A

472

II.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MIKROFILMTÁR

BUDAPEST

* BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE *

1959

FOTO: Sz. É.

2

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM
LEVELEZÉS

4°

96.

TOLDY FERENC
LEVÉLTÁRCSJA

XLI. „SZ"

M. Irod.
[Levelezés.]
96. Szám.

4 drét

96.

M. Irodalom.

[I–LIV. kot.]

[Levelezés.]

Toldy F. levél tárczája.

XLI., kötet.

Szilády Károly	39 levele.
Szilágyi Ferencz	6 "
" Istvánn	21 "
" Sándor	24 "
Szilassy János	27 "
Sziller Ferencz	2 "
Szlemenics Pál	2 "
Szőrolay István	1 "

8 levelezőtől 112 levél.

Régi jelzés: 207. Szám.

Pápán, Május 28. 1839.

463

Tekintetes Titoknok Ur!

Rohonczról bocsátott nagybecsü ajánló levelét alázatosan köszönöm; — ezt, önnön levelemben, még akkor elküldém Fiumebe, mellyre választ, az árr. jegyzékkel és mustrákkal együtt már kaptam is. Intézetünk tehát ez úton már könnyen s elég olcsón juthat minden nemü szebbnél szebb papiroshoz; — csak az á fő baj, hogy nálunk ritkán fordul elő olly munka, mellyhez efféle finom papirost használni érdemes lenne.

Meg nem állhatom, hogy ezen alkalommal ki ne nyilatkoztassam azon ohajtásomat; vajha á Tettes Titoknok Ur kegyeskedne á M. tudós társaság' sok munkái közül egy-kettőnek, vagy akármi más munkának is, kinyomtatásával á mi zsenge Intézetünket szerencséltetni! — melly szivesen ajánlanám szolgálatomat, s mennyire igyekeznék részemről, ezen bizodalomnak úgy felelni meg, hogy a tiszta s correct nyomtatás, szép papiros és kedveltető forma, felejtetnék á publicummal annak nem az Archityographiából kerültét! —

Igaz ugyan, hogy á gondolat egy kissé meglepő új: Budapestről Pápára vinni munkát nyomtatás végett! — de hisz' ha ebben sem az olvasó közönség:

ségnek, sem az Academiának kára ’s hátrama-
radása nincsen: miért ne történhetne, mi holyt
egyszer a Tettes Tiloknok Ns akarja? — mert ezt
fel sem tehetem, hogy az Academia kötelezett lenne
munkáit kirekesztőleg csak az Universitási Inté-
zetében nyomatni.

Nyomtatásbéli a’ mi Intézetünk sem kíván
többet, mint Budapesten fizetteti egy egy ívtől;
— sőt talán annyit sem; mert legalább a’ Lor-
rectura olvasásért ’s Pestre áthordásért ezt sza-
válunk elmarad; ’s mi a’ lehető rövid időn elkész-
tendő munkát, gondosan elvakolva, bérmente-
sen szállítanánk a’ kijelelendő helyre.

Kétkünk elég volna a’ jól elrendezett ’s Censu-
val is ellátott kéziratnak elküldése, a’ formatum
betű ’s papiros minőségének, és a’ példányok’ szá-
mának meghatározása — falár az is: mennyi-
többet nem lehet egy ívnek ára?)— Az utolsó Correc-
turát Prof. T. Stettner György úr — nem kétlem — ki-
lenne ’s az Értesítő módja szerint igen jól.) meg-
olvasni. Függ. ívekkel pedig időről időre küldenék.
Tettes Tiloknok Urnak.

Az „Életpálya” féle szép papirosból — melly ne
kihányt vékonyabb íveire van az De rekesztett P

dozását nyomva -- még 10 rízma van; ehez való
munkát okvetlenül külön ösen most. Betünk még
igen új; van Borgoás, Garmond, Petit, az első az Élet-
pályából, a’ két utóbbi a’ Darocy Prof. úr Képszerü Éle-
zajzából látható. Ciceronk, mint ezen Tudósítás-
belüli mutatóból, szép kossuthos méretü; melly ám-
bár nagynak lesztik, de jól összeállító értetének fog-
va még ’s több fér belőle egy sorba, mint némelly
budapesti apróbb Ciceróból. Van jegyzetekhez való
petit görög betünk ’s igen szép — de kívánó minden
egyébiránt ha mi ujabb féle betü szükségessé lenne
’s kilátás nyílik belőle beszerezhetnünk a’ reá’ leendő kész-
let: kész vagyok akármi féle Antiqua betüt hozat-
ni, a’ Budapesti, bécsi vagy Prágai öntőből.

Illetlenek alázatos jelentése mellett, egy-
szersmind bátor nyilatkozásomért bocsánatot
kérve — állandó tisztelettel maradok

Tekintetes Tiloknok Urnak

alázatos szolgája
Miladj Károly
a’ pápai ref. főiskola’
Könyvnyomtatója.

464

Tekintetes Úr!

A' közelebbi postanapon küldött levelemben meg nevezett könyvek két első kötetének árrokat is kitettem, á Szerző Urnak régebben velem közlött határozatához képest kötetét 50 p: krral; — azonban tegnap vett leveléből úgy értem, hogy ő ezen könyvek' árrára nézve még változtatást kiván tenni.

Hogy azért valami zavar ne származzon á dologból, azon esetben, ha Tekintetes Úr, á közelebbi levelemben leírt czímzetü könyvekről figyelmezőjében említést tenni érdemesnek itélendi: tisztelettel kérem, méltóztassa á kitett árrt egészen elmellőzni.

A' Köznapi imádságok' két első kötete József napi Pesti vásárkor már árultatni fog; — mellyről á közönséget hírlapokban tudósítani szándéka van á Szerzőnek.

Alkalmatlankodásom miatt bocsánatot kérve, megkülönböztetett tisztelettel vagyok

Tekintetes Úrnak

Pápán, Jan. 19 én 1840.

alázatos szolgája
Szilády Károly
Könyvnyomtató.

Tekintetes Úr!

Intézetünkben most jeles Egyházi: munkák vagynak sajtó alatt, mellyeknek teljes czimöket bátorkodom á tulsó levelen leirva előterjeszteni; tisztelettel kérvén, hogy figyelmezőjében rólok emlitést tenni méltóztasson. Szerzőjök Vámosi ref: predikátor Pap István úr, kinek nyomtatásban már több rendbeli munkái is jöttek ki — mellyek közül á nevezetesbek czimét az utolsó lapon feljegyzettem — érdemes lehet arra, hogy Tekintetes Úr tolla által ajánltasson á Közönség figyelmébe.

Ámbár á tisztelt Szerző úr régi irásmódot követ, mellyet azonba ő, á mult évben Veszprémben kijött, 7. 8. dik szám alatt leirtt czimzetü munkájának Előbeszédében eléggé alapos okokkal véd: mindazáltal á most sajtónk alá bocsátott Köznapi Imádságai I.ső részének nyomtatása közben sikerült, több izbeli előterjesztésem után, tőle azon szabadságot nyerni, hogy á szók és kifejezések változtatása nélkül, irásmódját az újabb szabályokhoz alkalmaztathatom. — Innen van, hogy á II. dik részben már nem fordúlnak elő annyi botránkoztató nagy kezdő betüh, s egyebekben is csak inkább simúl az újabb irásmódhoz; mit, á 3. dik szám alatt feljegyzett liturgiai munkában — melly az én saját költségemen és hasznomra fog nyomatni — á mennyiben á Szerző sajátságainak sértése nélkül lehető, még többre is terjeszteni ügyekezem.

Mellyeknek alázatos jelentése mellett, magamat kedvezéseibe ajánlott, megkülönböztetett tisztelettel vagyok

Tekintetes Úrnak

Pápán, Január 16. dikán 1840.

alázatos szolgája
Szilády Károly
á ref. főiskolá Könyv-nyomtatója.

A' typographiai müszavakat, á múlt évben, nagyobb rész magyarra tettem; szívesen szolgálandok vele, ha az Akademiának Czélja van illy nemü szavakat is gyüjteni. — Mindazáltal ennek beküldését csak azon esetre igérem, ha más senki illy szókkal nem foglalkozik — sokkal kélyebbnek érezvén tehetségemet, mintsem másnak, kép' irónak, eleibe vágni törekedném.

466

Tekintetes Titoknok Úr!

Üres óráimban összeírt typogr. müszótárt, Prof. és Jáblabiró Tek. Stettner György Úr' jóváhagyásából, bátor vagyok ezennel átküldeni; méltóztassa vele azt tenni, á mire érdemes. Épen semmire sem használhatása esetében mindazáltal, kérem é kéziratot, pecsét alatt, á Pápai köedény: gyár' pesti bóltjába (: Nagyhíd úteza, Khemnitzer ház:) adatni be. — Én könnyen vigasztalhatom magamat azzal, hogy á jó szándék legalább meg volt bennem; de kinek millyen olaj ég mécsesében, csak olly világot terjeszthet maga körül.

Egyébiránt illőbbnek véltem itt, nem pedig az Előszóban — melly csak curiositásból van oda biggyesztve — említeni meg azt is, hogy á tárgyak mellé azért tettem rövid magyarázatot, hogy ha netalán valaha világ eleibe jutna müszótáram, á könyvirók, kiadók, s mások is, kiknek á typographiával érintkezésbe kell jöniek, valami kevés hasznát vehessék; mert csupán müsorsosimért adni ki é cskélységet, aligha megérdemlené.

A' közelebb múlt Medárdnapi vásárkor Heckenast Könyváros Úrhoz küldöttem, Tek. Titoknok Úr' számára, egy füzött vellen példányt, Ságvári ref. lelkész Szilády László Úr' Egyházi Beszédiből; most pedig ide zárok egy nyomtatott jelentést azon Könyvről, mellynek 1só Kötetével ezennel kedveskedni szerencsém van; némelly sietőss munkánk gátolt, hogy jelen pesti vásárra el nem készíthettem á 2-dik Kötetet is, mellyből annak idejében, hasonlóképp' egy példánnyal szolgálni el nem mulasztandom — tisztelettel kérvén, hogy figyelmezőjében é könyvekről említést tenni méltóztasson.

Magamat kedvezéseibe ajánlott tisztelettel vagyok Tekintetes Titoknok Úrnak

Pápán, Aug. 18-dikán 1840.

alázatos szolgája
Szilády Károly
Könyvnyomtat

Tekintetes Titoknok Ur!

Hozzám bocsátott becses levelére sietek válaszolni, ámbár még é hét folytában Kecskemétre utazandó, egypár napot Pesten is töltök, de előre nem tudhatom, ha lehet é szerencsém Tettes Urral személyesen szólani. — A' typographia tárgyában elömbe adott kérdésekre á tulsó levélen pontonként és igazán megfeleltem, á lehető rövidséggel. Mindazáltal szükségesnek látom itt különösen megjegyezni, hogy á Pápai typographiát ugyan á Jöiskolával közös költségen és közös haszonvételre állítottam fel: de ezt á publicum eleibe olly nyilván kitenni, Jöiskolánkra nézve teljességgel nem tartom illendőnek; azért tisztelettel kérem é pontot belátása szerint módosítani.

A' mi á Kecskeméten felállítandó új typographiát illeti, erről csak annyit mondhatok, hogy ha tudtam Pápán más számára olly Intézetet állítani és folyamatba hozni, melly megemlítést érdemel: tudni fogok saját magam számára is; miben annyival szívesebben munkálkodom, mert egy életre termett fiam már 3 év óta tanulja Bécsben á typographiát és az ezzel rokon mesterségeket, ezeket annak idejében külföldön is jobban kiképezendő — rólla pedig még eddig mindenki dicserettel emlékezett. Egyeb iránt új typographiámat szándékom van á jövő nyár elein megnyitni, egypár Hagár féle vas-sajtóval, s Bécsben, vagy talán Prágában — (: folyó hó végén nyerendő határozottabb árjegyzék mutatja meg:) — öntendő, rendszeres osztályzatú (: systematische Regel:) magyar betükkel, s kevés Göröggel. Intézetemet nagyra nem terjeszthetem, á mi helyhez elére nézve nem is szükséges; de minden hozzávalót á lehető legtökélletesebbet szerezni be, s vele szinte úgy működni: legfőbb törekedésem.

Alkalmilag talán nem lesz érdektelen megemlítenem, hogy á Privilegium részemre magyar nyelven fog kiadatni.

Folyó évben sajtónk alól kikerült Papp István munkáira
ve, kérem a Köznapi Imádságokat a' legközelebb kijött Egyh
Beszédek és Imádságok Czimü liturgiai munkától megkül
bözteini. Ez utóbbinak én levén kiadó tulajdonosa, a' szerző
nagyon is népszerü nyelvét — a'mennyire az idö' rövid fogyc és
dolgaim engedék — annyira mennyire az ugyabb inásmódho
alkalmaztattam; annál fogva ebben talán ne
tás, mint a' Köznapi Imádságokban, mellyet a' külön ber
érdemes és tudós Szerzö, Kolly kitöltéssel bocsátá sajtónk a
hogy a' kézirattól egy betünyire sem szabad eltávoznom.

A'mi a' liturgia' tartalmát illeti, a' 2-dik Kötet aligha
ban meg nem kölendi a' bíráló itt figyelmét, mint az tö
két kötet ára együtt 1 fl 36 kr pp: — mely ár, 26 ív ivöt au
kaért, oly jó papirosra, valóban igen mérsékletü.

E' 2-dik Kötet September végén már kí volt nyomtatva, i
lyó hó 15-ö napján ládába is rakva, Bestre küldendés végett;
teljességgel nem tudtam összállítatni; mert Pápa inkább B
csel levén kereskedési összeköttetésben, mint Pesttel, ide a' 4
szágos vásár idején kívül, feletle bajos nagyobb tömegü
küldeni — s most is magamnak kell levinnem. — Folyó h
18-dikán T. Heckenast Úr áladandja Tettes Urnak a' 2-di
kötetet, mellynek legutolsó lapján álló mottót érdemes
megolvasni.

A' typogr. müszótárt szivesen kijavítom a' télen, ha tu
csak mellöztatja Tettes Úr azon szókat vagy helyeket vere
krétával aláhúzni, mellyeken változtatni kellene. — De hog
magam nyomathatom ki, ezt csak úgy ajánlhatnám magama
ha legalább 100 aláirót kaphatnék reá.

Mellyeknek jelentése mellett, magamat kedvezéseibe
ajánlott, megkülönböztetett tisztelettel vagyok

Tekintetes Urnak

alázatos szolga
Szilády Kár

Pápán, Szentö' 18-dikán 1840.

p. Saját költségén.

468

Tekintetes Titoknok Ur!

A' jövö évben szándékom van, saját typogr. phiám
ban Kecskeméten, egy imádságos könyvecs
két a' müveltebb protestans szám ára kiad
ni, mellynek eredeti textusát most készíti Sajg
vári ref. lelkész Szilády László volonan pá' múlt
nyáron 12-ed ivben kijött Egyházi Beszédek szer
zője és Kiadója-ja. Mutatóba már kiadott is be
hozzám néhány darabot, mellyből látván di
ves előadása módját, arra szántam magam,
hogy kiadásomat én is egy, szinte eredeti acél
metszettel még díszesebbé tegyem.

De mivel metszetésemet eddig nem pró
báltam, e' tárgyban teljes járatlan vagyok, s
körülöttem sincs senki, kinek tanácsával él
hetnék. E' végre bátorkodom tisztelettel egy
szersmind bizodalommal folyamodni Tekinte
tes Titoknok Urhoz, mint minden jó ügyeke
zet' buzgó pártolójához, alázatosan kérvén,
hogy a' czélra vett aczélmetszetnek kívánt
rajznak hol s ki által lehető elkészítését,
s annakutána kimetszetése felöl, utasítás
adásával szerencséltetni méltóztatson — egy
szersmind sokszoros tapasztalatinál fogva

velem tudatni hogy efféle kisded metszet /: k
zép Redrétben :/ s 500 nyomattal, körülbelöl m
nyibe kerülhet?

A' könyv' czime: „Hit, remény, szeretet", teha
ezeket női alakban óhajtanám á rajzban s
mélyesíttetni — mihez ügyes mester jól érthet

A' hozzám beküldetett kéziratból, á czimn
megfelelö elmélkedéseket leirva, ezüttal id
zárom — alázatosan kikérvén Tekintetes Ti
toknok Úrnak róla teendö itéletét; melly hál
köszönetre kötelező intés leend reám nézve
abban, ha hogy bátorkodhassak-é é könyvre
tetemesebb költségbe is ereszkedni, vagy ne.

Mellyeknek alázatos kérése mellett, mag
mat kedvezéseibe ajánlott, meghülön böztet
tisztelettel vagyok.

Tekintetes Titoknok Úrnak

Papán, December 15-dikén 1840.

alázatos polg
Szilády Kár

A' könyv' czime: „Hit, remény, szeretet"
buzdító elmélkedésekben és imádságokban.

Motto: „Wo Himmelsglaube wohnt, da erhellt
Der Zukunft Mitternacht ein Stern der höhern Welt,
— — aus der Ferne winket voll Glanz
Die Hofnung mit dem Siegeskranz,
Der Geist der Liebe wirkt und strebt,
Wo nur ein Puls der Schöpfung bebt.

Matthisson.

Elmélkedések:

Hit.

Hit! — te keblem' sziklavára, boldogitó nyughelye vizsgán nyomozó gondolatimnak — Isten hozott, s te Istent hoztál, Istent adtál énnekem. Mint vezéresillag út-tudatlan tébolygónak, tünt fel nazáreti csillagod, ezélt s fő okot keresni indult eszemnek; s mintegy jákóblájtorja' lépcsőzetin, emelkedtem alapigazságidon Istenhez, szivem' csendes édenébe. Óh! boldog kit te megnyuglatsz — boldog ki benned megnyughatik!

Szent Hit, áldott Hit, mi volna nélküled az ember? — Nélküled mit láthatnék enmagamban, mit körülem, mit földön, égen, mindenütt, mindenben, s mindenből? Alig többet mint az állat. De veled s általad látok; látom bennem az embert, az erkölcsi lényt; látom az anyagi részt, á földben anyámat, az égben dicső honomat, az én Atyám' házának számtalan hajlékit; az égnek földdel, jelennek jövővel, mulékonynak állandóvali viszonyit; szóval: látom Istennek dicsőségét. — Nélküled tengés volna életem; általad élek, benned élek. Ha voltak tiszta gondolatim, kegyes, szelid, nemes érzelmeim; ha erényt követtem, bünt kerültem, ha szenvedvén békén türtem: mind ezek hitben s hit által estek. — Hitben aláztam meg magamat, látogatásid' súlya alatt, Istenem! s hogy segitettél, hogy megmentettél, hittel éreztem. Ha bünért bánkódtam: keresztedet, Megváltóm! hittel átkaroltam, s bánatom' könyüm' ált' hitből sugárzott irgalmad. Ah! ha majd egykor végórám közelget, s válnom kell mind azoktól, kik s mellyek előttem kedvesek: hit leend leghivebb barátom; ennek biztatási; ennek hü karjai közt csendesen fogok én elszenderedni.

Óh Hit, óh legboldogitóbb mennyei ajándék! maradj velem; légy állandó s ne ingadozz soha szivemben: én veled, én benned maradok.

Atyám! Zsámolyodhoz borúlva adok hálát, hogy nyugalmat, erőt s boldogságot adtál á hitben.

Remény:

Remény.

A' szárnyas idő hirtelen elrepül, s minden müve tünő szárnya körül lebe
minden csak jelenet, legnagyobb örömöm s legdicsőbb élvem is. s bár minde
perecznek leszakaszszam is virágát, ha reménynyel nem tekintek á jövőre
boldog nem vagyok. Legnagyobb földi boldogságom is mindég hiányos,
hiánya pótlékát jövőtől várom. Vágyam be nem telik, szivem szüntel
kiván; boldog csak úgy vagyok: ha — s á mint bizvást — reménylhete

Remény! — te minden földi jóllét' koronája, minden nyomorúltna
vigasztalója s jótevő angyala! árva s kietlen nélküled á legdicsőb
fejedelmi palota; — veled az inség is türhető. Ah! csak egy sugárodat
láthassa á börtön' éjjeben sorvadozó rab: már szelidebben sírnak rém
tő lánczai, és segélyed által lelke, szenvedése' ketreczéből kiemelkedi
Mint kelő nap előtt aranyprémes szárnyain á hajnal, úgy szálsz te á
teljesülés' nagy napja előtt, angyalalakban, vágyó szivem felé. Óh! ne
vagy te csalárd, mint sokan állítják, kik szenvedélyök' álmával felese
rélnek; nem — te szerény vagy igéretidben, és senkit meg nem szegyen

Nem! mert Hit' szülötte vagy te, Hit ápolt téged, az füzött rád angy
szárnyakat, s igy ajándékoza nekem; én pedig Istennek szenteltelek,
Istennek szentellek, kedves ajándék!

Igen! én Hit által Istentől, Istenben, Istent reménylek. Nem tesp
dek földszint ködös álmaimmal, mint főbb jót nem ismerő; én á földi
ket is mennyből, s á földön is mennyeieket várok, s úgyé, Atyám! é
mény meg nem szégyenit!?

Nem! itt é földön sokszor tapasztaltam, hogy Hit által Istenembe ve
tett reményem nem szégyenitett meg; s ha mikor csalatkoztam, ah! ne
illy reményben csalatkoztam!

Tenyéssz — tenyésszsz, egyszerü hitem' szép virága, szerény szüz Re
mény, keblemben; légy földi örömém' koronája, légy bánatim' enyhitőj
rezegj vigasztalólag, szelid holdként, sorsom' éjjelében; lengd körül ég
fényben, biztató hü angyalként, halálos ágyamat; mutasd megtörő sz
meimnek á halhatatlanság mezejét, s merevülő karjaimmal szivem
szorítva siromba viszlek magammal, hogy ott — még ott is — velem lé
ah! kelj ki ott is á gyász hantokon — mert én is kikelek majd egykor al
lok — mint hitem' virága, s gőzöld illatidat az ég felé, mellyel olly b
dogitólag biztatál itt é földön!

Szeretet.

Szeretet.

Szeretet! te vagy legédesebb, legboldogitóbb érzelme az emberi szivnek;
isteni kéz oltott téged' abba, s mint kútfőből áradozol te onnan jóté
konyan.

Több vagy te mint érzelem, több mint indulat, több mint vonzalom
vagy vágy; mind ezek belőled erednek, mind ezek neked szolgálnak, mind
ezekben te még csak — mint hamvaiban á szikra — rejtve vagy. Te lob
bantod lángra az akaratot, szellem, lelkierő voltál mind eddig: de az aka
rat' lángra lobbantával megszülettél tettben, tettre születtél, éltedet
csak munkásság teszi, csak munkásságban élsz.

Bár sinylődve, s homályban, tenyészel te még á durva á sötét em
ber' kebelében is, s csekély gyümölesöd, mellyet ott hozol is becses, és bol
dogitó. De á Hit napfényt derit reád, ápol téged, nemesbbiti, érleli, s
tökélyesiti gyümölesöd: igy lésszte az á rózsaláncz, melly embert em
berrel, s embert Istennel kellemesen kötsz egybe.

Valóban benned s általad van á Hitnek igazi becse, nélküled á Hit
— bár legyen hegyeket helyeikből kimozditni képes — holt dolog; te, te
adsz annak életet.

Óh! hassd át egészen szivemet, áldott szeretet, minden erény lelke;
uralkodj egészen rajtam és bennem; óh mi sokszor voltál nekem jó
tevőm, mi sokszor jutalmam!?

Záporként folytak konyüim, keserv dúlta keblemet: s érzékeny embe
társam' kezeivel te törölgeted nedves arczomat, te kötözgeted sebhedt szi
vemet. — Vész tornyosult fölömbe, eröm elhagyott, lelkem csüggedten néze
á tátongó örvénybe: s te röpülél — te védangyal — nemes lelkü ember
alakban, mentésemre. — Mosolygott rám á sors, és szivem csak félkedvü
leg élvezett: te jelentél meg, mint részvevő barát, örömöm' mértéke be
töltésére; — s óh! mit érzettem, ha engem' is illy tettekre hevitél, ha ve
lem is mások' örömét füszereztetéd, bánatát oszlatád; általam segélyt
s mentséget nyújtál? Ah! tettem' jutalomnak érzém, s boldog, igen
boldog voltam. —

Isten, jó Atyám! ha rólad gondolkozom, bár vádoljon rosz öntudatom,
fenyegetődzék igazságod, dörögjön hatalmad: miért nem kivánok bor
zadva rejtezni előled; miért vágyom hozzád; miért merem esdő szava
immal előtted jelentgetni magamat? — Ah! á Te szereteted' szelid
s nyájas intése bátorságot önt szivembe.

Istenem!

Istenem! hát szeretsz te engemet? — Úgy van; életem' egész folyta, s m
den történetei ezt hitetik el én velem, ezt bizonyítja hitem is. Óh én bol
dog, ki erőtelen gyarló létemre, az Erős' á Tökéletes' szeretetével dicseked
hetem! — Alázódj meg szívem é nagy kegyelem által, s alázatban emelke
ő hozzá, á Felségeshez. Atyám! kitől annyi jót vettem, nem vétkezem
ha Téged viszsza szeretlek, én, alacsony teremtésed, Téged, dicsőségest s ter
tömet? Oh nem! hisz Te jó vagy, Te szeretsz engemet. — Öszszpontosúljat
hát szívem' lelkem' minden ereji az Isten' szeretetében! Test, töredékeny
sárház! szennyes ingeriddel be ne mocskold á szívet, mellyet szeretet'
oltáraúl szenteltem az ég Urának! — Indulatim, akaratim, tetteim.
az Úr' zsámolya alá boruljatok, s az ellen, ki intésével kormányozza é
roppant Mindent, véteni ne merjetek, hogy szeretetemben hiány ne ta
láltassék; mert nem érzelgéssel, nem szóval, hanem cselekedettel és
valósággal kell az Istent, mint egymást szeretnünk.

Jó Atyám, szeretetnek Istene! adjad, hogy felebarátomat szeteth
sem mint magamat, — Téged pedig teljes szívemből, teljes lelkemből,
és minden erőmből.

Hit Remény Szeretet.

Hit! — te béké sziklavára,
Benned á remény' sugára
Biztatólag élvre hív,
Tárt kebellel hön szeretni,
Hön szeretve jót követni
Általad tanult á szív.

Hit virágzik á Reményben,
Hit gyümölcsöz á kebelben,
Melly szeretve jót követ;
Egyesült erény é három,
Ezt tehát szívembe zárom:
Boldog éltem így lehet.

Kecskemét, Január 15kén 1842.

Pett. válasz. 18.

Tekintetes Titoknok Úr!

470

Darab idő óta küzködök magamban, ha az alább elő adandó ügy-
ben Tekintetes Úrnak alkalmatlankodni bátorkodjam-é? —
de győzött végre á szükség, párosulva azon tudattal, mi sze-
rint ha valahitől nyerhetek á tárgyba mély belátásból eredő
azonfölül őszinte tanácsot — s talán pártfogást is — az bi-
zonynyal csak Tekintetes Úr leend. — Legalább az én bizodal-
mam ezt mondja.

De félretéve á hosszas bevezetést, dologra térek: — Én
ugyan is tapasztalva magyar literaturánknak főleg Pes-
ten növekedését — mit az alig egy év leforgása alatt nyitott
két is könyvkereskedés is tamisíthat, — viszont ujabb hír-
lapoknak majd minden évben keletkezését; annak ellenében,
hogy Könyvnyomó intézet Budapesten most is csak annyi
számmal van, mint volt félszázaddal ezelőtt: arra á gondo-
latra jöttem, hogy typographiámat Pestre bevigyem.

Ez eszme magam előtt jónak látszik, s kivihetőségit
nem tartom lehetetlennek; de maga az ügy, ha t. i. tanácsos
volna-é, jövendőre való tekintetből is, mostani, nem épen leg-
roszabb helyemet elhagyni? — ez, á mi bennem legnagyobb
nyughatatlanságot szül; kivált miután ügyesett értésemre,
hogy az univers. typographiájának egy része Pestre lenne
átszállítandó.

Tekintetes Úr igen jól ismeri á magyar literatura jelen-
és várható jövendő állásánál fogva, á typographiák körül-

mé-

ményeit, 's annálfogva előre elláthatja az enyimnek is jöv
döjét — Pestre bejuthatása esetében; valamint azt is, nem k
lem, fogja tudni, ha megvalósuhé igazán azon hír, hogy az
Unios tyjunak egy része Pestre átszállíttatik? — Mire nézve
zatos tisztelettel kérem, engemet nagyon kedvesen veend
tanácscsával szerencséltetni; — egyszersmind, ha terve
Tekintetes Ír' helybenhagyását is megnyerni szerencse
leend, kegyes pártfogásában, mennyiben lehető, tettleg i
részesíteni méltóztasson, — Budapesten az illető tisztvi
lők előtt annak idejében teendő szószóllása által.

A' legfensőbb helyen jó pártfogással kecsegtethetem m
mat; de látnivaló, hogy a' szerencsés kimenetel főleg még
attól függ, mikéjen pártoltatik ügyem itt lent, a' hely s
nén? — pedig fájdalom! sem Budán a' Helytartó Tanács
sem Pesten a' városi hatóságnál nincs senki olly jó akaró
vagy csak ismerősöm is, kit ügyem' előmozditására fel
hetnék; — legtöbb reményemet vetem Tekintetes Ír' kegy
ségibe. — A' megyei hivatalnokok közt azonban vanna
jó akaróim, sőt rokonim; de kétlem, hogy folyamodásom
véleményadás végett, a' Megye eleibe is terjesztessen.

Egyébiránt alázatosan kérem, jelen nyilathozatom
még most senkivel sem közleni; mert sem magamat —
lán igen magasnak látszó — tervem miatt kinevettetni;
idő előtt olly rosszakarókat, kik eleve felingerelnék ellen

a

az illetők' kedéljét, magamnak szerezni nem akarnék.
Különben is folyamodásomat csak akkor fogom a' legfen-
sőbb helyre benyújtani, miután Tekintetes Írnak hely-
benhagyó véleményét, ez ügyben megértettem.

Mellyet is midőn teljes bizodalommal újra kikérnék,
magamat kedvezéseibe ajánlott, megkülönböztetett
tisztelettel maradok

Tekintetes Titoknok Írnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

Tekintetes Titoknok Úr!

Az Athenaeum közelebbi számában kijött, s á kecskeméti sajtó munkálatát tárgyazó jegyzéseket alázatosan köszönvén, bátor vagyok egyszersmind tisztelettel jelenteni, hogy az ott hi tett könyvekben kivül, még á követhezők is sajtóm alatt vannak; ú. m.

1ször Halotti búcsuzó Versek. — Szerzé Szenci Fördős Dávid, n. dorogi lelkész, e. kerületi tanácsnok, s több t. n. Vmegyék tábla birája. — Á kecskeméti h. v. főiskola kiadói tulajdona. Közép 8ad rétben mintegy 16 ivre terjed, s lesz 2k kötete is, hasonló tartalmú.

2ször Egyházi Almanak, MDCCCXLII^k évre. — Á helv. hitvallt követő dunamelléki egyházkerület részéről szerkeztette Polgár Mihály, e. kerületi főjegyző.

Émunka közép 8ad rétben, gyönyörü gépvelinen 18 ivre fog terjedni. Borítékba füzve, s e. kerületi fő: gondnok Gr. Teleky Sámuel ő nsga arcz: képével ellátva, alkalmasint á legolcsóbb könyv leend hazánkban; mivel á fő tipt. Egyházkerület költségin nyomatvan, ez rajta nyerekedni nem akar, hanem azon áron adja, á mennyibe egyegy példány magának esik. — Jelen pillanatban á 13k ivet nyomtatjuk (: mult hó 24kén kezdvén hozzá:), s igy Május vége felé már be is lessz füzve; — á mikor egy példt Tekintetes Úrnak küldeni, szerencsémnek fogom tartani. — Á könyv azonban csak Junc 20. dikán Pesten tartandó e. kerületi gyülésen fog szét osztatni.

Ékönyv minden tekintetben díszes lesz; de beltartalma is szinte igen érdekes; mert az illy nemü Almanakok szokott tárgyain kivül á Budai Zsinat' históriája, és á külországi protestt egyházak igazgatási rendszere is feltaláltatik benne.

KETSKEMET bérmentes

Tekintetes
Dr. Schedel Ferenc Úrnak,
á M. tud. társaság titoknokának,
megkülönböztetett tisztelettel.

Pesten
Úri utcza 455 sz.

É könyvhöz borítéknak nagyon szeretnék olly jó papiros
kapni, mint Kisfaludi K. munkáján van; mire nézve ha kér
memmel meg nem sértenem Tekintetes Urat, bátorkodom
zatosan megkérni: méltóztassa velem tudatni, hogy hol,
töl s mi áron vétetett ennek papirosa? és ha lehetne:é, bár
szinühöz is, ~~[illegible]~~ nekem is ugyan ott ½ rizmához jutni

Kisfaludy munkáiból kezemhez ujobban begyült ös
get magam fogom bevinni vásár elött; á 4k Füzet után
gyon tudakozódnak az itteni előfizetők; ha netalán már kés
volna, Megyei Adószedő Tek. Szeles János úr elhozná, ki mo
á Megye háznál van szálva, s egypár nap ott tartózkodik

Ez alkalommal Calliopenkből egy czikket ide zárni
szerencsém. — Ki is magamat kedvezéseibe ajánlott m
különböztetett tisztelettel vagyok

Tekintetes Titoknok Urnak

Kecskeméten Tavaszhó 28kán 1842

alázatos szolgája
Szilády Károly

Szeles
Arany Sas 16

472

Tekintetes Úr!

Folyó hó 22dikén kezemhez érkezett Kisfaludy K. munkáinak, sokak által oly békételenül várt, 8ki Füzetét magában foglaló köteg; s alig tevém ez köz hírré á Casinókban, ugyan rá is estek némelyek, bizonyságaul annak, hogy „Nemfizető" Magyarjaink az ingyent csakugyan még is kedvellik.

Ezt illető vég: számadásomat, néhány maradék Füzettel együtt, József napi vásárkor szerencsém leend személyesen beadni. De ha ez, az egésznek rendbeszedése tekintetéből, netalán addig is szükséges, vagy csak kívánatos is volna: kész vagyok akármely nap mindeniket felküldeni.

A' Nemzeti Könyvtár 2dik Folyamából Hartleben úr már régebben megküldé á két első Füzetet; azonban erre eddigelé csak 3 vevőm akadt; — de nem szünök meg továbbira is ajánlgatni á legprozaibb élvezetet kergető lakostársaimnak — s talán néhány kedvelőt még nyerhetek.

Az én ügyem ebben van: A' városi tanácshoz küldetett Folyamodásomat, ref. Senator Neumayer Úr, Károlyi typogr. Úrnak adta ki informatiora — nem tudom mi logikánál fogva, holott azt az iskolás gyermek is könnyen kiszámíthatja minő tartalma leend annak. A' minthogy egyik rokonom, á múlt év vége felé megkérve Károlyi Urat kedvező informatioért: ő legnagyobb őszinteséggel kegyes vala kinyilatkoztatni, miszerint á lehető legroszabb informatiot adandja. Néhány héttel későbbet ugyanazon rokonom ismét megkéré, hogy bár milyen in-

formatiot – csakhogy hovahamarébb legyen szíves adni; –
mire K. Ur azzal vigasztalá meg, hogy még egy évig is elvár
kozni nem nagy idő leend.

Illy körülmények közt legközelebb oda határoztuk á dol
hogy á H. Tanácshoz nevemben folyamodás nyújtasson be, m
ben, á megirandó okokból, K. és többi Könyvnyomtató Urak
elmellőzni; s é helyett á M. tudós Társaságtól, és á pesti k
árosoktól kéretni informatiot, tisztelettel esedezem. – Mé
nem tudom, ha benyújtatott-e már ezen folyamodásom; egyébi
az eredmény Tekintetes Urnak, hivatalos állásánál fogva is,
tésére fog esni, – s ekkor pártfogásával szerencséltetni aláza
san kérem.

Hit, remény, szeretet cimü, protestansoknak való, eredet
imakönyv kéziratát valahára ez év elein egészen megkaptam
s most Censura alatt van. É könyvecskét tavasszal szándékoz
kinyomtatni, díszes kiadásban. Á hozzá adandó acélmetszet ki
lasztására elhozattam Nagy Ignác úrtól á Carlsruhei képeskö
pső darabját; de benne csak 2 használható darabot találtam, ú
á 6k és 12k lapon állót; – s ezekkel sem vagyok egészen megelé
ve, mert az első igen kicsiny, á második nagyon egyszerü, s ink
éneke= mint imádságos: könyvbe illő. – Azonban ha választok
nem tudom megrendelni; mert sem á metsző intézet cimzete m
tudtomra, sem azon bélyeg, melynél fogva tudathatnám vele
lyik metszetből kivánok lenyomatokat?

É könyvecskéhez Garmond betüket is újakat fogok hozatni,
Prágából, vagy onnan hol legszebb metszetüre akadok. – Nagyon
szivesen venném, ha Tekintetes Ur kegyeskedne figyelmeztetni,
á most kézen forgó könyvekben találtató, saját izlése szerinti
legszebb Garmondra – de minden esetre csak az Osztrák biroda-
lomban öntöttekre; mert külföldit az igen magas vám miatt
nem hozathatok. – Nekem tetszik az á Garmond, melyet Franken-
burg Életképek cimü folyóiratában á Novellák nyomatnak Budán;
ez pedig Prágai féle. Különben izlésemet örömest fogom Tekin-
tetes Urékoz alkalmazni; mert oly mennyiséget öntetnék egy-
szerre, hogy ha bejuthatok Pestre, nagyobb munkákra ott is hasz-
nálni lehessen.

Sajtómnak most Kilian Ur ad legtöbb foglalatosságot;
Spányik 32 ives latin historiáját pár hét mulva bevégezzük;
á Görög Gedike ugyan lassan, de nagy correctséggel halad előre.
Rövid időn Acsády Magyar Törvényéhez kezdünk. – Debrecenbe is
dolgozunk némely apróbb könyveket. – Kecskemét maga csak é-
féle apróbb munkákat adhat, milyeket néhányat ide zárni sze-
rencsém van.

Magamat jó indulatiba ajánlott, megkülönböztetett
tisztelettel vagyok Kecskeméten Január 24kén 1847.

Tekintetes Urnak

Alázatos szolgája
Szilády Károly

Kecskemét Január 28 kán 1844.

Tekintetes Úr!

Az nap, melynek reggelén Tekintetes úrhoz írt közelebbi levelem útnak indult, oly tudósítást vettem Pestről, miszerint ref. Senator tek. Heumayer úr azt igéré, hogy azon városi statutumhoz képest, melynél fogva á véleményadást 2 hónapnál tovább senki sem halaszthatja, akar ad Károlyi typogr. úr véleményt, akar nem: ő relatioját beadandja; — egyszersmind javallja, hogy á M. tudós társaságtól, és á könyvárosoktól szereznék valami tárgyra vonatkozó bizonyítványt, 's ezt kezéhez adva, ő relatiojához fogja mellékelni.

Ez minden tekintetben á legcélszerűbb, és igen sok időt meghiméltető javaslat; mert az említett tudósításból az is értésemre jött, hogy á Helytartó Janácshoz hasztalan lesz addig á célba vett folyamodással járulni, mignem á városi tanácshoz az informatio felterjesztetne.

Fő dolog volna tehát most á kivánt két rendbeli bizonyítványt hova hamarébb megnyerni; — mely végett örömest magam mentem volna fel Pestre, de meghülés következésében éfen most oly állapotban vagyok, hogy csak á szobából sem lehet kimennem, — 's így egyebet nem tehetek, mint az Academiához és á könyvárosokhoz szóló folyamodásaimat ide zárva, Tekintetes Urat teljes tisztelettel megkérni, hogy ezeket illető helyőhre juttatni méltóztassék; — vagy ha ebbe avatkozni, körülményeikez képest, jónak nem látná: jelen levelemet átadó Fiskális Madass Károly Öcsémet utasítani, hol, 's kinek kelljen ezen folyamodásokat benyújtani, 's reménylhető eredményükről majdan tudomást nyerni. — Ő mindent pontosan el fog végezni; különben sem ő, sem senki más, á köztünki

vi-

viszonyról semmit sem tud, — csak annyit, hogy Tekintetes Úr
szerencsém van pártfogómat tisztelhetni.

A' könyvárosokhoz nyújtandó folyamodást alkalmasint Cé
szerübb lett volna németül írni; de é nyelvben, bár tökéletesen ért
nem vagyok eléggé erős magamat kellően kifejezni; — mire néz
alázatosan kérem, méltóztassa egy alkalmas egyed által, az én k
ségemre átfordíttatni és leíratni.

Egyébiránt ha ezen folyamodásaim mind két helyen felvét
nyerhetnek, Tekintetes Úr a kívánt célra legjobban fogja vezetni tud
a' véleményeket, — valamint a' Könyvárosok részíről is, Eggenbe
Kilian, és Hartleben Úrakná teendő kegyes szópóllása mellet
bátor vagyok magamat kedvező eredménynyel kecsegtetni; —
mire nézve méltóztassék mind kettőnk javára elkövetni azt,
mit lehet.

Magamat sokszorosan tapasztalt jó indulatiba ajánlott,
landó tisztelettel vagyok

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

Kecskemét Septb 3kán 1844.

474

Tekintetes Úr!

Az itt fekvő 4 lapot csupán mutatóra szedettem; folytában azért, hogy jobban kitessen a' durchschiessolási különbség; – de majd minden levél új lapon fog kezdődni, mint az két közben. Vékony durchschussal egy lapon van 28 sor; vastaggal 24; a 2 első lap amazzal, a' 2 utóbbi ezzel szedetett. – Az utolsó (24 számú) egy sorral csak azért hosszabb, hogy benne legyen a' 24ik levél egész tartalma.

Lapczímhez kisebb Kapitálerem nincs, mint a' melly a' két első lapon van; ugyan azért választásra dőlt belőwel is kiszedettem. Különben a' lapczímek el is maradhatnának, miután ez egész könyben egyéb tárgy nem lesz, mint a' mit a' fő- és szenny-czím már előre megnevezett.

E' lapokon minden szó a' kézirat szerint van szedve; de maradhat-e' azután az olyan kézirati kurtítás, mint a' 24ik lap 8ik sorában ez: Febrban, Septberben?

Az utolsó lapon lévő orvosi receptet, mivel nincsenek patikai jegyeim, kézi orvosommal iratám le úgy mint van. – Orvos úr azt mondja, hogy az első sorban Salis Anim. iró hiba; mert Salis Animalis nincs.

A' kéziratban tehát lehetnek iráshibái is, mint a' 23ik lapon a' veressel jelelt hely, a' kéziratban, nyilván az – ma-

gam

gamtól javítván így ki: rekesztettem, rekesztetett helye
s szabad-e ezt tenni másutt is?

A' kéziratban felül is van datum, alul is: mellyik áll?
én most az alsót szedettem ki.

Kazinczyé levén ezen levelek mind: talán nem is szü
séges mindenik alá oda tenni á nevét; mint p. az 1ső lev
alatt van.

A' censurai törlésektől, megvallom, nagyon félek; már
2ᵉ levél is olly tárgyat foglal magában (t.i. Kazinczy fog
gának említését), mellyről, mint emlékezem, még néha
Trattner János úr idejében szedve Kazinczy némelly m
káit, hallottam: miszerint semmi é pontot érintő tár
kinyomtatni nem szabad. — De hihető azóta változott á
surai szabály.

Nagyon szeretném, ha méltóztatna Tekintetes Úr meg
gedni á munkához kezdést f. hó végéig elhalasztanom; m
vel á helybeli ref. collegiumban á költészeti osztály oktat
tiszt. Belák József úr, kivánná Romai Archeologia czim
munkácskáját sajtóm alá adni; ennek pedig á beálló i
lai év-e készen kellene lenni — s így, erőnk nagyobb rész
erre forditanunk szükséges. — De majd ügyekezni fog
az elmulasztottat Kazinczynál hipótolni.

A' papiros és árszabás tárgyában Kilian Urhoz,
mint kiadóhoz, írtam.

Végül alázatosan kérem é mutatvány-lapokat rend-
szeresen kijavitva küldeni vissza; azért, hogy á bennök
feljegyzendő javitásokhoz alkalmaztathassam á további
szedést; — s átalában á fölebb irttakról is kérek kimerítő
utasitást, s azon lapnak megjegyzését, melly szerint
szedjük az egész könyvet.

Magamat ajánlott teljes tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

Tekintetes Dr Schedel Ferenez úrnak.

475

Tekintetes Úr!

Becses levelét, mellékletével együtt, maga idejében vettem, mellyhez képest majd kidolgozom á szerzödést, s Novemberi vásárkor Személyesen terjesztendem elö. De hogy ezt tehessem, szükségem volna azon pontokra is, mellyeket Tekintetes Úr még á múlt tavaszon hozzám küldött; de á mellyat én, rájok tett észrevételeimmel Tekintetes Úrnak visszavittem; — s most veszem észre, hogy magam számára lemásolni elfeledtem; de saját észrevételeim párban kezemnél vannak. — Alázatosan kérem tehát az érdeklett pontokat hozzám viszont elküldeni.

Hogy Budán sem kedvezö véleményt kap ügem, azt tudom, s rajta nem sokat törödöm; de azt nagyon kivánnám tudni: mikor küldetik fel Bécsbe? — s tisztelettel kérem Tekintetes Úrat, méltóztassék ezt (: söt ha lehet á felküldési számot is:) hitelesen megtudni, s velem azonnal közleni. — Két pesti rokonim, kik é tárgyban dolgoztak, é héten költözködnek más szállásra, mi miatt rájok most nem igen számolhatok.

Hírlapokban sokat olvasok á Népdalok mindenfelöli bö gyülöngéséröl. — Ha é munka sajtó

Tekintetes Ur!

Folyó hó 17-dikéről kelt becses levele, mellékletével is Kazinczy Lev. kéziratával együtt, csak tegnap, 22-dikben délkor érkezett kezemhez. Ha elég korán adatott át á Kecsk. ház Gondnokának, s még is illy késön küldé el: más okanem lehet, mint hogy á múlt hetekben itt állott gazdag szüret miatt nem voltak Kecskemétiek Pesten — vagy legalább nem ollyanok, kikre á köteget bizni lehetett volna.

Az ügyröli tudósitást alázatosan köszönöm; ámbár reám nézve annyiban késön érkezett, mert 18-ban már értesitettek rokonim á történtekről; söt az informatio tartalmát is elég terjedelmesen közlötték velem. — Én pedig ugyanazon napi postával irtam az Agensemnek, — s másoknak, kiknek segedelme után még bátor vagyok reményleni az ügynek jóra fordulását.

Kazinczy leveleiben történt hibás kirakás miatt, — mellynek practicansom szelessége volt oka, — engedelmet kérek; de hogy csak 2 példányban küldém meg, abban hibásnak nem érzem magamat; mert ennyiben kivántatott meghüldése; — most azonban 3-at küldök, mint ennekutánna is. E munkával aligha sok bajom nem leend; de Isten nehi! Tekintetes Urra való tekintetből eltüröm.

Nov. 3dikán Pestre felmenni szándékom van, á mikor tiszteletemet tenni el nem mulasztandom — Ki addig is magamat ajánlott, teljes tisztelettel maradok

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

Kecskemét, Oct. 23-dikán 1844.

A' IV-k levél kéziratára többé szükségünk nincs.

Tekintetes Dr. Schedel Ferencz
Urnak, megkülönböztetett tisz-
telettel.

477

Tekintetes Ur!

Kazinczy 2dik és 3dik ivét van szerencsém itt küldeni, 3—3 példányban. — A' 2dik ivet kénytelen voltam egészen lehúzatni; mert az utóbb kapott levelek közöl az elsőt abba kellett forozni; igy tehát ezen egész ivnek újra el kell censurával láttatnia.

Pesten létemkor Bátky Károly Urral találkozva, megkért, hogy Árvízi jutalmazott pályamunkájából egy példányt számára kérnek Tekintetes Urtól; mit ö maga elfelejtett kérni. — De én is éjen igy jártam; azért most tisztelettel kérem Bátky Ur nevében, hogy említett munkájából egy példányt Kilian Ur által küldeni — egyszersmind, ha nyert pálya-díjja már kiadatott volna, erröl is tudósítani méltóztassék, hogy elhozására biztos alkalmat utasíthassunk oda.

A' correcturáhát hovahamarébb visszaküldeni kérve, teljes és állandó tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak

Kecskeméten Novb 17kén 1844.

alázatos szolgája
Szilády Károly

478

Tekintetes Úr!

Kazinczy 5ᵗ ívét van szerencsém itt átküldeni 3 példban; de á 4ᵗ ív, mellyet még Nov. 21kén küldöttem el, nem tudom hova maradhatott illy sokáig; — alázatosan kérem ezt postán mennél elébb visszaküldeni, hogy nyomtatása folytába mehessen. — A' 3 első ív már ki van nyomva, de á két utóbbi nem levén megsimítva, ezúttal csak az 1ső számból küldhetek függivet. — Most á 6ᵗ ívet szedik. — Kézirat ugyan még van; de ha semmi sem gátolja, á hátra lévőket is elküldeni kérem.

Ide zárom Bátky Úr nyugtatványát, egy levelével.

Bécsből még eddig semmi hírt nem vettem. — A' szerződés leglényegesebb pontjára, t.i. az elválás esetére, én semmi megnyugtató utat módot nem tudok kitalálni. Minden lehetségest végiggondoltam: de mindenütt vagy magam, vagy Tekintetes Úr érdekében sérelemre bukkanok. Ohajtanám ha é pontra nézve Tekintetes Úr méltóztatna valami tervet elömbe adni; — ez, úgy hiszem, Tettes Úrnak jobban sikerülendene, mint nekem.

Hírlapokból örömmel olvasám az Egyetemi Könyvtár igazgatói hivatalra lett kinevezteté sét; fogadja kegyesen az én legőszintébb szerencsekivánásomat is — ki állandó tisztelettel maradok

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája

Kecskemét Dec. 7kén 1844.

Szilády Károly

Tekintetes
Dr Schedel Ferencz Urnak
tisztelettel.

Kecskemét Jan. 11kén 1845.

479

Tekintetes Úr!

Á közelebb múlt Karácsonyi s Újévi ünnepekre hitve-
sem egy kevés kecskeméti pogács=almával kivánt
volna kedveskedni Tekintetes úr leánykáinak: de
mivel akkor biztos alkalom nem léte miatt el nem küld-
heté (: de félté is egyszersmind az útoni megfagyás-
tól az akkori nagy hidegben): — im most küldi ezen
levelemet átadó fiatal kocsistól, egy kis ládába pa-
pir közé rakosgatva; — s kéri: fogadják á kis asszony-
kák é csekélységet olly kegyesen, mint á milly tiszta
szívvel ő küldi.

Én pedig, midőn jó hitvesem megbízásának ekkép
eleget tennék, magamat jó indúlatiba ajánlott állan-
dó tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

Az üres ládácskát ugyan ezen kocsis vissza hozza.

Kecskemét

Tekintetes Dr. Schedel Ferenc Urnak,
á M. Tudós Társaság Titoknokának,
s az Egyetemi könyvtár Igazgatójá-
nak ꝛc. megkülönböztetett tisztelettel
egy kis ládával együtt.

Pesten.

480

Tekintetes Ur!

Folyó hó 10-dikén lesz épen egy hónapja, hogy Kazinczy le-
veleinek 8-dik ivét correcturára elküldöttem, és sem ezt
sem á 8 nappal későbbet áthüldött 9 és 10-dik ivet, mind
é mai napig vissza nem kaptam. — Mi hátráltatja é
három iv correcturának visszabocsátását: nem tudom;
de azt igen is érzem, hogy ez által intézetem sokképpen
károsul.

Ha ezen késleltetésben csak az volna á czél, hogy é
könyv mennél későbben lásson napvilágot: úgy szükség-
telen 3 sőt 4 ivben hevertetni egész hónap hosszán át á
betüket és Ausschliessungot; inkább csak egy ivet fo-
gok ezután kiszedetni és correcturára elküldeni, s mi-
után ez visszaérkezik, szedetek és küldök ismét újabb
ivet; mi által á kivánt czél szinte eléretik, s én sem
károsulok annyira, mint most.

Teljes tisztelettel kérem azért, hogy csak most egyper
méltóztassék az ott heverő 3 ivet valahára már egyper
visszabocsátani, — pecsét alatt á Kecskeméti ház gondvi-
selője Balla Pál kezéhez adatván azt.

Melly kérésem mellett magamat ajánlott teljes
tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Szilády Károly
Kiv

Kecskemét Febr. 5 dikén 1845.

Kecskeméten

Tekintetes Úrh.!

Kazinczy leveleiből a' II-dik ív correcturáját tegnap — a' 12-ikét pedig most küldém el Kilian Úrhoz postán, más alkalomnak ekuttal nem léte miatt. — A' nállam lévő kéziratot még alkalmasint ad 2/e ivet, mellyet hogy hovahamarébb kiszedhessem, ügyelszem rajta. Csak a' correctaráh lévése ne hátráltatna bennünket, úgy meg mer„ném igérni, hogy József napi vásárra elkészülnek az egészk könyvet, ha bár a' még Tekintetes Úrnál lévő kéziratot — Stalán előszó is — 2 sőt 3 ívre terjedne is.

Most leglőtzelebb a' 10-dik ív pótlékát, t.i. e's hét elein küldöttt egy lapot (:Censuráztva is:) kérem vissza bocsátani, hogy ezen ivet is bár„van kinyomathassam. Ha vele együtt jöhet a' 11-ik is is, annál jobb: úgy akadály nélkül haladhat előre a' szedés.

Miután azonban Kazinczyt egészen bevégezzük, fájdalom, egyéb folyó munkáim továbbira nincs — sőt kilátás sincs reá; mert sem Eggenberger, sem Kilian Úrak, kiket e' végett már megkértem, mun„kás czéllal nem adhatnak. — De úgy esett értésemre, hogy a' Kisfaludy Társaság Evlapjaiból két nyomtatandó kötet van készülőben Tekin„tetes Úrnál; azt ugyan nem tudom ki költségein adatik ki: de még is bátorkodom Tekintetes Urat teljes tisztelettel megkérni, méltóztassék szószólásával lenni a' Kiadónál, hogy engemet bízna meg nyomtatás„val; én ügyelezni fogok ezt tárgyazható minden méltányos kívá„natnak pontosan megfelelni. — Épen most szándékozom Pécsben meg„rendelni azon szép Sarmondot, mellyel Startleben ült Plutarchja

Sollin.

Kecskeméten

PEST

KÉTSKEMÉT

Tekintetes Scholarch Kerenczk Urnak

a' m. Akademia Pécsi Főtanodájának, v' több

kiadt tudós társaságok Tagjainak, és

a' m. kir. Egyetemi könyvtár igazgató

jának stb. stb. stb.

Pesten

Kovács hi

Sollingernél nyomatott; ezen legújabb fajta betű Kisfaludy Évlap-
jaihoz aligha nem á legalkalmatosabb lenne; ha nem: úgy azon Ki-
Garmond, mellyel most Kazinczyt nyomtatjuk.

Ügyemnek Béesben mikénti állásáról még eddig semmi bizo-
nyos tudósítást nem kaptam; én ugyan lehetőségig sürgetem, de
á tárgy már ott van, hova sürgetés be nem hat.

Alidőn fölebbi kéréseimet megujítanám, magamat ajánlott tel-
jes tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak

Kecskemét Febr 14kén 1843.

alázatos szolgája
Szilády Károly

Kecskeméten

Tekintetes
Dr. Schedel Ferencz Úrnak,
á M. Tudós Társaság Tiloknokának, s á
M. kir. Egyetemi Könyvtár Igazgalojának
~~[illegible]~~ megkülönböztetett tisztelettel.
Szervitáter, Kovacsház.
Pesten.

KETSKEMÉT

72
4
288

10
8.8
18.24

9
4.20
17.17

Kecskemét 22 Febr. 1849.

482

T. cz. Kilian György Urnak Pesten.

A' 10ᵏ és 11ᵏ iv Correcturákat á tegnapi postáról megkaptam; de á Censura ivek nem küldettek el, é nélkül pedig nem bátorkodom kinyomtatni; azért kérem ezeket is mennél elébb elküldeni, á még hátra levő kézirattal együtt, mert Tek. Schedel Úrtól értém, hogy Kazinczynak még 6 levele van nálla — s talán Előszó is fog hozzá jöni. — Ha ezek mind, s á Correcturák gyorsan elküldetnek hozzám: úgy vásárra exemplárral szolgálhatok.

Engedelmet kérek, hogy mostanában á Correcturákat postán — de ezúttal Diligence:on — küldöm; ismerőseim közül illy kemény hidegben senki sem megy Pestre, hogy valamellyiktől el tadnám küldeni. — Azonban úgy értém á posta hivataltól, miszerint tavasztól kezdve, Diligence fog járni minden nap Pest felé, melly az efféle küldeményeket jóval kevesebbért viendi, mint á levélposta.

A' Váltó értékét megkaptam, söt ezt már útnak is inditottam Bécsnek, az ily Plutarch féle igen szép Garmond betűkért, mellyek Hiusvétra meg is érkezendenek. — A' pontos fizetést alázatosan köszönöm; s részemről igérem, hogy bármi munkával tetszene megbízni: lehető legjutányosb árért, diszesen és gyorsan elkészíteni igyekezni fogok. — Ki is magamat ajánlott tisztelettel maradok

Fenn czimzett Uraságodnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

A' Függivekkel ezúttal nem akartam é pakétot terhesbíteni.

Kecskeméten

T. cz. Kilian Gy. Úrnak

Kecskemét Febr. 24kén 1843.

483

Tekintetes Úr!

Mai postával vevém az Udv. Ágens Úrnak azt jelentő levelét, hogy tudva lévő kérelmemtől az Udv. Kan-Czellárián elmozdíttattam, á H. Janácsnak azon felterjesztése nyomán, miszerint Pesten elegendő számmal léteznek typographiák. — Az illető parancs már le is küldetett á H. Janácshoz, az 1831ki Udv. szám alatt.

Ezek szerint mostanra be van végezve az ügy; de nem örökre, mert szándékom más oldalról ismét visszatérni reá, — mit majd szóval lesz szerencsém Tekintetes Úrnak, á közelebbi vásári alkalommal előterjeszteni.

Á már kinyomott 8, 9 s 10 számból Függiveket itt küldök. — Á 11 s 12ki iv correcturáját ugyan megkaptam, de á Censura iveket még nem. Azonban mivel már á 13ki iv correcturáját is á múlt héten elküldém, á 14diknek pedig még csak néhány szedetlen Columna hija: hogy ezt is minél elébb elküldhessem, nem győzve már á Censura iveket várni, á 11dik ivet sajtó alá éjen most bocsátám; — már ez saját

risikómra történik; mert ha Censori törlés lessz benn
újra kell nyomatnom.

Alázatosan kérem á Censura íveket hova hamar
lehető elküldeni, á még hátra lévő kéziratokkal egyi
hogy az egész munkát bevégezve Józsefi vásarra pé
dányokat vihessek fel magammal.

Borítékot kell-é hozzá nyomtatni? ehez alkalm
s éppen olly hamuszínü papirosom, mint az elébben
kötetekéi, bőven van.

Mutatóul bátorkodom egy gyász tudósítást ide
rekeszteni, mivel éppen most kedik ki á simitóból.

Magamat ajánlott teljes és állandó tisztelettel
maradok

Tekintetes Urnak

alázatos szolgáj
Szilády Károly
Dr.

Kecskemét, Márt. 5-kén 1845.

485

Tekintetes Úr!

Folyó hó 3dikán kelt s ma vett nagy becsü leveléből meg-
ütközve olvasám, hogy á 13. dik ív még sem ment kéz-
hez, holott azt még Febr. 21dikén adtam fel postára; —
de mivel á Szebeni Diligence (:melly itt most ugyan
minden hónapban csak kétszer, de lavasszal kezdve min-
den nap jön é, megy fel s le:) éjen akkor váratott ide, posta
bér kimélés tekintetéből arra adatni rendeltem, ugyan-
akkor pénzt is küldvén fel Bécsbe és Prágába ij betükért.
— Tüstént á postára menék, tudakozolódni á sölebb em-
lített csomó sorsa felől: s ekkor értém nem csekély meg-
nyugtatásomra, hogy á 21 Febrra várt Diligence, Erdély-
ben és Banátban lévő felette rossz utak, és sok hó miatt,
csak f. hó 2-dikán érkezett ide, s akkor vette magához
az említett csomót. Ez idő óta tehát már kézhez jutott.
— Nagyon sajnálom é hátráltatást, mellyet á posta ü-
gyetlensége is okozott annyiban, hogy azon kis csomót,
mint egyébkor, á minden nap járó levélpostán is elküld-
hette volna.

A' 14ᵉ ivet tegnap reggel vitte el egy jó alkalom Kilián
Úrhoz, — á 15dik ivet még é héten elküldendem. Ezek-
szerint ha á most várandó 9 levele Karinczynak 26–28
lapnál többet nem ad, az előszó sem lesz 20–22 lapnál
több: úgy ezen kötet öszvesen 17 ivből fog állani. — Az
előszót vastag — ámbár már kissé kopott — Garmonddal
szedetem, ha Jettes Úr helyben hagyja; áfélével t. i.
mellyel Spányik latin historiáját nyomattam. De
hát boríték lesz-é?

A'

A' 21-ik 22-ik számot, vagyis 11-ik ívet már kinyomattam, s kerenczlém hogy semmi censori törlés benne nincs. — A' 23-ik 24-ik 12-ik ívet pedig most bocsátám fejtő alá, mi[el]lévé'lettem belőle a Fettés itt által kijegyzett censori törléseket — s mést várom a 13-ik és 14-ik ívet vissza.

Kegyes szószólását Eggenberger Urainál, hogy munkás adjanak fajtámnak, igen alázatosan köszönöm, egyszersmind ügyekezni fogok azt meg hálálni. — Bizony nagy szükségem is van itt olly párthfogásra, ezek foglalatosságot szerez fajtámnak; mert itt a környéből, folyó munkás most annában nem is reménylhető, s ha Pestről nem kapok, bizony sokszor keserves napja[i] lesznek. — De hogy én is Pestről reménylhető bármi kívánatnak illően megfelelhessek, miután tudom, jött Pestre bejutható'sóli elesésem, azonnal tábl[a]rendbeli, legszebb ügybetűi öntetése iránt tettem re[n]deléset. Ezek közé van az a' szép Garmond is (: vagy in[t] Kis Cicero :), mellyel az Ily Plutarchot sollinger nyom[at]á, s melly Kisfaludy Károlyaihoz aligha a legc[s]inosabb nem lenne. — A' mi pedig ennek kézirata bonyo[l]dottságát illeti, levelek utasítás mellett, én, ha jobba[n] nem, de úgy szinte el tudnék rajta igazodni — még pe[d]ig tekintetes Úrnak minden további terheltetése nélkül[,] mint bárki más.

Lo[ng]

Correctúrák által küldözgetése a' tavaszról kezdve min-den nap járandó Diligencevon könnyen s' olcsóbban meg-történhet, mint eddig; e' mellett az úrak javulásával alkalmak is bővebben fognak akadni mint eddig.

A' kéndarab és pályamunkákhoz kellő papirost szívesebben vettem ha Eggenberger Urak magok a-[d]nák, mint az Areopag kerlekezője adott; még pedig, ha lehet, épen a fajtából, mellyre ennek 2-ik füzete nyomatott, mert ezen lágy papiros a' festéket igen szépen felveszi. — Ehéj munkám papirosa ellen nem le-hetne semmi kifogás. — A' papirosküldés pedig igen könnyen elintézhető, ha t. i. Eggenberger Urak megha[g]-nák a' papirkereskedőnek, vagy gyárnak, hogy a' kivala[s]-tandó papirból ennyi s ennyi rizmát, jól becsomagolt[a]va[l] küldjenek, az én czímem alatt, a' kereskemel: kár gon-viselője Balla Pál kezéhez, akár pedig ugyanazon kéznél lévő füzeravos Macher Károly úrhoz. Ezen papirosolás-t én fizetem a' szállításbért Pesttől eddig; és éppen olly tel-liesmérvetlen gazdálkodók velök nyomtatás közben, mint sajátimmal, s minden ívről számolni fognak. — A' kész nyomtatványoknak visszaszállítási bére ellenben a' kiadó Urakat leend.

Jövő héten már felkellene Pestre az elővásárra men-nem; de mivel régóta szenvedő hitvesem állapotján épen most igen aggasztó változások kezdenek mutat-kozni: még nem tudom, ha elé tehetem é; mert ha álla-potja fulyásból, lehetetlen leend őtet magára hagynom, mi:

Kec[sk]e[mét] [illegible]

miután egyik fiunk sincs most itthon. — Erre nézv
jobbnak vélném, hajsajtóm alá szánt kéziratok, pá
sornyi útasítással, s egy ~~[illegible]~~ is tiszta papírral azok
közül, mellyekre nyomatni fog, Balla Pál gondvisel
által elküldetnének; hogy legalább addig is fedetnének
míg papirosa megérkezne. — Egyébiránt mihelyt s
gény betegem állapotja engedi, tüstént felmenendek
Pestre, ha bár vásár után is.

Czélszerü intézkedése iránti alázatos kérelm
mellett, magamat tapasztalt jó indúlatiba tovább
is ajánlott, teljes tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak

alázatos szolga
Szilády Károly

Kecskemét Mart. 8kan 1845

486

Tekintetes Ur!

A' 29.30 = 15k ivet itt küldöm á szokott 3 példban,
á 21.22 = 11k Függivvel; á 12k is már ki van nyom-
tatva, de még nem levén megsimítva, ezúttal el
nem küldhetem. — A' 13k is Correcturáját már
megkaptam, de á Censura nem jött vele, mi miatt
ezt kinyomtatni nem bátorkodom, noha már
papirosa is be van áztatva.

Kezemhez jött á hátralévő kézirat is mind, s
hiba nélkül, á mellette volt 11 s 12k is Censurával,
s ez utóbbit csak ennek vétele után nyomattam ki.

A' 16k ivet erősen szedik, s pár nap múlva ezt
is elküldöm; de már tovább szedni nem lehet be-
tü hiány miatt, mert ezzel már 4 egész is leszkész.
Az elébbenieket, ú. m. 13 s 14k ivet tehát nyomtatni
kellene, s ebből bevégezhetni az egészet.

A' hozzám szóló csomókat alázatosan kérem
egyenest csak á kecskeméti háznál Balla Pál ke-
zéhez küldeni át; ott minden nap van alkalom,
melly elhozza.

Szegény nőmi terhesbülő állapotja miatt á jö-
vőheten már lehetetlen leend Pestre felmennem,
azért á nyomtatás alá szánt kéziratokat elkül-
deni alázatosan kérem.

Ki is magamat ajánlott teljes tisztelettel
maradok

Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

Kecskemét Mart. 12 – 1848.

Tekintetes Úr! 487

É most küldött 16. dik ívet nem magam ol-
vastam össze á kézirattal – arra most á
bánat miatt egészen alkalmatlan lévén,
mert szegény hitvesemre az Orvosok már
kimondák á – halált! – rövid időn be-
következendőt.

Á hátra lévő kézirat öszvesen 14 Co-
lumnát ad – holnap ezt is elküldöm.
Kérem az előszót elküldeni, á többször
említett kézirattal együtt.

Teljes tisztelettel maradok

Tekintetes Úrnak

alázatos polgája
Szilády Károly

Á 15ik ív Correcturáját s Censuráját alázato-
san kérem vissza bocsátani.

Kecskemét Mart. 21kén 1845.

488

Tekintetes Ur!

Kazinczyhoz küldött pótléh leveleket, á szokott 3 pélzban itt küldöm vissza, szükségtelennek tartván ezen 8 lapért az egész ívet újra lehúzatni. Arról azonban méltóztassék megnyúgodva lenni, hogy kellő helyére fog iktattatni. — Kérem ezeket mennél elébb visszabocsátani, á még ott lévő 33/34 számokkal együtt, hogy tüstént sajtó alá adhassam.

A' 29/30 iv már ki van nyomva; 's 3 Függiv készen áll az elküldésre, de á mellyekkel most nem akartam á postabért drágítni.

Ha már á Címet és Elöszót Budán nyomják: alázatosan kérem belőle 10 pélzt juttatni számomra — 's ha lesz, borítékot is. Ezekből 6 pélz á Kir. Censura illetősége, mellyet á helybeli Censornak kötelesztetem beadni; 1 pélz á Kegyes Szerzet Gymnasiuma = 1 pedig á ref. Jöiskola könyvtáráé. — Végre 2 pélz saját könyvgyüjteményemben marád. — Ennyit szoktam minden munkából, á megrendelt pélzkon felül nyomatni — többet sohasem.

A' Szinmü és Tibull kéziratát meghaptam; az elsö már beadtam á helybeli Censornak, ki poros instructiója emlegetése mellett is, csak elfogadá á magános kéziratot; mert nállunk mindent párban kell beadni. — Tibullból egy pár lapot kiszedetve ide zárok, hogy á melyik durchschissolás tetszik, azzal folytathassuk á pedést. — Tartalmakhoz való Cursiv betüm, valamint Petit is, bőséggel van, 's igy pontosan az elömbe adott utasítás szerint fogom készíthetni, — megjegyezvén, hogy ha az itt fekvö mutatványlapok közül á 32 sorból álló vastag durch.

schiffolás fogadtatik el, akkor á Petit jegyzetek, s ezek közt
lévő pámos versek (: Szinte Petitből :) vékony durchschussal fog
nak szedetni, á mi alkalmasint díszesebb leendene, minthe
textus s jegyzetek átalánosan vékony durchschussal lennének

A' Szinmüre nézve is kérem meghatározni, ha vékony vag
vastag Durchschussal szedessem-é — azaz: úgy-é, mint az Areop
vagy mint Kazinczy?

Tibullra nézve még á következő megjegyzést bátorkodom t
ni: A' legelső ivet csak az 1ső Elegián kezdjük; bevezetés, tito
noki jegyzet, és czímek, az egész könyv bevégeztével fognak
szedetni — azért, mert addig megérkeznek azon különbféle, p
új betűk, mellyeket Bécsben és Prágában már megrendeltem
s mellyeket Tibullban is peretném czélszerüen alkalmazn

Lehetőségig fogunk igyekezni mindkét rendbeli munkán
csak á correcturák ne késleltessék! — Eggenberger Urak is jó
tennék, ha minételébb elküldenék á papirost: Tibullhoz 8
á Szinmühöz 8–10 rizmát. A' mi megmarad, én pivesen átv
szem, — ha több kell, akármikor lehet Pesten kapni.

Szerencsétlen hitvesem még él, de olly keserves állapotban
melly rá nézve á halált kívánatossá teszi — s ez már nem i
messze van.

A' munkához juttatást alázatosan köszönve, magama
becses hajlandóságiba továbbira is ajánlott, állandó tiszte
lettel maradok

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

Sárga aranyból más halmazzon kincseket össze,
'S birtoka sok mívelt holdra terülve legyen.
A' kit nyugtalanit mindenkép a' közel ellen,
'S legjobb álmait a' tábori lárma szegi.
Engemet engedjen szűtesorsom gondatlan élnem,
Csak góczunk' örökén lássa lobogni tüzét.
Mint pór ültetek én kikeletkor zöld venyigéket,
És ügyesült kézzel nagyszerü alma fajot.
Megse csalódjam, sőt rakjak sok búzakepéket,
'S jó szőlőnedüvel kádom ajánlja magát.
Mert én tisztelem a' tuskót, melly a' gyöpön állang,
'S út mellett heverő lombkoszorúzta követ.
És ama gyümölcsöt, mellyet nyújt nékem az új év,
Földész isteninek lába elébe rakom.
Szőke Ceres! telkem koszorút nyút gabna kalászból,
És azt szent teremed' bémenetére teszem.
Állni Priápus fog kertemben görbe kaszával,
Hogy vele rezzentő a' madarakra legyen.
Nékek is egykor dús, most szük vagyom' örei, Lárek!
Mint érdemletitek, hálaajándok esik.
Akkor ünöt áldoztunk mi nagyszámu gulyából;
Mostan ihocskát kis telkre levágni elég.
Bárányt kaptok, melly körül a' pór gyermek, ió! mond,
Jó bort, 's bő aratást hagyjatok érni nekünk.
Nem tudok én még most megelégedhetni kevéssel,
Messzire sincs mindig kedvem utazni gyalog.
Jobb meleg ebhöben fák árnyékában időzni,
Hol kövecsen kristály csergetegecske szalad.
Mégis néha kapát ne legyek rest fogni kezembe,
És hegyes ösztönnel feddeni lassu igást.
Bárányt vállaimon se pirúljak, vagy fiakecskét,
Melly mekegő anyját nem leli, vinni haza.

Vastag durch

Kéméljétek kis seregem' meg farkasok, őrzők:
Szolgáljon felesebb csorda ragadni valót.
Itten szentölöm én évenkint pásztoromat meg,
'S régtül szokva vagyok hintni Palesre tejet.
Védjetek égilakók! 's a' nem dús asztal' adányát
Tiszta cserép tálból kegytek ölelve vegye.
Szántó-ember volt, ki először, régi időben,
Hajladozó sárból gyárta magának edényt.
Vissza atyáimnak nem kérem kincseit, és a'
Gabna rakást, mellyet bő aratásuk adott.
Kis jövedelmemmel béérem 's kis nyoszolyával,
Csakhogy enyim legyen az, min nyugalomra dülök.
Hejh! melly jól esik a' zivatart hallgatni heverve,
És szerető nőjét tartani karja között.
Vagy mikor a' vizenyős ősz megjött, bizton aludni,
A' zuhogó pocsogás' ringatozása alatt.
Ezt érhessem-el én; joggal dús az legyen, a' ki
A' tenger' viharát türni akarja 's esőt.
Inkább minden arany veszszen- vagy drága smaragd el,
Mintsem akár milly lányt könyre fakaszszon utam.
Tengeren illő és földön Messála csatáznod,
Hogy hadi prédáid' büszke lakodra szegezd.
Engemet egy gyönyörü hölgynek tart vissza bilincse,
'S mint ajtónok ülök durva küszöbje előtt.
Dücsre nem ásitok soha, Délia, csak te velem légy,
'S mondják, nem keserít, hogy tunya 's gyáva vagyok.
Csak nézhesselek én, vég órám majdha fog ütni,
'S tartson, míg lecsúszik válva halálra kezem.
Sírsz te, midőn égőágyon lesz, Délia, testem,
'S könynyel elegy csókot fogsz keseregni reám:
Sírsz; mert belseidet nem tartja lekötve kemény vas,
Kő sem fére szelíd melled' ürébe, hiszem.
Ifjak az én temetésemről és fürge leányok
Bús köny' záporitól térnek elázva haza.

484

vékony durch

Tekintetes Dr. Schedel Ferenc
Urnak, teljes tisztelettel.

Kecskemét Mart. 28n 1845.

490

Tekintetes Ur!

Várva várom Kazinczy két utolsó íveinek (:31-32, 33-34 sz:) Censuráját, és á közelebb elküldött, ifj. Szilágyi Sámuelhez szóló levelek correcturáját, 's illetőleg Censuralt példányát is, hogy valahára bevégezhetnénk é munkát, melly már Hírlapokban is mint megjelent van hirdetve. — É hátra lévő 2 ívnek papirosa, egy hét óta beáztatva már készen áll: de Censura nélkül nem nyomathatom; annyival inkább, mert á fölebb nevezett levelek is az utolsó előtti ívbe jönek, 's ennek correcturája sincs kezemnél.

É hátráltatás reám nézve annyiban is sajnós, mert é két ívben heverő betükre már szükség volna á szinmühöz, mellyből az első ivet revisiora épen most küldém el Eggenberger Urakhoz. Még egy ivet szedhetnek ugyan belőle, de tovább nem mehetünk addig, míg Kazinczy ki nem nyomatik. — Azért, ha á munka előhaladását kivánja Tekintetes Ur: alázatosan kérem méltóztassék elküldeni á Kazinczyhoz tartozó minden Censuralt és correctura ivet; — egyszersmind utasítást adni, ha á példányokat ivenként összeszedessem- és hajtogattassam-e, vagy, hogy össze ne törjenek á szépen megsimitott ivek, 25 vagy 50-nével kiszámítva, minden ivet egy rakásban hagyjak 's küldjem el Pestre? — mellyből aztán Kilian Ur akármikor annyit adhat á Könyvkötőnek, mennyi neki tetszik.

Tibullból már küldöttem egypár mutatványlapot; de á kiválasztott még nem érkezett vissza.

B. eml. hitvesemet Húsvét 2k napján eltemetvén, most már minden pillanatot munkára forditok — ebbe akarván fojtani az erőtelen szív keservét; — 's igy minél több munka: reám nézve annál üdvösb.

Magamat ajánlott, teljes tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak

alázatos polgája
Szilády Ká

Tekintetes
Dr. Schedel Ferenc Úrnak,
tisztelettel.

Kecskemét, 11 April 1845.

491

Tekintetes Úr!

A Szinmű 3ᵗ ive correcturáját tegnap megkaptam. Hogy a lapcímeket benne nem úgy szedettem, mint a mintaúl küldött könyvben van, oka az, mert a mostani szinmüben a jelenetek kiírva ninosenek, s nem lehete ahoz alkalmazkodni. — Azonban a már kinyomatott két elsö ivben igy áll a lapcím:

Lsz. Gerö. Elöjáték. Lszám.

Jezt Tekintetes Úr sem változtatván meg a correcturában: következetesnek véltem a 3ᵗ ív címét igy szedetni: Gerö. ..... Elsö felvonás. Lszám.

De miután az kivántatik, hogy a felvonásokat a lapszéleire tegyük, igy.

Lsz. Gerö. Elsö / Felvonás. Gerö. Lszám.

e szerint fogom átváltoztatni; mindazáltal a két elsö ivben álló lapcímeknek jobban megfelelö módon látnám igy szedetni:

Lsz. Gerö. Elsö / Felvonás. A komorújáték. Lsz.

Ha ezt Tekintetes Úr helyben hagyni méltóztatik, alázatosan kérem postán azonnal tudtomra adni; addig halasztandom a 3ᵗ kinyomtatását.

Kazinczy fatalis utósó ive annyi bajt s bosúságot okozott már szegény fejemnek, hogy ha tiszta papirosom volna hozzá, inkább újra szedetném és nyomatnám az egész ivet, mintsem Tettes Úr

által előadott módon darabokban nyomtatva,
könyvkötő" által magamra vonjam. — E'két, k
bözö módon hajtandó' betendö' párlevelet, eg
szerre nyomtatni nem is lehet papiros veszteget
nélkül; de ha lehetne is, már nincs 4 levélhez
gendö tiszta papirosom — csupán 2 levélhez való
Eggenberger által küldött papir
ugyan lehetne hozzá tenni, mert ez éjen alkora
szinben is csak kevéssé különbözik, csaknem sikla
a' hazin egy papirosánál. — de mai javához ong
lem nélkül nem nyulhatok.

Hinden ezekre nézve részemről legcélszerübb
vélném, Tekintetes Urnak korábbi levelében ir
don, pótlékul igtatni be az ügy levelet, illy cim

Pótlék:

még egy levél Csokonaihoz.

's ez a' 389ik lap üres hátulján, t.i. a' 390 lapon
dödne, sokott lapcimmel, és folytába menö lap
mobial; 's mivel csak 3 lapot ad: 2 levéllel az e
pótlék megtörténne, mellyet sokkal könnyeb
beragaszthat a' könyvkötö, az éjszerint már m
ban állandó 395: 396.os levéllel együtt, minth
ezeken kivül még a' 387. 388. és 397. 398. párle
is kimetelni 's beosztatni kellene.

Baj itt egyedül csak az, hogy a' VIIik számú
(1804. 2 Febr. kelt) levél után jöne a' Pótlék, 1803.
2 mart. kelettel. De mivel pótlék: mentheto", 's már
ekkor az is, hogy Erdesi lapszámai nem rendes
sorban fognak következni.

E' tárgybani határozatát is alázatosan kérem
tudtomra adni, 's az ide zárt lekiizatot kijavitva
visszabocsátani. Ezt már összeolvasom magam a'
kézirattal, mellyet alkalommal pinte visszakülözö

Kilian Urnak még kedden elküldém a' kész
270 ivös tiszta papirt, fentebb kipramitott 200
példánynyal együtt, és az Einschiebblattot. Hátra
pedig ezt a' könyvkötö, restségből kihagyja, az utol
jó ivbeli hibás pár levelet, mind a' 200 ivben, plaj
bászsal keresztül vonva, használhatatlanná tettem.
Alolsó már ezt neki minden esetre ki kell hagyni,
's helyette az Einschiebblattból a' 396. 397. levelet ma
gánosan ragasztani, a' correcturákéj most itt felsö
pár lappal együtt; mellyeket kinyomtatva én ha
marébb elküldendek, mint az Unio. typusból a' kim
's elöjö kihetülne.

Becses határozatit, a' correcturával együtt
legfölebb a' vasárnapi postával kikérve 's elvarva,
teljes tisztelettel maradok

Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

492

Tekintetes Titoknok Ur!

Miután Odyssea szedésit bevégeztük s á C
fél ivet mutatóba itten áthüldeni szere
csém volna: hallgatással el nem mell
hetem — mert lelkismeretem nem enge
miszerint több olly hibák maradtak e
könyvben, mellyeknek némi részben e
vagyok oka.

Némelly, alkalomtól küldött 2k Correct
ugyan is, vagy későn adatott át Pesten, v
onnét szint' így küldetve, kezemhez sok te
gés után jutott. Én pedig sem egyik, sem
sik körülménye előre nem láthatva, á mu
folyama szerint beáztattam papirosát, m
aztán 10 s több nagolig úgy hevert; még vég
nehogy á nagy melegben összefoltosodjon,
kénytelen valék saját revisiom mellett ki
nyomatni. De már ekkor nem levén kezemn
á kézirat, némelly kitétel' hibásságát bár
tam, de ismerve á Tipt. Fordító ilr csodálat
irásmódját, rajta valtoztatni nem bátorkod

Kecskeméten Február 21 dikén 1847.

Kecskemét, jul. 11kén 1846.

Tekintetes Úr!

Odysseának tegnap reggel visszakapott Cimes fél-
ívén megtettem á kívánt igazítást; de meg-
változtattam az első Cím' 3 első sorát is, á lapok
nagyságához, főleg á szennycím' betűihez arány-
lagosabban. — Azonban ha mégis csak az elébbi-
nek kell megmaradni: az is készen áll, 's azzal
nyomtathatjuk.

Á legutolsó 20 és 21k számú mutatvány íve-
ket itt küldöm, postaköltség kiméléséből csak egy
pékzban, — á másik párt, 's Plutarch 1ső és 6dik
íveit, Hétfőn induló egy alkalom viendi.

Az imakönyvre tett tanúságos észrevételt
alázatosan köszönöm, 's alkalmilag használni
is fogom. — Itt azonban elmélkedés és ima, egy;
ez utóbbinak tágított sorai csak mintegy figyel-
meztetni akarják az olvasót, hogy ott már Isten-
hez szóll. — Különben mi könyvnyomtatók
gyakran kénytelenek vagyunk műveinket á kö-
rülményekhez 's kiadók szeszélyeihez alkalmaz-
ni, mellyi utóbbiban pedig ritkán szokott köszö-
net lenni; mert hanyadik kiadó bír azzal á ta-
pintattal, mellyel Tekintetes Úr?

Egyébiránt magamat kegyeibe ajánlott meg-
különböztetett tisztelettel maradtam

Tekintetes Úrnak

alázatos polgája
Szilády Károly

Tekintetes Titoknok Úr!

494

1845-dik évben hozott hozzám bizonyos Szabó István nevü ifjú, egy, álitólag saját kezével irt fordítását b. eml. Kazinczy Ferenc Úrnak, illy czím alatt: „Természet Oeconomiája," hogy azt magam költségén nyomatnám ki; én pedig é kéziratot Tek. Titoknok Úrhoz küldém el, József fiamtól, netaláni használhatásra. — De mivel mind eddig semmi sem történt vele: emlitett ifjú erősen sürgeti á kéziratnak visszaadását, — mit hogy tehessek: esedezem visszabocsátásaért.

Ez alkalommal bátor vagyok megemliteni, miszerint Kilián György Úr nem fizette ki az Odyssea Iső ivének újra nyomtatásaért eső 11 ft 36 krt, hanem Tekintetes Úrhoz utasitott érte. — Alázatosan kérem ezen kevés öszveget most Lajos fiamnak, saját szükségei pótlására kifizetni, mire ő nyugtatványomat átadandja.

Az itt fekvő könyvecskével — melly á kézirat egy részének kezemhez igen késön jutása miatt csak most készülhetett el — kedveskedni szerencsémnek tartom.

Sajtóm alatt most semmi érdekes munka nincs, Plutarchon kivül, melly, fájdalom, nagyon lassan halad előre, miután á Correcturáknak visszaérhezésére sokáig kell várakoznom; egyszerre pedig két ivet ezen jegyzetekből nem küldhetek el, mivel Petit betüm nincs hozzá elegendő. Ha előre tudom, hogy ezen jegyzetek több ivre terjedők leendenek, örömest öntettem volna hozzá többet; de ez most már késő. — Ez ideig több Petit betüre szükségem még nem volt.

Magamat kegyes indúlatiba ajánlott, megkülönböztetett tisztelettel maradtam

Tekintetes Titoknok Úrnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

Kecskeméten Február 21 dikén 1847.

495

Tekintetes Titoknok Úr!

Megbizatásom következésében lehető legpontosabban végire jártam néhai Katona József hátrahagyott munkáit tárgyazó ügynek. Az eredmény következő:

A' Szóban forgó irónak édes attya, idősb Katona József, még 1834-ben kinyomatván saját költségén Iratner-Károlyinál, fiának „Kecskemét Eredete" czimü munkáját, ez alkalommal felpóllitá Károlyi Úr őtet, hogy ha fiának egyéb hátrahagyott dolgozatai volnának, adná neki át, ő majd be adja á M. tud Társaságnak, kitől honorariumot fog nyerni. Ezen igéret következésében az öreg Katona átadta neki fiá következő czimü szinmüveinek kéziratát:

1.) Zsiska és Kalika, á Taboriták vezére; vagy á Husszitáh pártütése Prágában.
2.) A' Borzasztó Torony; vagy: A' Gonosz talált gyermek.
3.) Monostori Veronka; vagy: A' harcz két ellenkező igaz ügyért.
4.) Jeruzsálem pusztulása.
5.) A' Tapasztalatlan légy á pókok között.

Ezeknél több hagyománya néhai Katona Józsefnek már nincsen.

Az öreg Katona várta Károlyi Úr igérete szerint á jutalmat, de több év múlva sem történvén semmi, visszakövetelte K. Úrtól á kéziratokat; mire azt felelé, hogy nálla már nincs, mert á T. Társaságnak átadta.

Azonközben 1845-ben meghalt öreg Katona József, hátrahagyva idős hitvesét, egy fiával együtt, kitől értém á fölebb irt dolgokat.

A' Czimzett 5 rendbeli kéziratot tehát méltóztassék Tekintetes Úr Károlyi Úrtól számon kérni, s velök tetszése szerint tenni; az említett özvegy és fia, szegény állapotban levén, rájok nézve kedves lesz bármi csekély honorarium is. — Ellenben ha nem használhatók á kéziratok

iratok, ezeket szerzőjük testvére Katona Mihály, vissza nyerni testvére emlékezetére megtartani óhajtaná.

Végül talán nem leend érdektelem megemlítenem, mikép ez ügyben legelőször is Városunk egyik Janácsnoka tek. Csányi János úrhoz, mint néhai Katona J. úrnak volt testi-lelki barátja fordúlva, tőlle azt hallám, hogy á boldz. eml. írónak maradtak ugy hátra Bankbánon kívül egyéb dolgozatai is, miket ő mind átolvasó de azokat, mint ifjabb évi dolgozatokat, érdeknélkülieknet talalt ugyanazért nem is törődött többé velök. — — Aronban, meglehet mi egyik előtt érdektelennek látsik, másik találhat abban valami, azért talán mégis megérdemelnék az elősorolt kéziratok az át-tek tést; köztök akadhat ollyan, melly az író neviért is közkedvességet n het.

Megbizatásomnak midőn ekképen eleget tettem volna, magam becses hajlamiba ajánlott, meghülönböztetett tisztelettel maradt Kecskeméten April 12dikén 1847.

Tekintetes Titoknok Urnak

alázatos szolgá
Szilády Károly

Tekintetes Dr. Schedel Ferencz Úrnak,
á M. t. társ. Titoknokának, több tudom.
Egyesületek Jagjának ~~Titt~~ ~~Titt~~
megkülönböztetett tiszteletettel

Pesten.

496

Tekintetes Úr!

Múlt hó végén Pesten létemkor erős feltételem volt Tekintetes Úrnál tiszteletemet tenni; de az á rám nézve kedvetlen eset ért, hogy sem lakán, sem á könyvtárban találni szerencsém nem lehete. Most tehát bátor vagyok jelen soraim által tenni azt, miben akkor á balcset meggátolt.

Méltóztatik tudni, mikép Emich könyvárus úr, közelebb kiadott Sulyánszky féle ima könyvét Hit, remény és Szeretetnek czimezte, holott illy czím alatt már több év óta áll fönn Szilády Lászlotól hasonló imakönyv, melly rövid idő múlva 2-dik bővitett kiadásban jelened meg, miután az első kiadás már egészen elfogyott.

A' két könyv ugyan különböző vallásfelekezeteknek való; de mégis aligha igazságosan tett Emich úr, midőn á maga új kiadását egy, már több év óta köz kézen forgó könyv czimével nevezé el; — annyival inkább, mert az ő kiadásának czime á 60 és 191k lapokon olly gyöngén van képviselve, mikép ezekről ugyan csak mistificatio kedviért lehetett á könyvet Hit Remény és Szeretet névre keresztelni; — midőn ellenben á Szilády félében, é 3 keresztyéni erény, olly lélek és szív-emelő modorban van elő adva mindjárt á könyv elein, hogy mindenki átláthatja, mikép á czím á tartalomnak, s ez viszont amannak igazán megfelel.

S most alázatosan kérem Tekintetes Urat, kegyeskedjen arról nekem felvilágositást nyújtani, ha van-e joga Emich úrnak saját kiadását az enyimével nevezni el?

el? (mert hogy ezt á t. Szerzö tette volna, alig hihető) — nekem lehet: e ez ellen méltányos kifogást tenni hirlapok útján, 's ez által á közönséget mintegy felvilágositani, mikép á két Hit. Remény szeretet nem ugyanazon egy kön

Továbbá: á helybeli ref. Collegium professorai köz van egy ifjú rokonom, mint á franczia és görög nyelve és deák literatura rendes oktatója, név szerint Ács Zsig ki á keleti nyelveken kivül alaposan érti az Európai fő nyelveket, — de á magyar literaturának mindenek fele hő barátja. Ezen igen munkás ifjú most egy Angol reg fordításához (á Wakefieldi pap czimühöz:) fogott, 's a rövid idön át is esik. — Beszélgetés közben egyszer azon ohajtatát fejezte ki, hogy valyha Tekintetes Úrtól — k á literatura leghöbb bajnokának nevez, 's mint illyen ir á legnagyobb tisztelettel viseltetik — irányt 's útmutata kapni szerencsés lehetne abban, hogy micsoda könyv lehe az, mellynek magyarrá tétele által ö, hazájának legtöbb szolgálatot tehetne?

Illivel á mostani két havi szünidöben elég ideje van d gozni, ö kész lenne á Tettes Úr által megnevezendö köny bármi nyelvből is, átfordítani; — egyéb anyagi hasznot ohajtván attól, ki netalán kéziratát kiadni akarná, min néhány darab jó könyvet kisded könyvtára szaporitására.

Én tehát ezen ifjú rokonom szerény ohajtatának eleget teendö, bátor vagyok Tekintetes Urat tisztelettel megkérni, hogy az ö buzgó törekedésének helyes irányt adni, pár sorai által kegyesen méltóztassék, mi által á m. irodalom idövel egy munkás taggal ö benne is többet fog nyerhetni.

Egyébiránt ha jelen levelemmel netalán alkalmatlanko dást okoztam, ez iránt engedelmet kérve tisztelettel maradt

Tekintetes Urnak

Kecskeméten, Augt 9kén 1851.

Alázatos szolgája
Szilády Károly

497

Tekintetes Úr!

Becses levelében említett régi Gradualról valamit kitapogatandó, Ács úr fölhutatta Jöiskolánk könyvtárát, s csakugyan talált is egyet, nagy Folioban nyomottat; de sem eleje, sem utolja nincs, annál fogva czímét ki nem írhatá. A' Könyvek lajstromában ez illy czím alatt van beírva: „Rakóczy Zsigmond Pastoralisa. Folio, kottákkal." — A' Könyv nyelve és nyomtatása utáke, Ács úr úgy véli, hogy aligha ez nem lessz, mellyet Tettes úr keres; s ha ezt tetszene személyesen megtekinteni, a' könyvtárból nehézség nélkül ki lehetne kapni.

Ezen kívül talált még más kettőt is az újabb korból, ú.m. 1.) „Énekeskönyv, mellyben vannak hymnusok és dicséretek stb." — Debreczenben, nyomtatta Margitai. — A' múlt Század közeje tájáról való.

2.) „Régi Protestáns Énekeskönyv." 1755ki évről. Nyomatott Debreczenben.

Ács úr nagyon örvend, hogy választása Tekintetes Úr tetszését megnyerni szerencsés; az irányadást pedig tisztelettel köszöni. — Mondja, hogy „Paul & Virginie" czímü regényneki meg van, de abban semmiféle kéjek nincseneh. Talán Geibel úrnál lessz illustralt francia kiadás; ö azt meghozatja.

Don Quixott-nak Qdik Részit is szándékozom kiadni; de még nincs egészen lefordítva, mers fordítója, mint gyakorlati mérnök, kora tavasz óta, távol innen, külső munkái után lát,

s csak néha időtöltésből írhat egy keveset. Az ősz majd haz
szorítja, s á téli hosszú estvéken lesz ideje az egészet bevégezni
De más részről é könyv nagyon gyéren kél; ha tudnám hogy
pekkel lehetne keletét emelni, utólagosan is még néhányat
szíttetnék az 1sö Részhez, s á 2-dikkal együtt bocsátanám
Szentesi ref. lelkesz, n. t. Kiss Bálint Úrtól éjen most érke
hozzám, nyomtatásra, illy Cimü könyvecske: „Á természeti
„keresztyén vallás' életre ható főbb részei. Á vallástani homály
„értelmü, és idegen nyelvekből is átvett müszavak magyarázá
„jának rövid szótárával." — É könyv, Kilián Úr Díszes Társ
kodója bevégzése után mindjárt sajtó alá jön.
Linzből éjen most érkezett igen szép Párisi metszetü
Cicero betüm, mellyel Párisban nyomatott nem igen re
á „Telemaques illustrée" Cimü könyv. — Ennek hasonl
szép Garmondját is nem sokára megöntetem.
Magamat hajlamiba ajánlott tisztelettel mara
tam Kecskeméten, Augustus 26 dikán 1851.

Tekintetes Urnak

Alázatos polg
Szilády Kár

Tekintetes Úr!

498

Még 1851ki évi nyáron küldöttem fel á helybeli Jöiskola könyvtárából, akkori könyvtárnok és tanár Ács Zsigmond öcsém által hitelemre hivett egy igen régi Énekes Könyvet, folioban kótákkal: „Rakóczi Pastoralisa" czím alatt, más kés hisebb s későbbi kiadásu profest. Énekes Könyvekkel. együtt. — Miután pedig nevezett Öcsém már régebben átment tanárnak á Nkőrösi lycaeumba: ezen könyvekre nézve én maradtam Könyvtárunknak felelös.

Hogy tehát ébeli kötelezettségem alól magamat feloldozottnak érezhessem: szükség az említett könyveket illető helyökre visszajuttatnom. Miért is teljes bizodalommal kérem Tekintetes Urat: méltóztassék azokat kellően beszakoltatva, s pecsételve, Eggenberger Úr könyvkereskedésébe, Czímem alatt beadatni, honnan én, á közelebbi vásárkor Pestre felmenendő, magam elhozom, s Jöiskolánk könyvtárába visszaszolgáltatom.

Ki magamat becses hajlamiba ajánlott teljes tisztelettel maradok Kecskeméten Május 19kén 1853.

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Szilády Károly
Könyvnyomtató.

Tekintetes Soldy Ferenc Úrnak,
á M. akadémia titoknokának, s á m.
kir egyetemi könyvtár igazgatójának,
tisztelettel
Posten.

Tekintetes Toldy Ferencz Urnak,
á Magyar Akademia titoknokának, s az
egyetemi könyvtár igazgatójának.

Pesten.

PESTH 2/5

Kecskemét, aug. 13kán, 1854.

499

Tekintetes Úr!

A' Pesti Napló 181–1324ᵇ számában, á Tudomány és Irodalom rovat alatt olva-
som, mint az ily M. Museumban megjegyzettehet, mikép „á reformátusok ré-
„széről évtizedek óta alig jelent meg egyhét komolyabb theolg munka. —
„Egyházibeszédek emelhedést nem hoznak á theolg irodalomnak, s meg-
„jelenésöket is csak azon esetben nézheti el á kritika, ha valóban re-
„mekek s példányúl ajánlhatók." —

Mik legyenek á komolyabb theolg munkák: azt én nem értem ugyan,
de gondolom hogy ha ilyeket nem adnak ki hitsorsosim, annak egyéb oka
is lehet, mint tehetlenség vagy közömbösség. — Vannak nekünk most is
jeles tudományú papjaink, kik készek á munkálkodásra; de alkalmasint
nem merneh á mostani Censurai rendszer mellett föllépni; inkább szo-
rítkoznak élőszóval elmondott beszédeik kibocsátására, — mik pedig
lehetnek némelyek előtt jók — remekek, mások előtt középszerűek vagy
épen silányok.

Ilyenek legyenek-é az általam időnként kiadatni szokott Papi-
dolgozatok Füzeteiben levők: én csak azon szempontból itélhetem
meg, hogy van keletök. — Eléggé iparkodtam én azon, hogy ezen köny-
vem, nevének megfelelőleg, necsak egyházi beszédek, hanem átalá-
ban mindenféle egyházi munkák tárháza legyen — és pedig vallás
különbség nélkül; de eddigelé predikaciónál egyebet nem adott bele
szerkesztője. — Ügyekeztem azon is, hogy legalább más vallásuak,
nevezetesen katholikusok egyházibeszédei is jöjenek bele: de nem
á mi — hanem az ő részükröli felekezetességen ügyekezetem hajó-
törést szenvedett. — Pedig úgyvélem: Papidolgozatok czimű könyv-
ben akármi vallásúnak egyházi munkája megállhatna egymás mel-
lett; — az olvasó aztán szemelje ki közülök á jót — jobbat — legjobbat.

Hogy tehát mégis érdekesebbé tehessem á Papidolgozatok tartalmát, szerencsém volt megnyerni ennek bámulatos munkásságú s[...] kesztőjétől, kúnszentmiklósi ref. lelkész Fördős Lajos úrtól, az ál[...] újból kidolgozott és folyvást dolgozandó Szentirati szókönyvet, [...]ből két sürün nyomott iv — mint egy önálló nagy munka kezdete — le[...]csatolva á P. dolgozatok rövid időn kijövő V.ik füzetéhez; á VI.ik füzet[...] 3–4 iv; s igy tovább. De ha tapasztalandom kedvesen fogadtatását, [...] beközbe egész kötetet is fogok belőle kiadni.

Mily ritka s becses legyen é különben felette szükséges papi ko[...] azt az illetők jól tudják; — azért gondolom ez egy leend á komolyab[...] theol. munkák közül. — s ha valóban az: úgy örvendek bebizonyith[...] Tekintetes Úrnak, hogy mi Kálomisták is mozgunk; — ha nem az: [...] alább sejthető, mikép van jó szándék bennünk.

Végül szabad legyen azon alázatos kérdést intéznem Jett[...] Úrhoz, hogy á Sajtórend 3.ik §: ában á vidéki nyomdák részire kijelölt[...] kerületi biztos mellőzésével, nem lehetne-e á sajtóm alól kikerül[...] könyv legelső példányát, Censuraltatás végett egyenest Pestre á cs. [...]fő rendőri hatósághoz küldeni? —

É kérdésre az szolgáltat okot, mert az itteni Censura (:eg[...] megyei öreg irnok, kire bizatik á könyv 3 nap alatti átolvasása:) á [...]kot is sárkánynak nézve, legártatlanabb könyvemet is letiltja. — Miről az idezárt folyamodványom másolata bővebb felvilágosí[...]nyújthat, ha átolvasni méltóztatik. — Ugyan ő tiltotta le Horv[...] Döme Szinműtárának általam nyomtatott IV.ik füzetét, á Velencz[...] Kalmárt, mely pedig több nyelven forog már á közönség kezén, s á [...] M. Szinházban gyakran elő is adják. — Ez aztán Censura! — s valam[...] Horváth D. úr, úgy én is, semmire sem boldogúlhatunk felsőbb hel[...]terjesztett folyamodványainkkal; mert minden sürgetésnek mély h[...]gatás az eredménye; könyvünkben pedig á kiállítás tőkéje hever, [...]utóbb elvesz! —

[...]másolat,

Nagyméltóságú Cs. kir. Helytartótanácsi Osztály! — Folyó 1854.k évi Martius 15:kén végeztem be, s á Sajtótörvények 3.ik §. a értelmében vizsgálat alá egy-egy példban benyújtottam á helybeli Megyei és Államügyészi hivatalokhnak az itt :/: fekvő, saját költségemen 400 példban kiállitott könyvet. — (Papidolgozatok II.ik füzetét)

Az ebben foglalt 23 egyházi beszéd — á 2dik czimen kivül — szóról szóra nyomtatott mássa á szinte itt :/: fekvő, 1850 ben nyomtatott, felsőbb engedelem mellett kibocsátott, s már régen el is fogyott könyvnek; és ámbár á ben foglalt predikácziók, saját szerzőjük Fördős Lajos úrnak ide :/: csatolt hitelesített nyilatkozata szerint, még az 1848.k szomorú emlékű év előtt készíttettek és mondattak el — s most az Államügyészi hivatal is semmi kivetőt nem talált bennök: — mind azáltal megyei Cs. k. főbiztos Pauliny Frigyes úr, é könyv kibocsátását további rendeletig letiltotta, azon okból, mert szerinte sok kétértelmű, s á mostani viszonyokra czélzó kitételek fordúlnak elő benne.

Miután pedig ezen egyházi beszédek, mint fölebb megjegyeztetett, sok évvel ezelőtt készültek, s az 1850:ben kijött első kiadás ellen is leghisebb észrevétel nem volt: bátorkodom teljes tisztelettel kérni ezen könyvemnek záralóli felszabadítását. — De ha volnának benne oly kitételek, melyek á N. M. cs. kir. helytartótanácsi Osztály véleménye szerint is helyben nem hagyhatók: méltóztassék az ezeket tartalmazó lapokat kimutattatni: s én kész vagyok azokat á szerző által módósítandó újabb lapokkal feleserélni; á hibásakat pedig megsemmiteni, vagy parancsolatra á helybeli Cs. kir. főbiztos Úrnak átfolgáltatni. — Ki teljes tisztelettel vagyok Kecskeméten, Június 6:kán 1854. á N. M. cs. kir. helytartótanácsi osztálynak a. h. Sz[...]

Ugyanezért ohajtonám az é napokban bevégzendő V.ᵉ Füzetét á P. dolgozatoknak — és majdan Sasku K. Neveléstanát is — á pesti Censurára adni; mert reménylem hogy ez, mint Önálló hatóság, talán nem oly szörszálhasogató. — Hiszen ha minden Censura á mostani viszonyok szemüvegén át néz minden dolgot, minden előadást: úgy az ezelőtt 50—100 s ezer évvel mondott beszédekben is találand kivetőt; — s így mit merjünk nyomtatni s kiadni? — — Oh! mennyivel jobb volt á regi Censurai eljárás.

De most már bocsánatot kell kérnem bátorságomért, ha netalán fontosabb dolgoktól vonom el ezek olvasása által Tettes Úr figyelmét. — Volt idő, mikor ily dolgokban jó irányt adó becset tanácsot vala szerencsém nyerni Tettes Úrtól; — jelen hosszadalmas levelemet tehát mentse ki akkori határtalam bizalmam maradványa — — Ki egyébiránt minden esetre s minden időben megkülönböztetett tisztelettel vagyok

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

500

Tekintetes Úr!

Becses levelét csak ma kaptam t. Mentovich tanár Úr által; á kötelezettségi példányokat tegnap már elküldöttem. — Azonban Eggenberger Úr utján itt van szerencsém küldeni á könyvnyomdászati Műszótárt.

Szegény munka biz' ez, melynek minden részével most már magam sem vagyok megelégedve; de gyökeres javitására időm nincs, é mellett kezdek kivénülni az efféle munkából, — mely egyébiránt hálátlan is lenne, miután, véleményem szerint, aligha lesz valaha oly idő, melyben é műszókat is magyarul fejezik ki, — mert akkor magyarnak kell lenni á betümetszőnek, öntőnek stb. stb. — s ezeknek csupán magyarok számára dolgozni.

Fisztelettel maradok Kecskeméten. Jun. 4kén 856.

Tekintetes Úrnak

alázatos polgája
Szilády Károly

Kecskemét, decemb. 24 kén 1860.

Tekintetes Úr!

501

A' napokban bizonyos régi irományokat keresve ilynemü papirosaim közt, az itt fekvö kézirat kezembe akadt, 's eszembe jutott hogy ezt 1847:ben egy előttem ismeretlen tanuló hozta hozzám, olly kéréssel hogy saját költségemre nyomtatnám ki, mit ha tenni nem akarnék, a' kéziratot visszaveendi.

Azonban beütött a' 48:ki menyhö, — 's én, egyéb iratokkal együtt ezt is félretéve, egészen megfeledkeztem róla; mert az emlitett fiatal ember is azóta nem jelentkezett nállam.

Most miután Kazinczy emléke iránti kegyelet annyira felébredt: jobbat nem tudok é kézirattal tenni, mint Tekintetes Úrnak elküldeni, hogy ha arravalónak találtatnék, az ünnepelt iró többi munkái közé lehessen sorozni.

Tisztelettel vagyok

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Szilády Károly

9

3

3

5

(50)

Tekintetes Orvos Doctor, és Titoknok ur,

tisztelt jó Uram!

Ez ide mellékelt pakétban küldök Kegyed kezébe néhány jelentést kiadandó újságom felöl. Instálom Kegyedet vállalatom pártfogására, s azért azon szivességre hogy é jelentéseket, legszélszerübb módon, mint Kegyed bölcsesége fogja itélni, kiosztatni szíveskedjék. Instálom arra is, hogy a Pesti Casinoba juttasson néhányat – s szándékomat a Társaság ott lévö nagyobb és kissebb tagjai kegyébe, gyámolitásába ajánlani méltóztassék. Kegyednek a köz jó aránti buzgó nemes lelke kezes arról nekem hogy alkalmatlanságomért meg fog engedni, s szives jóságát tölem nem fogja megvonni. – Ezt minden kitelhetökben meghálálni én sem múlatom-el. –

Nem sokára postán hivatalos levelemet vejéndi Kegyed, a mit most egyházi fö tanácsi népesebb gyülésünk alatti elfoglaltatásom nem küldhetek. Abban a tartozókról referálni el nem múlatom. – Nem nyerhetném-meg Kegyed gráciájából, valamint T. Vörösmarty és Dajza urékéból – kiket szivesen tisztelek – hogy újságomról az Athenaeumba emlités tétessék? – Ezt háládatosan vennén. –

Magyar

Magament Vegyed becses nivességébe tintelettel ajánlon állandóul vagyok

A' Tek. Tisoknak W

Kolósvárt 8ti Oct
1840.-

alázatos holgája
Szilágyi Ferencz
professor

...ul és nagy
...elkülöséről

Tekintetes Orvos Doctor és Firoknok Ur!

Aug. 31ről hozzám intézett becses levelét tisz-
teltem, s azt tek. Incze Ferencz urral eredetileg közölni
el nem mulattam. Tek. Incze ur, mint gróf Ke-
mény Sámuel nevelője, s gróf Kemény József
barátsági özvetlenségben álló, érzékenyen vette azt,
hogy a társaság felnollitására ket évi dolgozás-
sal és nagy fáradsággal, áldozattal tett fordítása
felküldésérül, csak egy betűvel értesítésre se mél-
tatott, annál inkább, mert gróf Kemény József ur,
mint állítá, a tek. urnak többször irt ez ügyben
e választ soha sem nyerhetett. Igy volt kéntelen,
mint mondá Incze ur, az újságokba iktatandó
felszólítás utjút választani, melyet én valóban
kimélésből, és a t. társaság aránti tinteletből,

mint

Tekintetes Schedel Ferencz
Orvos Doctor Urnak, a Magyar
Tudós Társaság érdemes Firoknok.
jának, teljes tinteletel
Pesten.

mint annak egyik bár érdemetlen tagja, adtig
adni nem akartam, míg levelemmel á tek. wat
nem találom; mire á tintelt grófok is erősen unsz
tak. Ugy hiszem ebben nem hibáztam, is á tek. w
nak okot á nehezteléssre nem adtam; á mit lev
léből valóban sajnóson látok. Én ugy hiszem ez
nem tartozó ügyben sem á társzaság, sem á tek. w
tőlem mindig megkülömböztetve tintelt hemélye
ellen nem hibáztam; legalább akarattal azt
nem tettem. Inszé wat, mint vettem ézre, egy kis
nyugtalanitá az, mert itt sokan hiszik, hogy Drassa
mint kedvelltebb, ugyertes lesz: de en én meggyőzöd
sem nem az; én á társzaság rénchajlatlanságába
nem kételkedem egy pereczig is. – Insze w felnólitását
kiadni már nem fogom. –

Megkülömböztetett tintelettel vagyok
A' Tek. w

Kolozsvár sept. 10ben 841

alázatos szolg
Bilágyi Ferenc

Tek. T. Schedel Ferencz

Orvos doctor és m. t. vármegyei
Tiroknok nemek, teljes tiste-
letel

Pesten

505

Tekintetes orvos tudor és tiroknok ur!

Azon estve, midőn délután á tek. urat
tiszteltem, ágyba esvén, á könyvet magam vinna-
ni vihettem – melyet most nivos könönettel
küldök – á legelső lehető alkalommal ne-
mélyesen tiszteletemet teendő: Teljes tiszteletel
[illegible]

A tek. tiroknok ur

Duda jun. 10 – 1848

alázatos szolgája
Szilágyi

Tekintetes Toldy Ferenc orvos dr
urnak, a' magyar tudós társaság
érdemes titoknokjának, illő tiszte
lettel

Pesten

Dorsutna 222 s. alat. Ed.
lakban.

506

Tekintetes orvos tudor, és titoknok ur!

Ma délután tisztelettemet akartam tenni, s egyszersmind alábbi ügyemet be-
lenteni, de nem volt szerencsém hon találni a tek. urat – csak
tisztelt hisasszonyától tudtam-meg azt. –

Dizvyos sürgető magányügyemben vasárnap Déesbe felmennem
kell, de négy öt nap mulva onnan visszatérni szándékozom.

Ezért a sept. 17-ki ülésben már kész értekezésemet fel nem
olvaskatom – bocsánatot és engedelmet kérek e véletlen közbenjöt-
akadályért – egyszersmind visszatértemmel a tek. urtól új napot
kérek designáltatni. A' csikk azonban, kisé módosítást szenve-
dett, annak felette bényes oldaláért, miről a dolgozás közben gyözöv-
tem-meg: erről is szóval fogok a tek. urnak számolni. –

Mindan esetben csak annyit instálok, hogy a közelebbi ülésből
elmaradásom – ha lehet – ugilvánosan tudva ne legyen – s hogy ezért
a tek. ur is rám ne nehezteljen, tisztelettel kérem.

Nagyrabecsült uri szivszegébe ajánlott őszinte tisztelettel
öröklök

Tek. titoknok ur

Pest sept. 13. 850

alázatos szolgája
Kilágyi Ferenc

Tek. Toldy Ferencz urnak
ovvy tudornak, a' magy. tudós tár-
sasáj órdemes titoknokának, illi-
tinskeel

Alkmazi 583. alatt

Kolbey

407

Tekintetes titoknok ur!

A' mint a tek. urat értesítni szerencsém volt, semmi esetben értekezése-
met addig felolvasni nem fogom, míg a tek urral – legalább
a jelentőbb helyeket – közleni szerencsém nem lesz. Még
ma azonban egészen készen vele nem vagyok – remélem, hogy
közelebbről a tek. urnak azt bérgyűjtemi módom leend.

Ur hivszégében ajánlott

Pest oct 26. 850

Szilágyi Ferencz

Tek. Toldy Ferencz urnak
oroszt tudornak, a magy. tudós tár-
sasag érdemes titoknokának, illi-
tinaknak.

Alkmazó 583. alatt

Kolbe

507

Tekintetes titoknok ur!

A' mint a tek. urat értesitni szerencsém volt, semmi esetben értekezése-
met addig felolvasni nem fogom, míg a tek urral – legalább
a jelentőbb kelyeket – közleni szerencsém nem lesz. Még
ma azonban egészen készen vele nem vagyok – remélem, hogy
közelebbről a tek. urnak azt bénzujtani módom leend.

Ur hivességében ajánlott

Pest oct 26. 850

Szilágyi Ferencz

Tekintetes Tolly Ferencz
ovos tudor és m. akademiai
tisztnak nemzetek

Kolyba

BUDAPESTI HIRLAP
SZERKESZTŐSÉGE

503

Tekintetes ovos tudor és tisztnak ur!

Én a M. Hirlap azon számára, melyről ön Ar-
[illegible] és Tündér Honát illetőleg emlékezik, igazán
[illegible], nem emlékezem, de azért az ellenkezőt sem
[illegible]. Ily okból, ön tudományos erőljét nivesem
[illegible]mondtandó, holnapig elkészítésem a M. Hirlap
[illegible] félévét, s holnap csoppel 10–12 között a tek. urnak
[illegible] a kiigyszítva elküldendem. Teljes tisztelettel

A tek. ur

13/6 54

alázatos kolgája
Szilágyi Ferencz

Tek. Toldy Ferenc m.
akadémiai tiszt és orsz.
tudor nyel, illő tisztelet
[illegible]

Buda, decemb. 4. 1861

509

Tekintetes Titoknok Ur!

Miután az 1708ki ornigggü-
[illegible]t illető kutatási munkálatom-
[illegible]al még egészen késen nem on-
[illegible]yok, bátorkodom a tek. urat
[illegible]telettel s bizodalmosan fel-
[illegible]érni, méltoztassék a történel-
[illegible]i bizottmánynak kolnapután,
[illegible]m. f. hó 6-n tartandó ülésében
[illegible]en ügyről egyátalában semmit
[illegible]m kóllani, arról átulában em-
[illegible]tést nem tenni.-

Illő

Illő rizodoval s becses ha
lamaiba ajánlott

A. tch. w

alúzetos nolga
Szilügyi Ferd

520

Tekintetes orvos tudor, és titoknok ur!

Ma délelőtt volt szerencsém tisztelni a tek. titoknok urnak becses meghivását a jul. 8-ra tartandó ülésére a történeti osztálynak – mire megjelenni nagy örömömnek mint kötelességemnek tartanám – de épen hónap u. m. jul. 6-ra indulandó vagyok mintegy 3 hétre Déghe és a badeni fürdőre – és így a t. cz. akadémia ülésében ez utal meg nem jelenhetek – pedig azt nagy örömmel tettem volna. De vissza térzemmel e fürdői utamból tisztelettemet teendem a tek. titoknok urnak, és akkor közelebbről bejelentendem szándékomat, hogy az akadémia iránti régi tartozásomat, egy honi történetből kölcsönözendő értekezéssel és annak felolvasásával – teljesítendem. –

Addig is mi szivességébe ajánlott tisztelettel vagyok

A tek. titoknok ur

alázatos szolgája
Szilágyi Ferencz
Magy. kiel. szerkesztő

Tekintetes Toldy Ferenc

orvos tudor, és magyar akade-
miai tisztnek urnak, illő
tisztelettel

Helyben

Szalonta, január 8. 1842.

572

Tekintetes Professor ur!

A jók s nagyok előtti becsület s azok szeretetének megérdemlése voltak mindenkor s most is tetszem egyik rugója. Hogy t. prof. ur czek tisztelt száma közé tartozik: ugy hiszem nem hizelgés, de jog s méltányosság kivánják tőlem hogy kimondjam. Mes bár t. úr buzditása nélküli is tehetni talán elégnek érzém magamat; de hogy illyet sennyit, minőt most tevék, merészeljek: egyedül t. úr szakentései bírhatának. Érzem academiai pálya iratomat; miből ha származik dicsőség —: háramoljon annak egy része a t. úrra s iskolánkra, mint kiknek atyáskodó gondjai terének képessé olly valaminek előállitására, mi hazánk tudósai igényeit - nem mondom kielégité, - mes ez önhiusség volna, - de részben legalább, figyelmét magára vonni, mi nekem fő

gyönyörüségem, — megérdemlette. —

Valamint tehát eddig: úgy ezután is t. úr fog lenni pályaképem, kire mindenkor, bár milly lépéjt tennék is — gondolni elnem múlasztandom: „vajjon fognáe a t. rá javallásit adni." — Mert erőm megyenge, s ha néha tevék is egyenes ú bátor lépéjt de bizonytalan: ha járatlanabb részire jutok pályámnak, nem fogtam-é fönakadni. Illy célból vagyok bátor t. úrnak — jöltendom tömérdek — gondjai közt alkalmatlanságára lenni; — de mint a bocsánat, a dolog érdeméből ítélve, remélem, nem tagadtatik meg.

Pályamunkám, bár megnyeré is a javallást de kezemnél levő példányát minél tovább alvasgatom, annál inkább világosodom nemelly pontok iránt. Azonban a t. bírálok ítéletés is igen égek láthatni, hallhatni, — éteni főleg a gánesokat, mik rá — bizonyosan tétetenék. —

Ohajtanám pedig, hogy munkám, ha világot lát, ne úgy mint most van, hanem igazítva általom — jöhesne ki; mert én Kazinci szerint: törleni és mindig csak törleni szeretek.

Ez alázatos kérelemmel járulok tehát t. Prof. urhoz. méltáztatnék engem az effélé dolgok körülményeivel meg is merkedtetni; nevesen pedig: elfogadott pályamunkában van-e helye effélé igazításoknak? s ha igen: mi úton eszkörölhetők azok?.. Én ha jól emlékezem: Edvi népkönyvében a bírálók észrevételei fölhasználtatának. Tehetném-e én is azt?

Igen becses, mély köszönettel veendő igazítás a t. úrnak nagy ohajtással remélve, — alkalmatlankodásomért pedig alázatosan bocsánatot kérve, magamat a t. úr kegyébe ajánlom s vagyok

a t. úrnak

alázatos szolgája
Szilágyi István mp.

Elküldtem Pécelynek 6 hét
febr. 25. 843.

Debrecen, april 21. 1844.

Tekintetes Professor Ur!

A t. úrban helyzett bizodalmam felbátorit, hogy előttem tudva levő sok elfoglaltatásai közöttig, nehány sraimmal s illetőleg kérelmemmel t. úr nagy becsü kegyéhez járulyak.

Tanitói hivatalom bevégeztével, régtöli határzatom szerént, a jövő iskolai év kezdetekor, a pesti fő iskolában, orvosi pályára vagyok lépendő. A pálya, tudom hosszu, – köveskezőleg költséges; s ha van, mi szándékom végrehajtásában, előttem gátul állhat: ez az; nem mincha pénzbeli jelenlegi állásomhoz képest, el nem kezdhetném, sőt bizonyos ideig nem folytathatnám is: de, mes, vélhetőleg, sőt bizonyosan alkor szakadna meg a fentartó forrás, midőn már vége felé járnék curszusomnak

somnak, mi rám nézve pórolhatlan veszteség lenne; mert
e tekintetben en magam állok, segéd nélkül, egyedül, s elv
re is, költség dolgában, sok en magam vagyok, kire, m
eddig is, biztosan számolhatok. – Illy esetben alig lát
magam előtt más utat, mint sajat tanulási időmből b
zonyos részt szakasztva, magány nevelői tisztet keresn
folytatnom, tisztességes föltételek mellett s fölg all
mas helyen, mind a családot, mind a növendéket értvén

– Tekintetes ur! Segítségre, föleg ha az alkalmasla
sággal jár, kérni fel valakit: nemileg szerénytelenség e
jegyez, föleg hol viszony, mint épen itt. semmi nin
Tudom én ezt, s e tudat részemről azt akozná, hog
mint sem tolakodónak nevezzessem, inkább épen ne k
zelítenék senkihez: de T. úrnak közösen ismert je
lemében bizva, föleg pedig egykori igen cisztelt
nitóm s. Péczely József úr kanácsaihoz is ragaszkod
teljes bizalommal vagyok bátor t. urat fölkérni

hogy e célomban, hatható ajánlatával elősegéllenni mél-
tóztassék. – Ha kérelmemnek valamelly sikere, – vagy
ha t. professor úr minden akarata mellett is, épen semmi
sem találna is lenni: mindkét esetben, magam mihez
tartharása a tekintetéből, prof. t. Péczely József úrnál
bendő jelentés tételre, hasonlván, bizodalmas s bátor
vagyok t. prof. urat alázatosan megkérni; siker ese-
tére, magamat Sept. 20 kára Pesten lenni igérvén s
ajánlvan.

Többire, magamat nagy becsü kegyébe alázato-
san ajánlvan vagyok

t. Professor urnak

alázatos szolgája
Szilágyi Ferenc

Hadházmellen Ujfejérsó, 28. jún. 1845.

544

Tekintetes Igazgató Úr!

Mai napon indíthatám csak el művecskémet Pestre.
Ha ne talán késett: mentse ki e tettemet alors,
melly haza jövetelem után ért. Recidiváztam
az utazásnak, még odafenn nem remélt alkal-
maslanságai köretkeztében; miket, ha csak rel-
képzelhettem volna is, s más, idefel jövök tanú-
csa után, el nem vezettetem: meg nem fogék
vala próbálni, az által, hogy útnak indultam.
Még mai napig is csak félegiszségs ragyok,
kinek a dolog — sehogy nem megy.

Az átnézést meg tettem, s hogy legyen
elöttem némi cynosura: felszólítám a debre-
czeni Censort: adna véleményt felöle.

Észr

Észrevétele ennyiből állott: lágyitani kell rajt
Különben effélé munkák a közép ponti Censur
alá tetjeszendők szükségképen. Lágyitottam
is – a hol érzetem, hogy kell. Csak 2 fej
zet maradt ugy, a mint volt. Sezekkel n
is tudtam boldogulni másképp, mint vagy e
gészen kihagyni, vagy ujan dolgozni. Ere
az 5. 30 §§. Tegyen velök a Censura, a m
jónak dátja. Az elsőt kihuzhatja evonkul
nélkül – bár sajnálom. Csak a végiről szüks
a két utolsó pontnak megmaradni. A 30
nak is az eleje – hulljon ki rostájából.

Egyébiránt utána vettem több ifjakn
szánt históriát, sezeknél még hegyesl
nebbül van a dolog előadva – nem eg
helyen. Illyen, hogy többet ne emlitsek

a Diesner-é, illyen a Trattner-Károlyi Kis Tü-
köre sat. Az, alkalmasint nem fog tör tenni,
hogy az egész letiltassék. Különösen va-
gyok bátor t. Igazgató urat megkérni, hogy
az emlitett két fejezetben, ha valamit a Cen-
sura, töröl: méltóztassék, a maradékos egy
szerekké egészíteni, vagy más által tetetni
meg.

A népdalokat is gond alá vettem tá-
junkon. Több helyeken vagynak ismerős fel-
szólitottaim, kiktől minden órán várok va-
lamit. A mikes eddig bekaptam, magok
eredetiségében ide rekesztve, van szerencsém
közleni. Trivialitásoktól alkalmasint
szükség, hogy a Társaság megkiméltessék.
Az ide rekesztettek, sa még hátra levők

sa mellyeket magam is élő szóból itt helyben
ismerek, késségtelenné teszik, hogy e tidék s
minden poésis nélkül. Kedves közelettége
nek ismerem őket időről időre ts. Igazgat
urhoz utasitani. Mik legyenek már benn, n
nem; én nem tudhatván: nem vélek egye
sem mellőzendőnek. Mellyeket most küldök
lehet köztük ollyan, mivel már bira Társ
ság.

Magamat ezutánra is tapasztalt kegy
be mély tisztelettel ajánlván vagyok

t. Igazgató urnak

alázatos szolga
Szilágyi Ferenc

Szigeten febr. 1. 858

T. Ur,

pár sort csak emlékeztetés gyanánt bo-
csátom a Muzeum ügyében, mely még
e mai napig sem érkezett hozzám.
Hiszen, hogy es csak az elfoglaltatás
miatt eset.

Hogy tüzesen ne menjen a bri-
tek: ismét egy Idalékos bocsátok
rendelkezés alá.

Rákóczi e hóban be megy; de be
megy Apaf. Diariumra ismertetése
is egybe vetre Szalai Magyar Szt.
V. Kötetének. 50 §. lez az által Sza-
laiban megigazitva. Érdekeztégés elő-
re is jelenthetem.

Ford Szilágyi

Ps. Hradnai Számolási Segédöbül
mi az Academia adon ki, kap
tó volnace még példány? M
gyar Mi. szerén: teljesen elfogyot
volna. Egy példányra volna szü
ségem.

2. A Collectio Indulg. ha m
nyomva nincs: a Fessler n
hez csillag alatt ohajtanám az
csarlott Kiiratot oda tenni.

Vác. ágr. 4/57.

5-16

Tekintetes Jisolnok Ur!

Három darab török irománnyal jutnám birtokába:
nem telnének velök czélszerűbben, mintha ők
Academiánk könyvtárának ajándékoznám. Mél-
tóztassék tőlem ezt egy fogadni: mint a
mily örömmel adom; fontosságukat nagyon nem
ismerem, járatlanságom a tárczákat körül nem
lepheti: de egy képem, a helyről, honnan ők
lettek: de egy képem, a helyről, honnan ők
lettek: de egy képem, a helyről, honnan ők
lettek

ve nézve, egyik Akademiai előadásában emlékezik.
Ha mélsó arra, hogy a világ ismerje: ám mélsó
tassék a Muzeum Berkében egy parányi hely
számára szakasztani. Én gyüjteményemből egyszer
másszor adhásék vala eddig némiket, okvárokat
el és e féleket a Muzeum számára: de az eredeti
Programmból azt gondolám, hogy Vrói csak az ott m
nevezettek lisznek és lehetnek. Később tapasztalám
hogy Exotericusok is lépnek fel. Ha igen: ugy
a köz ügy tőlem is fog némiket nyerni: hozzá
járulván t. i. a Jekinteses Vrs helyettő nyilat
kozata is.

Magamat szíves hajlamaiba ajánlván

Szigeshen, Mart. 24. 1853.

tisztelő szolgája
Kilágyrifthán tanár s
lt.

Tekintetes Ur!

Hogy Morhár A. tr. maiusa minden dolgaiban kiváltképen kívánatos legyen, ezt a Tekintetes Urnak is kívánnia kell, mert ő is csak azért van a világon, hogy másoknak hasznára legyen. Ezért tehát mindenben készséggel állok rendelkezésére.

Mielőtt a Múzeum dolgairól szót tennék, szükségesnek tartom, a honoráriumról egyet-mást előre bocsátani, hogy, ha netán valamelyik tárgyban tévednék, a Tekintetes Úr annál könnyebben helyreigazíthasson. Ezt abban a meggyőződésben teszem, hogy a Múzeum ügye nem csupán Önöktől függ, hanem közönségünk pártolásától is, mely nélkül semmi sem sikerülhet. Ezért kívánatos, hogy a közönség is tudomást szerezzen a Múzeum állapotáról, hogy lássa, mit tett eddig a Társaság, és mit kell még tennie, hogy a Múzeum valóban nemzeti intézet legyen. Ezért tartom szükségesnek, hogy a Múzeum ügyeiről időnként nyilatkozzam, és ezért kérem a Tekintetes Urat, hogy ezen nyilatkozatomat a Társaság Közlönyében közzétenni szíveskedjék.

Mielőtt a Múzeum dolgairól szót tennék, szükségesnek tartom, a honoráriumról egyet-mást előre bocsátani, hogy, ha netán valamelyik tárgyban tévednék, a Tekintetes Úr annál könnyebben helyreigazíthasson. Ezt abban a meggyőződésben teszem, hogy a Múzeum ügye nem csupán Önöktől függ, hanem közönségünk pártolásától is, mely nélkül semmi sem sikerülhet. Ezért kívánatos, hogy a közönség is tudomást szerezzen a Múzeum állapotáról, hogy lássa, mit tett eddig a Társaság, és mit kell még tennie, hogy a Múzeum valóban nemzeti intézet legyen. Ezért tartom szükségesnek, hogy a Múzeum ügyeiről időnként nyilatkozzam, és ezért kérem a Tekintetes Urat, hogy ezen nyilatkozatomat a Társaság Közlönyében közzétenni szíveskedjék.

Hogy Morhár A. tr. maiusa minden dolgaiban kiváltképen kívánatos legyen, ezt a Tekintetes Urnak is kívánnia kell, mert ő is csak azért van a világon, hogy másoknak hasznára legyen. Ezért tehát mindenben készséggel állok rendelkezésére.

Mielőtt a Múzeum dolgairól szót tennék, szükségesnek tartom, a honoráriumról egyet-mást előre bocsátani, hogy, ha netán valamelyik tárgyban tévednék, a Tekintetes Úr annál könnyebben helyreigazíthasson. Ezt abban a meggyőződésben teszem, hogy a Múzeum ügye nem csupán Önöktől függ, hanem közönségünk pártolásától is, mely nélkül semmi sem sikerülhet. Ezért kívánatos, hogy a közönség is tudomást szerezzen a Múzeum állapotáról, hogy lássa, mit tett eddig a Társaság, és mit kell még tennie, hogy a Múzeum valóban nemzeti intézet legyen. Ezért tartom szükségesnek, hogy a Múzeum ügyeiről időnként nyilatkozzam, és ezért kérem a Tekintetes Urat, hogy ezen nyilatkozatomat a Társaság Közlönyében közzétenni szíveskedjék.

Hogy Morhár A. tr. maiusa minden dolgaiban kiváltképen kívánatos legyen, ezt a Tekintetes Urnak is kívánnia kell, mert ő is csak azért van a világon, hogy másoknak hasznára legyen. Ezért tehát mindenben készséggel állok rendelkezésére.

Mielőtt a Múzeum dolgairól szót tennék, szükségesnek tartom, a honoráriumról egyet-mást előre bocsátani, hogy, ha netán valamelyik tárgyban tévednék, a Tekintetes Úr annál könnyebben helyreigazíthasson. Ezt abban a meggyőződésben teszem, hogy a Múzeum ügye nem csupán Önöktől függ, hanem közönségünk pártolásától is, mely nélkül semmi sem sikerülhet. Ezért kívánatos, hogy a közönség is tudomást szerezzen a Múzeum állapotáról, hogy lássa, mit tett eddig a Társaság, és mit kell még tennie, hogy a Múzeum valóban nemzeti intézet legyen. Ezért tartom szükségesnek, hogy a Múzeum ügyeiről időnként nyilatkozzam, és ezért kérem a Tekintetes Urat, hogy ezen nyilatkozatomat a Társaság Közlönyében közzétenni szíveskedjék.

Hogy Morhár A. tr. maiusa minden dolgaiban kiváltképen kívánatos legyen, ezt a Tekintetes Urnak is kívánnia kell, mert ő is csak azért van a világon, hogy másoknak hasznára legyen. Ezért tehát mindenben készséggel állok rendelkezésére.

Mielőtt a Múzeum dolgairól szót tennék, szükségesnek tartom, a honoráriumról egyet-mást előre bocsátani, hogy, ha netán valamelyik tárgyban tévednék, a Tekintetes Úr annál könnyebben helyreigazíthasson. Ezt abban a meggyőződésben teszem, hogy a Múzeum ügye nem csupán Önöktől függ, hanem közönségünk pártolásától is, mely nélkül semmi sem sikerülhet. Ezért kívánatos, hogy a közönség is tudomást szerezzen a Múzeum állapotáról, hogy lássa, mit tett eddig a Társaság, és mit kell még tennie, hogy a Múzeum valóban nemzeti intézet legyen. Ezért tartom szükségesnek, hogy a Múzeum ügyeiről időnként nyilatkozzam, és ezért kérem a Tekintetes Urat, hogy ezen nyilatkozatomat a Társaság Közlönyében közzétenni szíveskedjék.

még annyira elhaczkodtam azon, hogy a Lul a müvészetről ir
Li, akt is Ö is negemlitteseel?

Utazásom közben, Lugosi Urnál közlöm pár k
pot: a 3kösen fejlési Társaságnak. Erre nézve, egy n
talán fogja 2kiadási tekintetből, fogalmi figyelem fel
szigorú ide pár sor

1. A Decretum feuingue Ruriatis ab Ecclesia-t lá
olvasam; az a Kisfaludi Archivumban van Szigeten, h
nan remélem meg is nyerhetni kü másolat véget.

2. A Monumentum politicum Markalis, mint
monchicz nevezi, evidentia az Ur birtokában van.

3. Bonaventura Pinel, a Szigeti Lyceum Könyvt
ában egy ily czimü Müve is van: Apologia pro Eccles.
Reform., mely azon évben becses mivel kassai nyomtatá
Vánd. 1585.

4. Szegedi K. J. mit irnak, hogy Képe a classicus
e kiadása mellett van: Schaffhausen 1592. A mi lyceu
munk Könyvtárában van Basileae 1588 Képes kiad
irattal Szarvasról.

5. Horatius Cosmographiájáról irnak: utolsó ki
dai Antwerp 1580. A Lyceum példánya: Col. Agrip. 1576.

6. A Cathechismus mint közöl Austriai Dán
Linnaeus, hogy a Kiedelbergai Kánai elsőbb fordítás magyar
Szárazdinál. Ez pedig nem Jos. J. mán irom, hanem
Vargán után, kiu Hist. Lu hitvitájában, mely eredeti
az én birtokom (1757) az utolsó van mondja

7. Gyalui Judas Ideáról irnak, hogy Euripides
tragédiái közül csak Orpheus adatott. Milan 1745-ben
Pesten dolgozni fogadom: emlékezem, hogy Szabó Károlynak,

a hellenistának, kivel egy füllaist tartok, emlékül egy
Apex Laurinus artam emlékül, melyet Burgantól Bud
csak azért vettem meg, mivel Magyar emlékfordítása latinra.
Ha emlékem nem csal: ez 16 Párisi nyomtatvány volt s
talán ejen Judásé. Ö talán birja még a Könyvet. Példa
nes volna utána tekinteni.

Végül fogadd legyen egy dolgom megemlitsem.
A nyáron a Kaposvári tanodai hatóság arra felhivott
volt fel a tanári karat, hogy az ujsla Lapnál ajánlott tan
könyvekről nyilatkozzunk s kiki birálatunk, hogy miért
kinyilvánítsa s kivánnál attafan intézkedni, mint a már
a Lúg ajánlottakat. Ez, mint igazgató, kivel is értekez
lése volt különben is a felvétel Megirtam a birálatot,
s az illetőkkel aláirattam. A véget tehon mostide
ezu a birálatot, hogy ha jónak látja a J. Nr. adjon ke
lyes helyet a Museumban. Ha elfogadást találnak mü;
az uralkodóra nem dicsőségére válnom fogom fenntartani.
Az alsó irás tehetsz: „B. B. K. L. Sz.", bár e mü, az
elvek sub, egészen sajátaim.

Magamat továbbra is becses, jó indulatába ajánl
vám, s ha lehet, az utolsó pontra egy pár sor választ el
várvám, maggyal

Szigeth, oct. 1. 1853

Tisztelője
Szilágyi

3

Tekintetes Ur,

Becses levelének szívos Strai felett támadott örömemet nem bizonyítha-
tom inkább meg, mint ha, a mint időm engedi, lehető
szettégyel válaszolok ajokra; egyszer mind némi, pár oly ada-
tot is csatlok hozzá, melyekről ismét ohajtom, hogy ne
csak én tudjam, egyelett, hogy ha arra érdemesek, illő helyen
kasmáltatsanak is. Elébb is a Könyvészeinekről pólok; a több
mondandókat leghátulra hagyván.

1. Honter iránt, kétségkívül valami tévedésnek kellett tör-
témie. Pegyzeteim, melyek a levél kivonatául szolgálnak, hiz-
telenében nem tudom, hol vannak, sennél fogva nem mondhatom,
ha vajjon 1610 v. 1600. van-e ajokban föltéve. Ha levelem-
ben 1610-et irtam, a mire látszik pedig mutatni Kd levele,
a memoriben folytonosan csak erről tetetik emlités: ugy
erzet calami jarult köszbe, miután a könyv világosan 1600.
évi kiadásu. Seivert a 177. lapon emlitt ugyan ert; de
ugy látszik csak mások után, oly dolgokat hozzánfel róla,
melyek egyátalán fogra nem ugy állanak. Pl. leirom ide az
egész czimet, s mutassa ez a különbönést: Rudimentorum
„Cosmographicorum Joannis Honteri Coronensis Libri IIII. Car-
„mine Heroico conscripti. Quibus nunc primum accessere Instru-
„ctiones De Spheera Mundi non poeniteudae (-ndae), & ad
„iuniorum captum satis accommodatae. Universalis Item CHRO-
„nici Compendium: ab initio scilicet Mundi, in praesentem
„usq. annum: ita ut & τόπου & χρόνου epitomen praestare libel-
„lus possit. Opera Matthiae Quadi Chalcographi. Coloniae
„Agrippinae, Sumptibus Wilhelmi Lutzenkirchij. Anno
„M. DC. – Nem való tehát, hogy Former notai és tabulai
hozzá volnának adva; a mint hogy nincsenek is. Sőt felzünőleg
nevezetes, hogy a Seivert által följegyzett kiadások mind

rejmesszet

vétmeiből folyanak; pedig Amadeus, a Dedicatiban
kájúsan említi, hogy az a példány, melyre ő nagy nehezen
tehetett, s melyről immár az ujra nyomtatás, javításra vétel
ellátta. (Erant quidem prototypa charactae aliquot subtilis
formis lignea, ut cuique elegantiae visum). - Ezek szerint az
utánnyomási ibfo kiadás megmaradhat; erről szólni is em
kerül (pag. 176).

2/ Kegelihez, toldalékul adhatom: Ez 1588 k. h
zeli kiadás, valóban 2-d. k., kiadója Princeus Iohannes Salat
az ajánló levélben (Bas. Cal. Apr. 1588), igy szól: Bordeum
non sine praclaro fructario ... dd. comm., ab hinc triennium pos
mum edidi ..... stb. ut haec secunda editio Patriae Gloriae Dei
Többiben állanak azok, melyekről ott levelem emlékezik

3. Sorozb vár előttem a heidelbergai káté ügye, melyb
már eddigelé hiányos feljegyzéseimre. E tárgyra illet
az legelső előttem Varsói tanulságtétele. Ő a mulasztás
közepén egy mantáciai vár, felhivatva ajon egyházvallási é
ménet által, melyet M. Theresia alatt, a protestans ügy
nem egy oldalról érdekelnek, körezlevélnek alatt: A Hei
delbergai Catechismus történetének stb. Pozsony 1757 esz
löben. (78 lap. 8-r. IV) 4ºre. Sajtó alá is elkészítve ugyan
de nyomatlan maradva. Mint látjuk, a beiktatás után
sajátkezüleg még némely jegyzetekkel czafolom hozzá, de
bizonyosan tudom mondani, hogy apróiról csak egy is
1766-nál, a kéziratnak után irtalva (különböző időbeli ke
irataiu birom). Egészben egyiknek van pro Husnár D. fo
dításáról, ekképen: Volt már (t. i. fordítása) 1577 ben. M
gyarra fordítottsa is: Papai Husnár Pál Praedicator. kez
ivel, ugyanabban az esztendőben nyomtattatott; mint emlí
Mohar Albert Scultetus Abrahámnak Jubileum Esztendei Pre
Dikátzióji után pag. 47. mellyes Mohár Albert Magyar for
dittott is Oppenheimiumban nyomtattatott ki A. 1618. Typis
et Aere Hieron. Galleri. (4 lapon). Ehhez mellékelve vanak
egy külön lapon a Könyvnek is ellejea: NB. Titulus Libri ez
Secularis Concio Evangelica stb. Nem tartom szükség

szükségesnek, hogy az egész címet kiirjam; de egy kitsem
Sárgosi barátom, nemcsak bővebb világositást adhat fe-
lőle: de talán felismertathatja, miuttan, tudomásom szerint
a debreczeni főtanoda könyvtára birja azt.

b, Mátyi adatát is Bod. Egyr, hogy ő előadásai-
ból, állitólagosan tehet következtetni (l. 114), minecha kéz-
iratban marada volna az ifiu Fordinás, a mennyiben kiadási-
ját elhallgatja: de az valóban nem történt egy. Mert
c, Tóth Gy.; „Első Magyar nyomtatványok Erdélyben" Gyön,
1888. 8ºr. pag. 27. 28. 29, nemcsak ismeri megemlíti is,
s mint a papai főtanoda Könyvtárában létezőt meg-
ismerési: de sőt tehát az első kéziratot kézbe is egész-
terjedelmében. Nem kielégitő ugyan a leirás: de legalább
bizonyitja, hogy a könyv nemcsak létezett, sőt létezik is.
A papaiak bizonyosan nem fogják a megtalálását megta-
gadni, az irodalom érdekében. Nekem ugyan a Tóth fe-
vetett előadására, kinál Varsói s Szarospi világában
volna némi mondani valóm: de az irodalmi tekintetben
nem fulgálna az ügy tovább vitelére, miután az tiszta;
csupán annyi a megjegyzendő, hogy a könyv létezési már
Varsói is tudva. Egyedül a Szárászi névre, egy
szer sem, miután a J. ur levele is Szárászi-t mond,
melyszerint az sem Szárosi, sem Szárászi, hanem
Szárászi. Így van az irva az ő Catejaelőtt is (Dict.
1604. 4ºr):

4. Utolsó tárgy a Bírálatok ügye. Ez mi-
kor azt a mantáciai irtam: egyedül arra nézve, hogy
hogy adatnék egy értesülés a Mesterlaika
ügyének. Ez Kepesi ezen kivülem, közelebbi ismeretség
nemhalmi barátságban vagyok vele: de az előtem nem
lehetne mirőlt arra nézve, mit szerezne ő inkább, hogy
könyvéről mondana valahi. Ez teljesitett ugyan azt

mi prof. Richard mondom Györgynek írtam elöbeszédé
s melyet a Museum kézbe vala: ha már tartományt
Kompex vesünk ár a külföldiek: miért nem Madvigot
mint Kochert stb. Azonban talán megjön ilyi amar
hogy egyben felöle; elmondhatjuk, a mint elkem
latnia, kár vala inváltmunkra nézve, s kátányo
folgálna tanrdai tiszelödésünknek. Azon, hogy
pesti Jókrel használtatik: csak annyit bizonyít, h
tamak ugyis tanárak, hit a kerékbe jön; sőt erősí
tudjál venni; de ön, itt helyből tudok ellenkező
Lui tmutatni. Azonban hagyom ma a Tur akarja
ám hagyjuk ki; csak ezeket, melyeknek szerzőj
olhajtanak, ne vesszenek el. Ezen a Bovecziusi
A többiekkel is tudok még adni valamit; s ha a
februari füzetre még van elegendő idő: egy pár pa
ta multa, fogok egy kis toldalékot küldeni. Kére
tehát addig a dolgot felfüggesztem.

S. Varjas munkáját egyik tanárunk vállal
ta magára, s ha kész lesz vele, azon esetre adom a
az Akademiának.

— Engedje meg a T. Ur, hogy becses figyelmé
tegy némi, talán ujabbat, iránt igénybe vehessem. A
tam ezekre, az Irodalom tört. III. k. ajtai olvasóhoz

1. Enyedi György: Explicationes tsb. Nyomt. helyi évnélkül
Nem tudom, ily elemben felvan-e használatra az irás, hogy tel
megyek adjam, s tapasztalásait előtérjesszem, melyeknek fogna ta
lami bizonyítaa határ az patton. Ha igen: méltóztassék mon
dandirmat meghallgatni. A könyv, tanodák könyvtárá
ból elővettem felvit, s az valóban olyan, mint Irod. Jön III.
431. levan irva. Az én észrevételeim következők:
az a munka Opus posthumum. Thornai M. a Dedi

Dedicativban irja: in medio opere ... a Deo ad beatam vocatus antequam cursum absolvisset. Ő maga 1597. nov. 14. Lale meg, mint epitaphiumában elővan adva. Ennen így olvastam: 14 mü 1597 nél korábbról, de nem pontról, mint egyszersmind a Dedicatióból következik teljes.

b, Nyomtatási hely bizonytalan, sőt kétségtelenül Kolozsvár, és a héberfejlés műhely. Okaim a betük. Ha jól számlálom, 5 féle jön elő, melyek mind azonok a héberfejle műhely azon betüivel, melyekkel a fajtó 1580—1591. alatti történetében. Előttem fekszik 4. remeke a héberfejle műhelynek: szerencsém arom betükkel nyomatnak. Érdemesnek tartom, hogy öképen jelentsem; oly darabok, melyek némelyeiről sem ismertük is edhig: de van olyan is, melyről senki edhig elé nem emlékezett. Honi fajtó, s egyszersmind honi fajtó termékei, tanodáinknak nyai. Ezek azok:

a) D. Erasmi Roterodami Civilitas Morum Per succintas quaestiones digesta ac per Reinhardum H..... ..... marium breuiplectata. Distichon ad Puerum Civilitatis Studiosum. Hoc solum mihi crede, puer, bene illa tibi bellas | Moribus ut priscis erudiare puer. Clavdiopoli In Officina Helthana. 1591. 8vo. Kapocra nincs. Vegjáratik L. 3. de ajuvoltak levél kivágva. — Bizonyosan tanodai használatra; érdemes, hogy valahol megemlitessék.

β, Michaelis Verini Hispani Poeta ac Juvenis Docti Disticha de Moribus tsb. Clavdiopoli. In Officina Helthana. M.D. LXXX VIII. 8vo. 2. ivből ijnej 3 levél. Nincs lapszám. Tanodai használatra.

γ. A Larmadil czimlap nélkül. Mindenjüket ismerem, de csak de Fabricius sem ismeri ezt a kiadást. Utlap elmaradván, a homlokirat ez: M. Tullii Ciceronis ad Lucium Metellum Synonyma eorum Liber. Claudiopoli. 1-93 lap van meg. Readdsa lapszám. 8vo. — „Magyarul, Németül, Latinul." Tehát ismét egy lexicon a 16 száz ból. Legkülönbek, mikre folytatása következendik

lexicographiai müvemnek megfogyon bövén ismerlet
Jelem fajmr ebül elmla volna; de bemü teljesen egy
ner az előbbieleivel. E münek elöbefede, mely teljesen
megcsáfolja azt, a mi Fabriciusnál (Bibl. Lat. Volum. alt
Hamb. 1721 8 pag. 140) találtatik. De nyugan itt, abból a
138 lap. a consolatio-nal mondatik (1583), kicsapik,
e miklósi 1587. után kelekezett. Az eredeti
adó, Clemens Fabriel, különös, hogy Fabricius sem
jon emlitette, kolnai ő azt mondja, hogy e mü általa
dertessen fel, Card. Bertrand könyvtárában. Többet
la, adandó alkalommal.

2, Utolsó darab, melynek eleje, (kerödik a 3, végödik a 40. lapnál), a lapok tetején
ezt a czimet viseli: De Schematibus et Figuris. Sa
talma megtekintése után, mely egyszáz vesti példa
a profanus ú. nemekönyvekből, nyugan annak a könyv
ismerem én ezt, melyről Seivers, Heltai neve alat
(p. 186.) igy emlékezik: Corporum Schematum et Figura
rum omnium nobilium, ex variis Auctoribus in usu
Studiosorum Theologiae et bonarum Artium collec
tum cum indice. Editum in Officina Caspari Helta
in Urbe Claudiopolitana, 1562. 8°. Regnes: Der Ursprung
Bartholomeus Westheimer, aus Graetium Sch. 5b.—

Hossas való az elpámlálásban; de ugy nyug
meggyőzödve, nem való hagyomalan imentse tevő. De
des, hogy ezekről, Ungvári barátom, kitől van nálam
használatban a könyv (Minda 4. egyéne közt), érte
Szeme a Jmas e becses regiségekről: de ő ha
alább e részem mellett fem tagadhatom meg magamt
a pontosabb ismeretet ezennel alkalmasságomban.
Mind egy időtájt első előzül folgálatra, hogy
Ungvári nyomdászi helyre iránti kérdéseimre kitárjam.

mere arról nyugan teljesen megnyugvó nyilatkozni, hogy
e 4. mü autopsiája után tökéletes állítani a Kolozsvári
s Heltai-féle műhely (ő halála † 1574).

2, Heltairól jne esmerte, hogy: Irod. Tör. 74. lap. azt
Vigasztaló Könyvecskéjét 1557. re tételik. Ez tévedés. Akkor
Németül jöhetett: a magyar 1563. ha Bod (1851) Lei
vers (p. 154) Példáson tellik volna is, igyen, a miről le
tehetnem kell, mintsem Bod elég körülményesen nagy irás
ról, mint kinek látnia kellett: de egy általános fogya meg
győz az 1563. Jelül egy újabb adatom. Jó. Bursian
tól a napokban régi Magyar nyomtatványokat akarván
Könyvtárunk számára vásárolni: ő egy kisebbszer Tüdő
Korám, a Könyvek számával s arrával. Ebben nyilvánvaló,
az 1563 év. A Könyv rem fuláza mienk így lemi.
Az különben tetemes nagy mi. 3rei 267 lap. kapozva
nincs.

3. Az Irod. 52 lap. Wrcius ról van szó; de a könyv
cím egészen hibás. Az igy van: Poematum Libri Septem
De Rebus Vngaricis ▸ Leonhardo Vrcio Foro-
Sylvano Auctore. Cum Gratia & Priuil. S.R.M. Cracouiae.
In Officina Lazariana, Anno Dñi M. D. LXXIX. La
poris nélkül. A példány tanodai Könyvtárunk.

4. U.o. 70. lap, mondatik, hogy: Rákóczi Márton egy
politicai tanköltemény szerzője. Seivers (474 lap)
azt is feljegyzette vala, hogy ő Porcius Szigeraja fa
ditotta. „1556, Jelenleg ezen (Val. Wagner), Martia Ra
kóczi, ein Thurozer, seine lateinische Uebersetzung des Porkius
de Sphaera, Wittebergae, in 4°; gr. Sch. (Porcius élte az V. fej.
athenaei tanár, Math., astron., Szigeraja s. de circuli coe
lestibus Remini uzai (Kr. e. 66) dolgozva. L. Budai).

---

lexicographiai művemnek, megfogom könnyen ismertet
felem fajmu ebül eredta volna; de betüi teljesen egy
nek az elöbbieiével. E münek elöképe, mely teljesen
megcsáfolja azt, a mi Fabriciusnál (Bibl. Lat. Volum. alap
Hamb. 1721 8vo pag. 140) találtatik. De nyugan itt, abból a
138 lap. a Consolatio-nak mondatik (1583), kiadatott,
e Miskolczi 1587. után kelt kereskedés. Az eredeti
ado, Clementius Gabriel, különös, hogy Fabricius sem
jon említésbe, holott ö' apja mondja, hogy e mü által
dezteuss fel, Card. Bertrand könyvtárában. Többet
la, adandó alkalommal.

2, Utolsó darab, melynek feleje, a kanczi
(kezdödik a 3, vegröl a 40. lapnál), a lapok tetején
ezt a czimet viseli: De Schematibus et Figuris. Ja
tatása megtekintése után, mely egyaránt vesti példáu
a profanus s szentkönyvekből, nyugan annak a könyv
ismerem én ezt, melyröl Seivers, Helchai aere alie
(p. 186) igy emlékezik: Corporum Schematum et Figura
rum omnium rhetkus, ex variis Auctoribus in usu
Studiosorum Theologiae et bonarum Artium collec
tum cum indice. Editus in Officina Caspari Helta
in Urbe Claudiopolitana, 1562. 8vo. Tegnes: Der Verfasser
Bartholomeus Wesscheiner, aus Hartleim Dio. Eb.—

Hasznos való az elsmárlálásban; de ugy vagyo
meggyözödve, nem való hasonlatos mondáe tevö. Le
lés, hogy ezekröl, Ungvári barátom, kitöl van szóla
használatban a könyv (Minda 4. egyéne kötve), érte
Lecce a Linnaeus e becses segitségéröl: de ez le

mere arról nagyon teljesen megnyugvók győződve, hogy
e 4. mü autopsiája után bizton állhatnak a Kolozsvári
s Helsai féle mühely (ö' Maga † 1577).

2, Helsairól jne ezemlbe, hogy: Evod Jós. 74. lap. azö
Vigasztaló Könyvecskéjét 1551. re tétetik. Egy levedi Albert
Németül jövén: a magyar 1553. ba Bod (1854) Lei-
nemül (p. 154) Bibliáss tettek volna ki ugyfel, a miröl le-
vers tellekezhetnem kell, miután Bod elég körülményesen egyig irja
le, mint kinek látnia kellett: de egy utalás fogva meg-
gyöz az 1553. évböl egy újabb adásom. Jr. Bucsay
tál a napokban régi Magyar nyomtatványokat akarván
Könyvtárunk számára vásárolni: ö' egy kis tomus Tuda-
kovám, az Könyvek Szivével s arrával. Ebben nyilvánvan,
az 1553 év. A Könyv nem foltára mienk hogy lenni.
Az különben tetemes nagy mü. Bzei 267 lap. alapozva
nincs.

3. Az Ir. Jós. 52 lap. Vinciusról van szó; de a könyv
cim egészen hibás. Az igy van: Poematum libri Septem
De Rebus Vngaricis ▸ Leonhardo Vincio Joan-
Sylvano Auctore. Cum Gratia & Priuil. S.R.M. Cracovie.
In Officina Lazariana, Anno Dni M. D. LXXIX. La-
pornál nélkül. A példány tanodánk Könyvtárnc.-

4. U.o. 70. lap, mondatik, hogy: Rákóczi Márton egy
politicai tanköltemény szerzöje. Seivers (474. lap)
azt is feljegyzese volta, hogy ö' Porcius Speerajai fo-
dította. „ 1556. Jelnek cim (Val. Wagner), Martin Rá-
kóczi, ein Thurotzer, seine lateinische Uebersetzung, de Porcius
de Sphera, Wittebergae, in 4to gr. 8vo. (Porcius élt az V. fejr.
athenei tanár, Mathem., astron., Speeraja s. de sfericis coe-
lestibus Leonicus utáni (Kr. e. 66) dolgozva. L. Budai).-

Most átérek a Museum és magam ügyére.
Régi óhajtom én, hogy nyilvánul tér valahára illő régi
nyomorb bírálatoknak. A napi fajtája nem arra való,
s ha a gyors ismertetésben van is hasom: de ez ne
risikálja a behatás kárával elvitnegi, mely részletes
geles, nagyobban kiterjeszkedője igényekben, nem kér
magával politikai lapokban helyet. Az olyan
fornyi ismertetések, minőket a Museum adhatott, ne
vezetnek czélhoz; s hogy ettől eltérve, valódi bírá
latokat is megnyilt: annak fel oldalról örülni
kell. Én a körömbe tartozókkal szívesen fogalakoz
a beható nem lesző irodalmi, a nyelvek tanítása
nül legalább ahoz ehetőleg mutat, hiszem, minőkkel m
egy része jó a közönségnek találkozni: más része,
lán nem vádolnak, hogy felületesen kívántam hozzá
Egy a hiány csak: könyv árusnak nincs! Ha talán
J. nr. által kijelölendő könyvekre a kiadó lehúzdal
ide: azonnal kamarabb menne a dolog. Az ei
ben régia nyindik egy gondolat: egy teljes éven ke
részül valamely lapban megjelent minden könyve
egy szerre venni bírálat alá, s az alkalommal elk
tározni a minő ehek szerint dolgoztak b, minő ka
dáj általán c, mit adtak egyes részök stb. szóval
hogy lenne az egész mintegy képánolat. Nemet o
fajt bir ily könyvtu. Csak a Nache bakos beri
jét emlitem, melyhez ahj ismerek egy jelző ibis tar
talmu s irányu folyó iratot v. Evkönyvet, az összes eur
pai irodalomben. Ilyenre vágynám en. —

Végül megbecsülhetetlen barátságjai ajánl
Mnak nagyon kitisnöm. Ah nekem alkalmat adtak rei
nely dolgok irására magamat kimiladhatatlanom. Kér
rán egyszersmind, ha menyiben e sorok, intézése von
hatnak nagyb részt, további soraim: hagyatnak kény
tegibe ajánlom. Szigeth. jan. 28 1874.

tiszteld. szolgája
Kálmán

Tekintetes Úr!

Legközelebbi levelemben a Bírálatok
nál emlékeztem, hogy tervem egy kisebb
adandó változtatásáról. Most eleji
hem ezt.

Ha Mikrán szépen nyelvszaki ke marad
gyülni, hogy kinamdjának egyes sorok is, s
nehezek egy s más helyére arra vonatkez
nak. Ilyenek

a) a Bevezetésben s czikkelyben, melyb
efélekben kerülnék: Mint tálhatá is stb.
A kihagyandó s. pedig az, mely mingy ár
az elején így van: Egyiptok jellemzésében
s egészen végig..... mindenütt lépten jellem
zendő.

b, Bocsa birálatára az b(α,β) c. fo
kozatok foglalmazásában. Ezek megmaradhat
nak, csak a b) pontnál ~~az~~ az egyet [a
c) elébe], mellőzésével még az ide re
kesztes sorokat fölvenni. Ezek a gyakor
lani szintaktikai s grammatikai adalé
kainak, s gyűjtés egészben részei az ítélet
nek.

c) a III. részre a birálatból, teljesen
elmarad. Az különben is, csak a fel
sőbb kívánat tenné oda, melyről az elő
szóban említés van téve. De ugyan e
körülmény kívánni, hogy az összefoglalás ne
maradjon. Egy gyári ad az ítéletnek
kész ív.

Végül egy kérés. Szeretném, ha
az egész műben a szótár kivételével a 3e

személyből pl. lásják, tudják Vizsgál-
s tetetnék, vagy mint többször szokás
többe tőbe; vagy egyebe, sekkor M
mes világosan kitenni. A mű enyém
közelesztőlegven; bár később a tan
kat magáévá tette. Én több tekint
könnyebbnek látom ezt; nem merv
állítani, hogy ~~[illegible]~~ az előmény ek u
mása tehetek-e felelőséget. Egyébi
is, ugyanazon tanodai hatóság is, tobb
tek ugy, hogy horránk csak egyes em
bírálatát küldi, maga által is helyt

Magamat becsen hajlandóság
tisztelettel ajánlom.

Szigeth, febr. 4. 1854.

Szilágyi

M. I. A Muzeum Tárczája egyszer azt
az ohajtását fejezte volt ki, bár akadna
ember ki Lich., a patakai és szepesi féle
görögnyelvtanokat egybehasonlítva megbi-
rálná. Ha Lich. melyhez nem bírok,
horrám megküldetnék: megtehetném.
Emich tehetné ezt a szolgálatot.

521

Tekintetes Ur.

Kazinczy Gábor ur. mai napon kelt levelében
arra szólítfel, hogy azon értelezéskémet,
melyet Történeti Könyvtára vésszére még
a mult, talán, majusban küldöttem volt
horrá, s mely Cserei Historiájaha némi
igazító pótlékokat foglalmagában, mi-
után Vállalata egyelőre nem szerűt,
tetemém kan T. ur kezeibe. Szivesen te-
szem azt, s méltóztassik azt tőle ás-
venni, s ha méltónak itélendi arra,
hogy egy vagy más változtatással a Muze-
umban világos lásson, kérem legyen
szíves neki helyt adni. A siesség nem
engedt

– Én ennél több példánys sem nem láttam, s
nem hallottam, s hogy csak ugyan felette
kitkánál kell lenni: onnan is gyanítom, m
Varjas Catechetica-ja, melyet egy Vasta
Kötcsben, ez év alatt szerzettem meg Könyv
tárunk számára, sem emliti.

Ha valami ilyesik jutnak bis
komba vagy tudtmásomra: nem mulasztom
el ezután is tudatni.

Magamat beszerhajlamiba ajánl
ván Szegeth. Oct. 24. 1854.

a. Sz.
Szilágyi Ferenc

PS. Kijön-e már az Irod. Szöv. III. K.
teljesen? Jó semmit sem tudni róla.

Vitt nov 18. 1854

5-27

Tekintetes Ur!

November 1. jén kelt Pivcs Szaira ohajtottam volna ugyan
hamarább válaszolni, s eleget tenni ajon becses
felszólításnak, melyet, Huszár Katéjat illetőleg
hozám intézni Pivcs volt. Egyszer menvén ajonban
tőlünk posta kocsi egy héten, kénszelen voltam
ajon ikre maradtom, midőn, e sorok mellett,
egyszertmind a melléklet is elindulhat. Mél-
tóztatik tehát most venni a kérdéses Kátét.

Hogyén ezt Huszár-énak tartom, oka
ajon megegyezés, mondhatom ajontság, mely a Tóth
Ferenc által kiszőtt mutatvány után kétségtelen.
Abban, a mit Tóth oly határozattan állít, még
a nyomtatási napot is kitevén, nincs mi ert dér
telkednem, s imen hugva következtetést, ez a
példány, csak ugyan a Huszár Katejunak újabb

K

kiadása; melyet, azon alapon, hogy felőle szoki,
Varjas sem szól, méltán mondok eddigelé egy
len ismert példánynak. A mi a Varjas latecheti
jából történendő kivonatot illeti: ez ohajtásom
talán legjobban lehetne az által eleget tennem,
a Heid. Kási Mod. történetei írnám meg a Mu
um számára. Ez örömest fognám tenni s annyira
inkább, mivel eddigelé már 4. külön fordítást
merek, nem ugyan, mint Genust, de mint Species
mindenesetre, melyek talán 3ra reducálhatók
Ha kis jónak találandja: én próbálnám; csu
a Szárászi eredeti kiadása kívántatván még
zeimbe, a mennyiben a többit bírom.

Pestivel bizonyosan végzek Karaésonig, s
vassza, ha ugyan e tárgyban tett levelezésim
tosa sikere nyerendenek, egy Körleménys benyu
hatok az Academiának a Lexicographiából.

Hogy a Museum elöfizetői száma csökken
az

azt sajnálom; de ha élesben maradand: én min-
den esetre, fogok egyszer másszor egy egy darab-
kával szolgálni fentartásához. Ennekem elég lesz
az is, ha fenmaradt.

Újabb műveit kinek ohajtva vázom, s
bár kis. egyebet mond: ugy hiszem hogy én
fogok abból sokat tanulhatni. A költészet
történelmére, a mennyire eddig, szakadozva an.
figyelemmel olvashatnám, talán csak az Egyházi
Költészet tekintetéből, adhatnál némi jegyze-
teket. Ezt magam is, 1848ása nem kevés szu-
driumot tettem. Az Elbeszélő Költők közöl
a 17. szárádban, ha jól emlékszem, talán csak
Tyukodi maradt ki, ki Józef patriarcháról
írt egy szentballadát.

Hogy pedig e levelem is vegyen vala-
mit az Arodalom történet teljesbítésébe: itt

ide iron, kei elöszam fabrö könyv cimin.

1. Az Ulpeiröltöz 1298. jöhu: De Jurcarum Moribus Ejtome. Bartholomeus Georgievitz Peregrin autore. Lugd. 1558. A Lelkenyi Könyvtari Catalogu Laban is Jehan jegyzen. Ed. 1ma. Találtatik a Ke Mnd. Könyvtárában Stigatben. A szerzöül a Szech jegyzetes fel némi adatokat.

2. A Philologiahu 1324. Molnár Pergelyek adat teljesen ismeretlen müve. Exime ex: Thomae Linacri tanni Grämaticae Compendiosa & quaestiones explic tio. A Gregorius Molnar Fanctes memoriae in usum studiog suorum olim collecta, nunc recognita, et a plurimis quibus scatebat, mendis repurgata, ac aliquantulum extensa corpore, defumti exemplis Auctu, vt pe se lignebit, si haec c priores emendatis exemplaribus conferas.. CLAVDiopoli. Am D. M.D. LXXVIII.- Elöbeszédi Caspar Heltus irja, sab emlekezik a Compendium Grammaticaeröl is.-

Ugy lehet, hogy Kovnlénc egyebeket is k völlenek még.

Jegyz. nov. 12. 1854.

tiszteletteljes Szilágyi

N.I a IX. szinu Museum ez Lapcsam; hai a Könyvtárunkba megérkezzen.

Tekintetes Mr!

Boctának kéresem mellen bocsátom utnak sorainat, ein ki nem tartom eleggé fogyelemben atte, hogy a T. Mr. Karácsonyra tiszta katairatu Petti rispatul Listire, etak most, jamar utajá, tehát a 2. karácsonyatis elteljan teljesitem atte. Nem mintha ein dolgaimat elnemrégettem volna vele abba: de az kátáltatott, mivel egyrészt time del gondjaim tartottak fogva (tanitak kelyéből a katonatáj ál- tal timor dittatus, s jeesiria tanitnak a városon egyes pinar kárainál), más fel meg alattam vala valamivel a Lesz. irodalmi társaságai elöfogál- lejehez járulni. Boctának sorai rigy venetben a Journal: time it megnek Deli ei Venanel ez nyolcad én ei bi- rom.

Hogy akarban magokban ne ma- jenek, s a lovelon üresen ne maradjm: kirem, méltóztassék elfogadni a kö- vet kerölte tölem.

I. Elöbben egy pár könyezi- met küldök Irodalom Történeti gyü- mára, melyekhez egyebeiránt a Könyve kei is ein kirom, s igy a mit irok, azt nem másnak tesben, a mivel sokban megjártam már magam is.

a)

a) Az Ord. Fös. II. k. 82lap.
91. Deák költőjére felvirat alatt, ez v
irva: „A Jagellók idejében virágzo
Csaráth Albert pápa, ki Jeno Pá
lessi s nemely bibliai tárgyakat a
ele Cpotr Költeményeiben." A hol
kiadásból Szántai tanul el (534), ou
Albertről nincs semmi szó; akt hyssa a
mivel a Fur kezében nem volta egy m
sem. Ime tehát ide virok egyes: D
mini Deo Le Annunciatione B. Virgi
Mariae es de Sanctis Angelis ed
Anno M. D. XV. a fratre Alberto
Chanadino etc. Ujkiadás: Vac
Fejér Ans. Paul. Máramaros. Cím
kül. Hi volt az ujon kiadó: m
nem nevezteti; de nem tudhatjuk gyan
tom Simonchiczet, — már csak azért
mivel a K. veredicknél Zigetea tö
példány is van, az ő nagyomány ab
Szabad-e ezzel kedvetskedném?
Ime ide csatlon a többiek közé: J
iró a dyricatul köt ij meg tessen
heto." —

b, Inhár Péter a másik. Ez
Melius munkái lajstromát végig vizs
Bodnál, Veszprémnél, kilegtöbben
elszámit: de egyiknél sem találo
ezt a feldrabot: Az egész Szent
irásból való igaz tudomán (Va
helyben adja a Czimlapon a tartalmat)
A Horhi Melius es Ihász Péter ál
tal. Debreczembe. Nyomtattatot
Archas Kombos Altal. Anno D.
1570. (Vált. vers. ij fenebe nyomás).
Van dedicatioja ketto, egy Kőrösiges

ij egy Török Ferencher. 4rei lapo
szalan, A—O. teljes ivek; Pbol egy
levél. Nem tudom van-e másutt is:
en több példányát, ha nyugat Kép
prémi az általa felhozottak czimeis jól
tette fol, nem ismerek.

c, Liber Apicarius, Opus tam utile
quam necessarium. Cum experimentis
rebusque probatis Nicolai Horhi
Apiastri principalis Waradiensis. Ex-
cudebat Varadini Abrahamus Szen-
czi. Anno Dni 1648. — Minda kinyo
mindaz iró előttem teljesen ismeretlen,
s nem emlékezem, hogy valaha csak
nevét is olvastam volna. Az egész
legfeljebb 1½ iv tekerett nyomtatva;
tekeretes mondom, mert en csak kéz-
iratban birom, másolva 1726. Dobai
Dánostól, Bustyán. Jegyzetlen vol-
ta okozá bizonytalan, hogy példányaim
elenyészek, feltéven, hogy csakugyan
sehol sem találtatik marma.

Csekélységet találni ezek: de
nagy hiszem, oly nagy műben, mint az
ur fáradtsát, az sig csekélységek
tepik azt ugyan, hogy az nagyat nevez-
hessük. —

— Oseleu bátorkodom mej egy
pár irányi iratot ide csatlani Dar-
más romai követségéről. A Thure
numak szántam, ha jo leme; bir meg
kellvallanom, hiszelon összállitásu,
ha maga a tárgy vége, és átgondola
is. Csak mosolyreketem va vidi, hogy

papirosra tegyem.

Nem aggasztó-e a Muzeum
ügye? Engem legalább aggódtat a
a körülmény, hogy mej ar 854. XII.
füzet sem jön ki. De imea minden
ntanjárásomnál fogva sem kapk
tam többet egy ebb füzetnél. Da
volna amiért érdeklődj körökben,
hogy ügy az egész ne hagyjon el meg
hálmi figyelemben.

Javasra a Lexicographiab
egy somot remélek ar Akademia
nak beküldhetni: Molnár Alber
Iö. Kiadása új kézemben van.

Magamat tapasztala szíves
figyelmébe ajánlva maradok

Szeged, Jan. 31. 1856.

tisztelő szolg
Szilágyi

U.i. Nem tartom felesleges emlékezni ide irni:
hogy Párnai Bálintnak, ha nyelvünk
a fens. hogy világos lásson, kívánatos át
lenne mai orthographiánk temni. A
Schlarás igazítás új végtagzatainál, a
hol fenség, marcsak az erre is, mert
a mü csak első kötetig.

2, Nem kaphatnéke utólagosan
egy IX.k füzet Muzeumot? Enyém
a postán elveszett.

Vesz. febr. 6 1856

524

Tekintetes Ur,

Válaszommal decemberi 2-ki soraira régadós vagyok, régiben
mineppen jó nélkül hagyjam. Egyéb iskolaái ügyei oly
annyira igénybe vettek minden óráimat, hogy tehetlen volt
csak valamiekée is szabadtani időmből, a mit egyéb-
nek, a tudománynak szentelhettem volna. Most elvégre
több évekre kereszttül tartott fáradalmaim megtetszett a
gyümölcsöző, de csendes ki nekünk is megható a nyilvános
szép jövője, s immár szabadabban lélekzhetem. Bár
ezen nem teljes nyugar, a mennyiben csak Algymnasiumi
minőségben élverkedni szabadalmas, s hol van ez ayn ál-
lásparthy képest, melyen túlt nem messzel piramis ke-
resztül volt e vidékről csillaga? De tűnek a kinem
alvó tűben, mely szilárdan tűzéltatván, ismei vissza
vite talán, bár bizonytalan történi állapotunkra, pol-
gunkon. — Ebizonytalan függőben lévén volta amaki,
hogy Debrecen meghivását megköszönjem, s ez egy évre
még ide ajánlottam fel munkásságomat, hol immár
10. éves eltöltve, ayn szép örömmel töltöm e 11dikeit,
hogy legalább Budapesti s nyilvános állapotjában válik
el addig működjem s fáradalmaim színhelyéről.
Mondám, a czéltól téve, immár szabadon lélekzem

s nyugotta[n] fogható fel munkásságom fonalai ad[dig]
a hol elejtettem, elkelle ejtenem.

Mind a befejtel nyomban nem azt teszik, hogy teke[n]
én azóta semmit nem dolgoztam; csak azt akarám jele[z]
teni, hogy falomkénl nem tekerél oly lépésekre, melyek
inkább, mint siker, mint eredményt mutathattak fel. Folyt
koztam, de csak gyüjtéssel; gyüjtöttem, kerestgéltem fü
teler adatokat. Mehgcekre, ha módom adatik, egykor fe
dolgozandó lepek. Folytattam kutatásaimat Ezerei teke
tenből, kis illetőleg, sincm van, hogy Adversariáim 2:
Kötetnyaki a Rákóczykor hz ujnéi érdekes, eddig n
mereslen darabokat közölhetnek. Folytattam Oklevelekben
séjtemen a Maramarosi kép i, oldalódok ismerete tekinte
téből, s legyen szabad kijelentenem előlegesen is, hog
Moldvabéhez alapittatása tárgyában, amely kmát teke
ve oly adalcul fogom történetünker megajándé
kozni, mely Surviszytól Jegyzeig minden e tárgyról i
Historicusainkat meghozja igazitani. Es ez irányu fu
Képeseimnek legiteu oda, hogy Ephagisticankat
Magyist illetőleg eddig sincs ismeretes darabokkal
Sőt oly nagy nevezetességüekkel, fogkastam gyarapi
teni, melyek Pray elődáisát, kiegészitik-e? lenn
jak-e? most még nem merem, semegyik sem másik
részre elhatározólag állitani. — Moldvával ine
itt eszembe, hogy, ezelőtt egy évvel sincs lenem al
fereresés, Második emléket találhatni, mely

mely Moldvában magyarnyelven kél; elsőnek Szabolcsi
Bibliás verés. Ez 1588 kél, Varos tanácsa adja Ro-
mántáfárts. Egyébbel most ugyfem szolgálhatnám,
ezt küldöm a Museum számára; hiszem szerint oly
ajándékul, mely magaranemében egyedüli, s mely nem to-
dom másnál, de nálam, mikor véletlen találtam,
oly benső megindulást keltett: hogy szinen kangvan
dobogott, kezem reszketett, midőn olvasásához fogtam,
s még olvasás azt. Tartalmilag csekely; pár darabja
mint lépik atmak, mit Angyay barátom szivességéből
Jeney Kalesi Olvasás I. k. küzött. De itt engem
egy magasb szempont fénye melegitett: diplomaticai mé-
tósága nyelvemre, s ujrokoraim daraja Ötvös
ságban. — Részletesi találmányaimból feljegy-
zem ide, a mit azóta találtam: ez még angolttyal
sem közölhetem: tokaji az 1610 ből magyar könyvtal.

Legyenel ekek a vége itt felemlités általam,
Kit, s irodalmunk, mindenestre ez és lefolyh
hogy ta alatt, kis ideig igyekezetemnek kedvezem, nevez
tes dolgokat fog hagyni. Kemény Oláh Vajdái is
rajtól fogva vizsgálatom tárgya; s e tekintetben
sincs fekete birok nár; de még mind csak töredék.
Hogy egész mikor lesz, s lesz-e belőlök: nem mond-
hatom meg.

Miatőle még két levele nénelly pontjaira
egyenesen felelnél: hadd közöljek valami profizs

talami táthatás; töredékekes nyom. de Kd irodalmi fo
talkozásaihoz tartozikak.

I. Adalékok a Vitnai mértékes versek Magyarra
hoz. Egy jegyzél papirosom ezt a feliratot viseli itt
En apám, akármi régi irónk alatsz kezembe, azonbal
ebből a tekintetből is kereszttül forgatom lapozni, semm
egyebet, csak ezt az egyes tartván szemem elött. S
apám Értekezésihez, melyben kö e tárgyról a Kisf. Társ Ev
jaiban közé tett, fogadja e közelkező adalokat.

a) Medgyesi Pál, Erdmándi Ebrsának Vitnai papja (Bod
p. 169), 1635. nyomatott egy kisdalas (több file) de rossz (tu
a 900 lapos) könyvet, angolból fordita. Praxis Pietatis,
gyessség gyakorlása cimalatt. Ebben a 2 kiad: jében, 376 lap
közelkező Epigramma találtatik:

Biro valék tegnap már most részekre Biraimak
Széki elöt törvént hallok a munka szeréat.

fordita latinból, melyekképen vagyon:

Super eram index, iam Iudicis ante Tribunal
Subsisteas parce, iudicor ipse modo.

b, A 17. Zsoltárnak mondatlan polemiai közül jött ki kolozsvá
kül, 1671. egy Könyv, melynek czime (Bodrál is megvan a
Nevezetnek Könyv): Amaz kétfejü s tizsarvu fene beszédü
ülö bársonnyal s drága körekkel feltnkáztatott paráznáz
Babillonnak, mely az ö tisztátalan paráznaságának, am
pokolra tiltásu véghezitö utálatos bájával megrészegi
tette er földnek lakozóit, mekitelenségével bötse. Anno 1

12ik rét. Laponás nélkül. Egyalphabeti egészen, és még Aa, Bb,
Cc-ből kétszer. Az egész mü párbeszédben iratvan, melynek
személyai Diaphanes és Scotodulus nevekkel jegyzett kétfé
le fiui finali, az idö és iró szellemi szerint Scot. megtéri és
protestansává lész. Ebben a müben, az Y ik S levelén van
felhozva Johanna papissa; s mintán regéji elmondatnak
igy folytatja az iró: Efféléről irtak volt illyen Sasquillust
Romában:

Foemina Petre tua quondam ausa federe cathedra.
Orbi terrarum jura verenda dedit.
Haec compressa gnidem multos latuisset in annos
Facta foret partu si manifesta novo.
Post haec Roma diu simili sibi cavit ab astu
Pontificum arcanos gnavere facta sinu.
Nec poterat quisquam referantes aethera claves
Nisi exploratis fumere testiculis.
Cur igitur nostro mos hic iam tempore cessat?
Haec proba si fuerit gnaribus esse mares.

Az Az:

Ha szerencsétlen Péternek régenten székibe ülnéd
Törvént e földnek mert ekkor jobb vala Asszony
Eltitkolta volna sokáig magát ez hivatalban
Ha szülése miatt megnem ismértetett volna.
Róma magát sokáig megotta ez igen esettül
Pápának nemtö tetsét mert megtapogattak
Senkinek ez tisztet nem adná ez proba nélkül
Ettörvény immár mosse mért nem tartják éppen?
Firjuságát elöb mert minden megbizonyitja.

kiirtam az egész czimet is mosdatlanságával, mert a könyv nem mindenütt található, mit eléggé bizonyít, a teljes hallgatag Bodon kívül, sienden felül, hol által a Virgil mérnöki versfelvételt irtak. Hogy ihlve valaha a Sajtó fölelevenítsen: ajo kívánni bün nagyon; de némit legalább megemlítsek, oh, a hol botanyra okot, s nagy, a hogyan nem okozhat.

c, Tolnai F. István, kolosvári nagyhírü professor, a Kalauz irója. E művébe, mely kijött Kolosvárott 1679 (kis 8d-r, 1049 lap-), a 80k. lapon, a Jambusokkal tesz próbát, fordítván Paligenius-ból 4 sort (Eid VI. vs. 947). Kathogy ez is nem tipteszegés fülek és érzésünk számára van elökészve; de már azt czélja az volt, hogy ezen alt ihlve beszéljen. A passus

Paling: Quis non mocharum? Mistes, vasrique cuculli
Quos castos decet esse, palam cum pellicibus, vel
Furtis cum pueris, Matronis, virginibusque,
Hocte diegne Jubant. Ut ax,

Tolnai: Vallyon kicsoda nem parázna-álkoknál?
A szent Papok és szavuk Barátok,
Kiknek kellene szentül viselniek
Magokat, ime, nyihán a szajhákkal
Avagy hyern a ferfiu gyermekekkel,
Es a tipteszségbeli aszonyokkal
Ejel szappal lecorkodnak a piczkel.

Mérsékbe hogy törekedett Tolnai, láttuk; de hogy nem birta le teljesen bámi, az is tagadhatatlan. Tolnai segédkönyvét, a hol inkább csak rhythmus nékül s nem kívánná magát lábak által korlátoltatni, egyike gyanánt tünik fel akkoriban hü használásan s mondhatom Kellem-ei gyönyörrel kerohi a nyelves. Kézikönyvben ad még nevezetes könyvében e ki

Öt — vagy hat

verset, s azok kettője oly szép, hogy a IX. századbeli egyikén versfelül abacusképével kiállhatja az egybehasonlitást.

Az egyik ez:

Virgil. (Aeneid. VI.)

Iidem ter socios pura circum tulit unda,
Spargens rore levi, et ramo felicis olivae
Lustravitque viros. (VI. 229)

Tolnai: (p. 1014) az az:

Azon ő társait megtisztitá vizzel,
Háromszor meghintvén szép gyenge hajmattal,
És a boldog olajfa ágaeskéjével,
És a ferfiakat megszentelé azzal.

az aláhuzott szók az eredetiben is igy; tudta a fordító mit tesz.

A második - V. Orbán pápa azon epigrammja, melylyel az 1362. tájára, begelisén általa képesittetett Agnus Dei 3 példányát az akkori görög Császárnak ajándékba küldé, s melyet Tolnainál (Epigr. in Haereticos) feltaláltatik. Kerdene ez: Balsamus et cera munda cum Chrismatis unda
Confitiunt Agnum, quod munus do tibi magnum. Nyolcas sor. Rövidtség okáért, de meg szép kifejezéseiért is, csak a Tolnai fordítását irom le:

Balsamum olaja a' tiszta viaszszal
Csinálja a' bárányt keresztnek vizével.
Ime neked adom ez nagy ajándékot,
Mint egy viaszból lőtt s titokkal jegyzettet.
Elüzi az égből a villámlásokat.
Mérgen gonosz bünt mint szentén Christus vére
Eltörül és szerongattya nagy erejé.
A terhes aszszonyi állatot megtartya,
Egyszersmind szülésben-is megszabaditya.
A méltóknak ád nagy sok szép ajándékot,
A tüznek elvonja ártalmas erejét;
Ha tisztára hordozod, kiragad tégedet
A vizhabjaiból s csendes partra léptet.

Igen szépen találva a két uralkodó sor. Ime az eredeti: Oltalmad
munde de fluctibus erejét vedve. Szabadon. de mely szépen. E
ember nem volt szellem nélkül.

Ezek azok kitek, mint újabas mutatom be.

Most azokról egypár szó, melyek kö értekezésében
ben foglaltatnak.

a, Kismarjai Veszelin Pál, 1641. nyomtatva, Oktató és vigas
talo Praedicatiok - czimü munkájá, mely az 1640. nagyszombati
mával Debreczenben mondott egyházi beszédeket foglalja magában,
Alegyás versszel zeheszi be. Most kéréve dugvagy Bzmal közbül
Idetesem egészen.

Ez ezzel szemközt be:

Oh Jerusálemnek Felséges felső királlya,
Ki szent szárnyad alatt szentül őrizted ötet.
DEBRECZEN, ime tijed szigatodnak tartod-is azt te.
Jób kezed oltalma es szent őrizője legyen.
Mint Jerusalemnek régen javaira vigyáztál:
Ezt is sok jóllal megkoronázzad Uram.
Így mint áldással nevedet dicsirjük, örömmel
Hallelujáht mondunk tiszta szívből teneked.
Ez jo kegyességü szolgáidnak szent fülcidel
Halgasd meg kérlek szent szegedet Ura.

β. Bőszakáti János czim alatt ez áll: „Ekkető mit kár
czy mond, hogy azon két distichon, melyben a nyomtató (Rem
György) fóliója meg az olvasót, szinte Bőszakázie. Nem szólha
hozzá, mert a Könyvre mind eddig szem nem tekettem." Ez
hiven Somogyi P. János kérdéses müvére, amál fogva ereket m
hatom: 1) a könyvnyomtató nem Remius György. Ez van t.i. a végza
„E Könyv végeződvel 1658-ban, Rosnyai János által, nyom

Sárvár-Patakon. 2. A mü készült 1656, mint az ajánló levél alatt van.
3. Bőszakáti tagyon-e a szerző? nem mondja mondani; mert a P. ver-
sei kömyen folyók is: mégis van, értik valami eren, a mi as-
tól különbözővé teszi. Az egész Epigramm igy van:

Typographus ad Lectorem.

Olvasod e könyvet? Meglásd, hamar által is olvasd,
Mig eljő a Halál, a'ki meszőbe kapál.
Ez útat visgáld, elméd gyenge adgyad,
Majd nyugosol eleget, hogy ha koporsókövez.

Első példája, hogy a spentaneus kockczavót kap. Nem győ-
gyöti találta. — Ennyi és nem több; s ez bizony nem sokat mond
Bőszakáti mellett.

γ; A 444. lapon az mondatik, hogy Dávid prophetai ké-
kéi: Mint a szépirves patakra, szüsü forditotta. Nem, az a
Molnár Albertié. A process. Összehasonlító könyvek megmutatják.

δ; A 449. lapon: Hugo Grotius Névtelen forditója: Di-
ószegi Sámuel, Szarvasi pap. Az a példány, melyben nevét sajátkezüleg beirta, mint az ő ajándéka ma is a patakai Könyv-
tárban van, mint erről Hegedüs d. mosoni pap, a Bor. Lap
valamelyik évfolyamában emlékezik.

II. „Irodalom történeti Jegyzetek Földvárhoz."

Ezt a czimet viseli egy másik tanulmány; ebbe is ezt
alá jegyzem azokat, mikre e tárgyban találok itt is amott;
imez Kiadásom azokat, mikre eddig irtam, imez fogok
czunán is, imez azt is, mit most e sorain folytatni tö-
lem vesz. Lehet, hogy két elvön nem mindenik fog nyug
kinével birni — már most; de az alkalomhoz képest, me-
lyek alkot adnak, hogy ökre fügyelemmel, ja legalább oly
voltnak lássam akkor, mikről szó lehet majd nem.

a) Az Irodalom története II. köt. 15 lapján is a 16-ik a Mátyás k[irály] rabeli fabábúk és Képeink darnak elpanaszlása. Kovachich Formulae S. Styli p. 383. igen derék példákat nyújthat ezekhez; a hol a 410. szám alatt ez van: „Abbates Junctae urbis sacrae vestarum Dominationum, et quibus intellectimus, quorum quidem Petrus Scultor imaginem, hunc Laurentium in medio Magistrorum Pictorum vestrorum commoran. verbis dehonestatorie diffamasset, incusan. eidem artificio minime satisfaciat sed. Minek kő az egészen megolvasztaja. Ugy látjuk nekem ebből hogy itt valami Iskola-ról, vagy tekintetről = Cehről is fő, melybe a nevezett művészek tartoztak volna. Lőrinczről kő is emlékeink; de Péter egy lárfik, új nyereség történetünkben számára.

b. A költeszet Történetében I: 233. említés van téve Bod Tekintő fiujáról. Ez egy 1746-ki nyomtatványt birok. Bibliographiai tekintetből, a nagy tud. Tör számára feljegyzem czimét: „Historia avagy igen szép példa a' Tekintő fiuról. Mellyhez adatott „A' Vas Dicsérete", Mostan pedig ujjabb Versekre megjobbitásával és az előbenyi böcsü-fogyatkozásokból negyedszer nyomtatásból ki-botsáttatott. Hatnk. 1746. Esztendőben. 8-ra. 2 lapon nincs 2 iv."

c) Ugyanesak a Költeszet Történetében II. köt. 110 lapján, a [illegible] béke utáni időszakban van szerezve: Izsák és Rebeka Kérvetlenségről. A szerző és fen. nyomtatta ki, kár megragadni győzödve, hogy ezen Erdély termeke. Azonban hibás feddetlen fel[illegible] Kor-vetésben, mit ornadvirek eredetnek, mivel az Eredeti vagy a[illegible] nek példány is kegyed elvis nem volt. I. i. a Mü megelőzi a [illegible] vári békekötést. Allami darabok, Telekiné Sándor és Bercsényi [illegible] hárafogatra (Amar idővel a nagy; ez a fancellar Mi[illegible] leánya Rédei Juliáról 2 nejétől). Az én példányom, mely [illegible] vadon (évnélk) nyomatott, a D. 3 levelen, mert lapszám nincs, [illegible]

„Chorus. „Méltóságos gróf Teleki Sándor ur', és Bethlen Julia grófkisasszony 1703-ban történt egybekelésekre alkalmatosra." —

c) Ugyanott, p. 98. Kohlmann János Históriája Vidáról 5. énekben mondatik, hogy iratos. Ki ért példányom. (Hái Éi nlk) 4. Részt tartalmaz. Melyik az igaz? De az effele csekélység is a ponossághoz tartozik. Lapszámnélk. 4 teljes iv. 8-ras

**

Ennyi apróságos dolgul elmondása után most már áttérek két levelének egyes pontjaira.

– A Museum ügyében maradok mint eddig. A mint időnről tehát: Soha nem fogom mulasztani, hogy apróságaimnak lapjain helyet kérjek. Ez valóságos calamitással látom, ha ennek az egynek is megkellene halnia.

– A hozzám, jánomra utasitott könyv-féleségről ez napságig eszem a Museum. erőkezett meg; hogy ingyenes-től: oman tudom, mivel az Athene az ő kezénél volt érvé. Jobb még semmi sincs nálam, minek emlékezni fogja Horáz Kátéja sem, semmit fogva tenni sem fogharul e dolgokhz. kell t. i. hogy minden példányos példány kezeimnél legyen.

– Tyukodi Józsefe most nincs nálam. A könyv, melyből figyelmessé tettek iránta, nem is enyém. Ugy emlékezem, ballada v. romanz modorú költeményből, mint egy 24. kezem. Rajta lesel hogy ismeri megkapjam sakkor Strafában. Kajta lesel hogy ismeri megkapjam sakkor szolgálni fogok vele.

– A Kótai történelem iránt ayon akadt meg, hogy egy 16 Párádi kéziratról mely a Museumban talál hogy legyen (Lazarus. Bibli. Leckény), nem vehettem semmi bizton tudomást. Hunfalvy János kérten meg tanúsítványa iránt, mint 5 ő így válaszolt, hogy Mátyay ur nem találja. Talán

ezt is szerettem volna felhasználni. Azonban ha oly sok bajja-
jár: felhagyok vele, s rendezem eddigi adataimat.

– Etnichtől a hiányzó 1854: IX füzet Mizeumot nem kap-
tam, pedig hogy ohajtom, az már a példány teljes égénélfogva
is természetes.

– Leveleimből kd kivonatokat közölne a M. Tu-
czajában! Szabadságában áll kdtől, mihelyt olyakat ta-
láland bennük, a mik érdemlik, hogy a közönség is ismerje
azokat. E tekintetből nézze azokat kd ugy, mint
egészen sajátait. Adja isten, olyakkal szolgálhatnak
mebyek egy vagy más tekintetben irodalmunknak, ke-
zeti ügyünknek hasznosak lehetnek.

Az „Immaculatas" köszöntettel vettem.

Ezutánra is szivessegébe ajánlva vagyok

Sziget, január 28. 1856

tisztelője

Szilágyi

PS. Pesti Gábor-t kd Mizeci nel nevezés.
Előttem e nevteljesen ismeretlen.
Szabad-e némi biographicumokés
eledetem Leticographiám számá-
ra?

527

Tekintetes Ur,

A Helyesirási, velem kiszlöve Bizottmányi Munkálat-
ra ide csatolva küldöm jegyzeteimet. Sajnál-
nom kell, hogy kétön megy a Válasz: de oka bi-
zony nem vagyok. 12ei kaptam, 18ra készen
voltam, a leiratást pz csak most eszközölhe-
tém, nagy mértékben ellévén mindnyáján foglalva
az épen most folyó tanodai Vizsgálatokkal.

Nem tudom megegyezteshető e az acade-
miai Rendszabályokkal: de ohajtanám, hogy
miusán az Academia tudomásán e tárgy ke-
resztül megy: dolgozatom juttattatnák át Hun-
falvi ur kezeibe a Magyar Nyelvészet számára.
Igéretet tettem neki dolgozatok felül, s meg

mind eddig semmit nem adhattam. A tegnapi
Pesti Naplóból olvasom, hogy az Academia e
füzetekre pártolás alá vette: talán ennél fogva
nem lenne az átadás méltánytalan s szabály ell

A Muzeumokkal meg vagyok akadva. A
om Tanrdánk most is az előfizetőkhöz tartozik
s mind e mai napig egyetlen füzetet sem kaptum
belőle, pr. már Reclamatiót is indítottam utu
ha tán valahol eltéredtek volna. Azon pél
nyokból is, melyeket a T. ur. szivessége folytán
én, személyem ne nyertem, csak 3 Ő füzet érkezet
meg.

Szeső szaimes boesanátos kérve vagyok

Szeger. 22 jul. 1851

tisztelő szolg
Szilágyi Ima

528

Tekintetes Titoknok Ur,

Az Academiai körlevélhez képest Életrajzomat, egy eromóba csinálva prof. s. Fejér Bertalan Urtól ime küldöm.

Küldöm egyszersmind a Névkönyv számára 1847—55 között megjelent dolgozataim lajstromát. A kéziratokról emlitést nem tettem. Azokat azon rövid biographia folytán fogom beiktatni, melyet, a Névkönyvbe iktatni szokott Necrologok mondrában papirra téve, rövid nap szinre utra lesek bocsátandó.

E rövid nap fog vinni a Museum számára i némi eschélyszégetet.

— Ha jól emlékszem, Augustusban, megkértem volt Hunfalvy Urat, hogy az Academia Könyvtárából Engel „Moldau"ját és Magyar történeiből a Nagy Lajos korát küldenémeg. Választ töles nem rettem, nem könyvelet sem. Ha talán azon Hunc melyről

röl, u gyan ö, egy régibb levelében emlék
immár réges ézt volna, s így és nem lém
aladály a kiadásban: mélszásnél a
magát kiberetni e kérésem teljesülhen
ez nejre. Felesse fenn az ügy, mely
ezekre átlapyni szeretném, s ugy hiszen
szerezetes adatokkal fognék ennek köre
tében torsénelmünkhez szolgálhatni.

– Az elmarádt Museumok, a
füzet hián az én példányomhoz, megérkez
s kifejezem ezuttal köszönetemet az
mi Archépelés, melyet a 7. vr. beszt
ügéből bőrhatok.

Tisztelettel mellem vagyok

Sziget, Sept. 21. 1856

a T. Nonak

tisztt szolg
Szilágyi

524

Tek. Ur,

Régyemel vallombe, hogy adosságé-
retemben képest eg évi Muzeum-
ba még eddig-épen semmivel
sem polgálhattam, nem csak,
de még nemis fizeshettemelő
Gymnasiumunk részivöl.

Ez usóbbi tekintetből 1857-
re, mely már majdnem kitöltt,
ide czaslom a 7 f. 30 xr pp, kér-
vén eg eddig megjelent fü-
zetek nek meg küldését.

Ugy hiszem 58 rais csak ki c
nálok annyit, hogy Könyvtár
ez egyetlen tudományos folyó
tunkat ne nélkülözze.

En jövő évre II. Ra
ezi György lengyel hadjárasá
fogok közlem nagy becsü
levelekből elő állitott értekez
további Varjas J. egy mü
ismeretem meg. Kérek ne
helyes. Már csak tisztáros
van hátra.

Meglehetősen szép Ok
gyűjteményemből addig
ide csarlok 2 darab

hogy nevem ez 1857 évi dol-
gozói közöl se maradjon ki. Idő-
vül időre sobb ilyeket közöl he-
tek. melyek mindegyike egy egy
ismeretlen facsumos lésszen
felfödözen dö.

Magamat becses kajla-
mába zárs Nagyok

Riges, Január 4. 1858.

Szilágyi J.

Tekint. ur,

Hivatalos elfoglaltatásaimtól mint üres óráim között, beteges állapotom mellett is, egy kis értekezéslet állíték össze a Szatmári pacificatio textusáról. Az academia valamelyik ülésére szántam ezt; ajánlom azért becses gondjaiba. Ohajtásom volna, hogy az Értesítőbe is be menjen; ugy hiszem, a tárgy érdemli a figyelmet, s tudtomra, a mit közlök egészen ismeretlen.

Ez alkalommal méltoztassék az ide csatlon példányt is nevemben az Academiának benyujtani. Örömest szakítottam ki régiségeim csomójából, tudván, hogy ott, nincs, mint magánus embernél, az elvesztés szerencsérlenségének kitéve. Én egész éltem folytán, ez egy példánynál többet nem láttam.

A Museum számára, melyből hogy ez évre ki

maradtam, eléggé sajnálni nem tudom, ide csatbok
valamit Varjas ról; jó lesz talán az ujból megnyi
Berek számára. Többeket és nagyobbakat fogok bir
nyal a jövő folyamban adni.

Gyüjteményem a 2° Rákóczi korára vonatkozó
nevezetes adatokkal bir. Mit gondol a t. ur: lehe
ezek közlését meg kezdeni? Nem volnának-e előtte
latni politicus akadályok? Ugy sitzem, ha az,
mi dolgot nem világosit, ki marad, közlésöknek
utjákban semmi nem állana.

1° darabul kivánom e sorozatban adni
a Szatmári pacificatiót, azon formájában, a mint ny
tatva van; és pedig az általam ajándékul küldöz
dány után. Csonkaságai talán a Muzeumi Gyüjtem
után ki volnának igazithatók. Ezt köretnék csat
jelentések Károlyi Sándortól, financ tevezések
melyek mind világositják azon kor eseményeit, m
galmait sob.

Ha a megegyezést értenédem: azonnal hivrá fogharok
a registrálásban és a szakaszonlét meg inditásban.

Magamat szíves hajlamiba ajánlva, az 1859 év
állandó boldogságáo ahajtra igyekezeteinkre
Vagyok

Sziget. Sylvester estrején
1858

tisztelőhive
Szilágyi Sz.

Vett. apr. 24. 1819

Vál. 24

Tekintetes Ur,

Hinte egy hónapja, hogy a darabbal, mit ide esatolva küldöl, kész vagyok a Muzeum számára. Csatolni okyték hozzá még egy mást, felolvasandó az Akademiában, a „legrégibb magyar Armalisról": de vele még eligazitani valóm lett, mit, mivel miatta többnem levelezésekbe eresztkedtem, mindaddig sem vehetém a válaszokat, bevégzenem nem lehete. Azonban remélem, hogy Majusban felküldhetem.

Az Apafi táborlátásagása remélem, jó darab lesz a Muzeumnak, ha mingyárt azon combinatiók miatt is, melyeket a scholionokba raktam. Mind inkább meggyőződöm, hogy ezféle kétebb darabokat nagy szüktég világ eleibe boetátani; historicusaink adatbeli tévedéseit ilyenek fogják végre is kiigazitani.

Rákóczival mindig késem. De újabb

adatokra akadtam s ezek másolása irán
a napokban tevén meg a szükteges lépéseket,
hiszem, sőt tudom, hogy az azóta foly is. M
át dolgozás után, minden esetre a Muz
számoljon reá.

– Szabad legyen ez alkalmat néme
mellékes dolgok iránti tudakozásra felhasz

1. Venczel „Máramaros-át" közölvén a
teni celőkelőbbekkel, az oly nagy sensatio
gerjesztett, hogy ezennel 50 példány ir
tudakoznak általam. Lehet-e őket kül
kapni. Örömmel teszem ezt, mert e sens
immár oda is kiterjedt, hogy készek e
tem leveltaraikat megnyitni. Pedig eze
közt igen sok gazdag van. Mily és menny
nyeremény lenne ez multunk ismeretére.
ne számítok egy „Diplomatarium Marm
cum-ra.

2, Mult évről nehány füzet el
rad a Zámonra nagy szivességgel küldö

Mu

Muzeumból. Szabad legyenőket kérnem uró-
lagosan, bimenterlen csomóban. Ezek hiányzanak:
4. 5. 6. 8. 9. 10. 11. 12 füz.

3, Nem méltóztatnék-e szíves közben járá-
sát azzafelajánlani, hogy Nagy István urtól ki-
nyerné Zámonra azon „Kótás Cantionalét", mely-
ről a „Mköltészet története" szól? Én a Magyar
prot. Enél irod. történetében már meglehetősen
előre haladtam, meg melodicus tekintetben is.
Ez a példány szükteg kiegészítő része lenne is-
meretein forrásának. Szent háladatosságom-
mal hálálnám N. Itt nemes közlékenyté-
get. Hogy pár hét multán vissza szolgál-
tatnám: azt fogadva fogadom.

Nagybecsü szivességébe zárt vagyok

Rigeten, Apr. 17. 1859.

Szilágyi István

Vett. jan. 11. 1860

Tekintetes Ur.

Tisztelt barátom Uram,

December 30ki sorairа, ime egy pár sorban siesek válaszolni.

A muzeumi dolgozó társak közt helyt foglalni eleitől fogva nem anyagi érdekek utáni vágy öztönzön, de azon zent ohajtás, hogy valamit ez úton is tehessek az irodalom ügyének előmozditására. Bár többet tehettem volna! Ezutánra is, a mi tőlem kitelhető lészen, a legnagyobb készséggel szolgálok vele.

Ráhúzit oly rég igérem. Nem én vagyok hibás. Esztergamból még a mult nyáron megvolnam biztatva nyomos a delékok iránt mind eddig késnek vele. Tedig elvem szerint jós vagy semmit; legalább olyat valamit a mi újat adjon. Rég ismert dolgokat kerés kedvem van újra tálalni.

Most a Karácsoni Mysteriumokat gyűjtöm. Három szép darab van már, s remélem öket, s a még várandókat ugy állitani egybe, hogy az egyik nevezetes czikk legyen nálunk e téren.

A Muzeumokkal igy vagyok

Hiányzanak: 1858 ről: 4. 5. 6. 8. 9. 10. 11. 12.

" 1859 ről: 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

Az éleszókötést fatalitás érte. 1855 ben a katonák feltörték könyvtárunkat. Több rablást tettek, könyvek s irományokban. Ezekközt van az enyém is. Most az impuruni-ot vettem elő, hogy újból egybeállitsam. De a csapásol mindunalan kizavartak belőle. Talán a nyáron egybe lesz állitva, a szótártörténettel együtt, 1600 ig.

Szivessegébe ajánlott vagyok

Sziget, január 7. 1860.

Tisztelőhivé

Szilágyi

Tekintetes Ur,
tisztelt barátom Urum,

A napokban egy pár könyvecske jöt ki itt nálunk. Iskolámból került ki mind kettő. Ide csatlok egy pár példányt, egyet az Academiának, egyet a Széchenyi könyvtárnak, egyik sajátjaul, tiszteletem jele képen. Méltóztassék elfogadni őket. A müret nem ényéim, csupán az egyház történetben vagyok olyana milyen közre dolgozó.

A Muzeum nem akadt-e el? E vidéken oly régen nem láttunk egy fiát sem.

Én Pünkösd után Adversáriákat küldök Cserei hez Nro II. Folytatása következik: Nro III.

Szivessegibe ajánlom vagyok

Sziget, Majus 21. 1860

tisztelőhire
Szilágyi

Tekintetes Földy Ferenc Urnak a magyar tudományos Academia titkárának tisztelettel

Pest

Kattner Károlyhoz ban a Magyar Akad. szállása Uriutcza.

594

Jelintetes Ur,
tiszteli barátom,

Épen tegnap érkeztem haza, annyi sok viszontagság után. Megérkezésemkor első dolgom volt az értekezéseket még egyszer át olvasni: papirra tettem, a mint lehetett rövidén, kamarjában, gondolatai mat, s most ide csatolva küldöm.

Kine, idöm, hogy egyébről is irjak. Egy hét mulva bizonyatan.

Kiszt, Októb. 3. 1860.

Szerető híve
Szilágyi

536

Kerelt kerefi: Karimay ur által Cserei nyomatásának sürgetésével s kerelésével megbiratván, hogy igen terhes s sürgető kötelere tekintettel megfelelhessek fölkérem önt Esterházy és Trinyi correcturait mégma ellésitni. Engem is sürgetnek, ezért sürgetem ár és önt. Nevezett munkákból körül belül 4, 5 ív kevés. Nehozza ön Karimait azon zavarba, hogy Cserei egy rését más nyomdában nyomassa. Bocsánat öszintenégemért.

Kolosmonostor kejön e a 4-ik füretben?

Egy naggobb történeti czikkeket hanyadik Muzeumban lehetne helye?

Önnek

Pest jan. 8-án 1852.

hoszfitára
Szilágyi Sám

Toldy Ferencz
urnak
uri pálásán

507

Tisztelt ur!

[illegible]kemből sajnálom, hogy soraim önnek kellemetlenséget okoztak, de még inkább hogy ön félre értett. Mint embert, mint vodalmunk burgóbb apostolai egyikét, sokkal inkább tisztelem önt, hogy sem a korholási szót elfogadhatnám. Oly tárgyban fürgetém önt – anélkül hogy szembetegyézét csak sejtettem volna – melyben Kazinczy engem sokkal jobban korholt sikkelett, mintsem a nyomda régi rákhalaradás át tovább i nérkettem volna. Ott nekem vagy mondatott, hogy önnél 5 iv van: 2 zrinyi, 2 Eszterhány, 1 dudez Eszt. = 5 iv. A sedés nem folytathatása okául ez mondatott sén a ponton láttam állani dolgot, hogy annak mit felváltalék elyet nem tehetek. Ján első levelemben a körülmányt nem merítettem ki eléggé mely vagy hiszem ön előtt helyesen igazoland.

A VII-ik füzet számára egy történeti czikkel szolgálandok

Tisztelettel

Pest jan. 8-án 852.

Szilagyi Sándor

538

Tisztelt perhevtő ur!

Nemely körbejött akadályok miatt, Bethlen Gábor életét még nem fejezhetvén be egészen, az igért vikkel még sem szolgálhatok. Azonban a nem sokára bekövetkező huvéti szünnapok alatt igérettemet teljesítendem.

Addig; szabadjon az ide mellékelt körleménnyel szolgálni. A mandat pontosságáért jót állok.

Tisztelettel

Önnek

Kmet febr. 17-én 883.

elkötelezett tisztelője
szabadjegyi

Tisztelt harafi!

Becses levele nyomán van szerencsém értesitni hegyedet:

Emlékkyök 1–VI f. Landerer & Heckenast
dto uj f. 1 f.
M. irók f. 1–4. f.
M. irók A. 1. K.
Pesti füzetek 1 f. (ki nem adatott) } Kozma & Beimel
N. Enyedi Album. 1–50 K. Lukács László.

Landerer az Eml.-ből hajlandó lend ingyen i szolgálni. Czél-szerünek véltem e czélból kempf neveretü ügynökés szolitni, kit én polgálatra kész embernek ismerek.

Van szerencsém igéretem szerint b. Szilágyi Samuelnek egy 1755-ben átdolgozott (Horacz utáni) költeményét eredeti kérivetben megküldeni. Ugy hiszem legjobb helyt a hegyed birtokában lend, s én szerencsésnek érzem magam azon tiszteletet melyet hegyed érdemei iránt viselletem a mehi-kelt költemény átküldése által tanusithatni.

Minden tiszteletet

Jul 13-án 852

Szilágyi Sámuel

540

Tisztelt barátom!

Hosszánon megön szorakozottságomért. Persa nyelvtánt bértem. Szeretném megérni, hogy fiszkunt saját eredeti nyelvén olvasnanom. Javáblá Hammer nagyobbik munkáját (Gesch. des Osm. Reiches 3 k.) kértem. Mind hettőt igen sövid idő alatt vinnaszólyáltatom. Ha önnek bertére nem lenne a delegenyere küldeni, végtelenül lekötelezne.

Széhely Moreme nérve tévetlés van. A rendőnig soha tem tudatta velem hogy e czikk nem jöhet ki. Igen is azt hogy Karinczy Szeszéni conventje nem kiadható. Ez egyért tiltá be az Album 2. ik kötetét. Most tehát ön egész ujságot tudat velem. Hogy hihet olyan eszeszüttnek hogy ilyesmit körethetnek el?

Zakázom nagy körözön levén kérem a muzeum példányát ide szimezni. Ujabban Apor Metamorphosaikot kárlendek önnel törédéhet jegyzetekkel elátva. A magyar szolásokra megbecsülhetlen mű az Aporé.

A tűrproba kijön-e a januari füzetben?

Tisztelettel

Önnek

Ukörös jan. 14-én 1833.

Mindenkoj
Szilágyi

P. Toldy Ferenc urnak.

Tekintetes

Jelenes Gerencz m. akademiai tisztelnek

urnak

Posten

a magyar akademiánál

Trattnyi Károlyi hás 1-10

emelet

541

Tisztelt hazafi! 7. évi januari Muzeumot még nem kaptam. Ha ez expeditionalis hiba – bizalommal felmelitom önt, intérkedni, hogy mennél hamarabb megkapjam, s ez eredben igérem önnek, hogy ez évben sokkal pontosabb dolgozótárs leszek. Idefen Bethlen Gábor bécsi expeditióját még ez évnegyed folytán felküldöm.

Ha ön a dolgozó társak sorából törölt ki, s a kerei kört levő czikkemet körölni nem akarja. annak postán mennél hamarabbi visszaküldérét kérem.

Tisztelettel

Kegyed

Körös febr. 19. én 1854.

elkötelezettje

Prof. Szilágyi

542

Tekintetes ur!

Kegyednek hozzámi szivessége utján feljogoutottnak hiszem magam kérelmemmel terhelni. Arany 9. (ki Joldy 2-ik részét a daliás időket sokkal nagyobb alapon dolgozza mint mekkora a kijött két rész) fölkért hogy a Heraldicara tartoró s Magyarhont illető könyveket szerezzek neki. Ennek nyomán mély tisztelettel kérem kegyedet hogy mint kérelmem folytán eddig szivesedett tenni, szivesedjék Schönwiesner és Wagner magyar Heraldicara tartoró munkáit (ez utóbbinak minden füreteit) deligence utján elküldeni. Ugy hiszem kegyed ezzel nem csak nekem s Aranynak de irodalmunknak tesz szolgálatot. Kat hét mulva pontosan vissza küldöm.

A Körelebbiöl küldött czikket kapta-e kegyed? kérem mennél hamarabbi körlésére.

Tisztelettel

Kegyed

Kőrös dec. 2-án 1854.

elkötelezett szolgája
Szilágyi Sándor

Tekintetes
Dr. Joldy Ferencz, magyar akad. kitolnak
urnak az "Uj Magyar Muzeum"
vezkesztőjének
Pesten,
Trattner-Károlyi
hár a Magyar Akademia
terminben.

PEST H. J.

VACHLABGANG
FÜR POST

Tekintetes Jolely Ferencz urnak a m. t. t.
titokaokának s egyetemi főkönyv-
tárnaknak

Pesten
Barátok tere magyar egye-
temi könyvtár épület

Tekintetes ur!

Van szerencsém ide mellékelve küldeni 7 frt 30 xr mint előfizetési pénzt a Muzeum jövő évi folyamára főgymnasiumunk számára. Egyúttal van szerencsém kegyedet fig. elmeztetni hogy a Körövre járó 3 példány deligence utoni küldése sokkal kevesebbe kerülne. A XII f. (melyet a már a lapok is hirdettek) még nem kaptuk meg.

Ez alkalommal egy kérésel is terhelem kegyedet. A Köröti kronika emlitért tesz Drabitzius (a Magyar Athenaeban Dubravitzai) mikkorol sőt életéhez adatokat is nyujt. Ez irta volna "Lux in tenebris". E munkát Joannes Felinus czáfolta volna meg "Ignis fatuus Nic. Drabitzius" czimű munkával. Mit tud kegyed e két emberről s illetőleg e két munkárol? Megjelentek e ezek nyomtatva? Drabitziusnak társa lett volna Joan. Amos Commenius de erről Wallawerki mit sem czol szedig ő elöget beszél Amowol. Art is mondja a K. K. hogy ez az Amos Kolowárt lett volna rector — van e

ebben valami? A Muzeum számára küldött mu-
tatványban (a 2-ik részben) épen azt köröltem kegy-
mi e dolgokrol van mondva. Szivesbedjék kegy-
art elolvami s eráfolatjait és kiegécritő adatai-
mennél hamarabb körölni velem. Ktárgyban k-
gzeden kivül másvalaki aligha adhatna felvilá-
gositást épen azért kénztetém kegyedet terhelni.
Ava is kérem kegyedet hogy idérett könyvek nyu-
tatási évét és helyét is szivesbedjék velem köröl-
Tisztelettel maradván

Kegyed

N. Körös febr. 20án 856.

Alarátos szolgája
Szilágyi Sándor

Szilágyi S. barátom küldeményével
együtt én is küldöm az attyám
részére járandó példány előfizetési
diját 7. f. 30. kr. pp. Addig is
mig a kőrösi könyvtár s attunyadiak
hova stb. iránt Tsés Urnak bővebben
irni alkalmam lesz, teljes tisztelettel
maradok. N. Körös 1856. febr. 20. án

igaz tisztelője
Szabó Károly

544

Tekintetes titoknok ur!

A könyvek ugyan még nem érkertek keremhez, azonban ennek
az lehet az oka hogy Gazdag ur még nem érkerett
haza. Különben e részben nyugodt vagyok: ma vagy
holnap megkapom.

Bizalommel kérem kegyedet hogy Grundschynak
Bellum Cos. Pol.-ját s Seivertnek Nachrichten
über sieb. Geltjét kérem mennél hamarabb pos-
tai (deligenzei) utan megküldeni. Különben ha
ez kegyednek terhére van szivesbedjék Pfeiffer
Ferdinand urnak átadni leküldés végett, kitől
épen most várok könyvekt.

Arany ma ment el Szalontára. Ugy hiszem
hogy a biogr. adatokat már tegnap postára
tette.

Kéréseimet különösen a könyvek mennél
gyorsabb leküldése iránt ismételve maradok

Kegyed

N. Körös 1857 aug. 12. én

lekötelezett szolgája
Szilágyi

Tekintetes tudos Toldy Ferencz urnak
a Magyar akademia titoknokának

Pr. Eskn.
Uri intera Trattner Károlyi' hás
a Magyar Akademia Termiszetz

PEST 13 8 Frk

545

Tekintetes titoknok ur
tisztelt Barátom Uram!

Van szerencsém mekékelve küldeni 7frt 30xrt mint előfizetést az Uj Magyar Muzeum 1858-ik évfolyamára köv. czim:

A reform. főgymnasium könyvtárának
Nagy-Körös.

Egyszersmind köv. kérdéssel alkalmatlankodom: Megvannak-e valahol s ismeri-e kegyed következőket:

a) Mart. Kechet epic. Wesp. Ephemerides 1534–1544.
b) Sigism. Jordae Ephem. 1558–1567.
c) Nic. Olahi Ae. Stig. Ephem. 1552–1559. (nem a Chroniconja melyet Bél kürlött.)

1558–1567. 2, 112–128
[illegible] Ser. min. I. p
[illegible]2–97

Nekem ezek megvannak a Wagner pontos és hibátlan seredetiről vett másolataiban.

Különösen a napok chronologiájára megbecsülhetlen kincsek.

Ha az Akademia valahol tudná használni (pl. a Tört. Tárban) lemásolom őket.

Ez iránti becses tudosítását elvárva maradok kegyed

Utkörü 1858 jan. 16-án

alázatos hulgája
[illegible]

946

Tekintetes tetoknok ur!

Még hustvét előtt küldtem a Muzeum számára egy czikket, melyt tévedésből prof. Ballagihoz került. Kérem önt e czikket átvenni tőle s tetszés szerint fölhacználni.

Bocsánon meg ön ha bokros elfogtalhatásai mellett is egy pár kérdésel rablom becses idejét. Más nehezen fogna megfelelni tudni sönnek bizonnyal nem fog több mint a levélírás fáradságába kerülni.

1.) Melyik évben s hol jött ki: "Alvinczy Péter: Egy tetetes neve vezetett pápista embertől S. T. D. P. Pártz Küldetett szenes őt levelre..... felelet"?

2) Mi az egész czime "Pázmán Péter válasza 1619" (Zwittinger 300-ik lap.)

3) Házi János munkájának Envarul Asiken pontos czime-e?

Tetszett-e a tört. tár számára küldött Ephemeridesehet kapni?

Becses válaszat okajtva s sürgetőleg elvárva és egyszersmind Alkalmatlankodásomért bocsánatot remélve maradok Ukiüs 1858 apr. 25 en

Kegyed

alázatos szolgája
szilágyi Sándor

Vetten Sept. 7. 1888.

547

Tekintetes titoknok ur!

Van szerencsém küldeni a legmélyebb hálával és köszönettel:

1.) Grondszky Epitome. fol.
2.) Kurz Magazin 1 & 2. ik k.
3.) Tröster das alte und neue Dacia.
4.) Tröster Polnisches Adler-Nest.
5.) Kelp Natales Saxonum.
6.) Nadányi Florus hungaricus.
7.) Opitz Poemata (m. akath. tulajdona)
8.) Haner Historia Eccl.

Jelen szerimhez oly bizalmas kérést csatlok: hogy Bethlen Miklós Francia memoireja első kiadását (azt t. i. melyt bevalyi hogy e memoire ok épen csak elbeszélési után készültek) szíveskedjék a tek. titoknok ur deligencera téve czimem alatt leküldeni. Vagy pedig ha keverb alkalmatlan-sággal járna, beggeskedjék Pfeiffer urhoz oly ízenettel küldeni, hogy ő azt történt pakolja be s küldjele.

Közelebbről volt alkalmam lemásolni Apor Metamorphosiat ha nem is épen eredeti (a mint okom van hinni) de ok vetlenül a szerző által revidiált egyhorn másolatból s igy bizom már mind a Czerei átdolgozását, mind az ettől tetemesen különböző s jóval terjedelmesb (3 anyi) Apor féle dolgozatot. Nem lehetne-e a történelmi tárban kiadni? perse jegyzetben a Czerei variansaival.

Kerésem elmetelve s bocsánatot kérve maradok

a tek. ur

Kőrös 1888 Sept. 5-ész

alázatos szolgája
Szilágyiszász

jan. 8. 1839

548

Tekintetes titoknok ur!

Szokás szerint egy csomó mindenféléval alkalmatlanhodom:

a) Szívesbedjék kegyed Aranka czáfolatát Schlözer Szászok történetére leküldés végett Kótinak átadni:

b) Miért szeveri kegyed a köll. Tört. II 148 gr. Comonni Comingonak? ez az igazi czím mehyet Naláczi nem használt? vagy csak sajtó hiba?

c) Igaz-e (mit Danielik mond Életrajzok II-ik pottó k. 175) hogy gr. Lázár János Kafirt Oczákra fordította? hogy ő törökből egy munkát Franciára fordított (Bécs 1766) s ha ez valamelyik könyvtárban meg volna – kérem. Shonnan vehette ő ott elmondott adatait Shitelefek-e arok? (Som a Lázár Miklos munkájában sem mámott nem talalsam fel forrásit)

d) A Muzeum I-sös 10-ik füzetét nem kapván meghüldésöket kérem.

e) Azon vagomtatványt mit az atad. nag gyülésen osztogatnak ha kapható kérem átadni kótinak.

Végül fogadja el a tek. titoknok ur azért mit mint egyik főtényező értem tett legmélyebb köszönetemet. Igyekerni fogok arra magam érdemesítni.

Kérésem egy kótinak ha lehet rögtön átadandó válam mint ismetelve mamdok Wkörös 1839 jan. 7

a tek titoknok ur

Alázatos holgája
Pilágyi Sándor

Tek. Tolstoy Ferencz m. akad. titoknak
mnak
Pesta

544

Tek. Titoknok ur!

Inn. 11-iki becses levele minyájunknak nagy örömet okozott.

Ohajtva várjuk a perczet melyben a tek. titoknok urhoz szerencsénk leend. Remélem Horváth Döme is átfog akkora jöni – legalább megígérte. Jövő vasárnap reggel – mert becses leveléből ugy értelmezém, hogy akkor leend szerencsém – személyesen kün leszek az indó háznál.

Nagy örömmel nérve a percz elibe, melyben a tek. titoknok urhoz szerencsénk leend, mélt tisztelettel maradok Wkövi jun. 15/859

leköteleztt hive
Szilágyi Sar

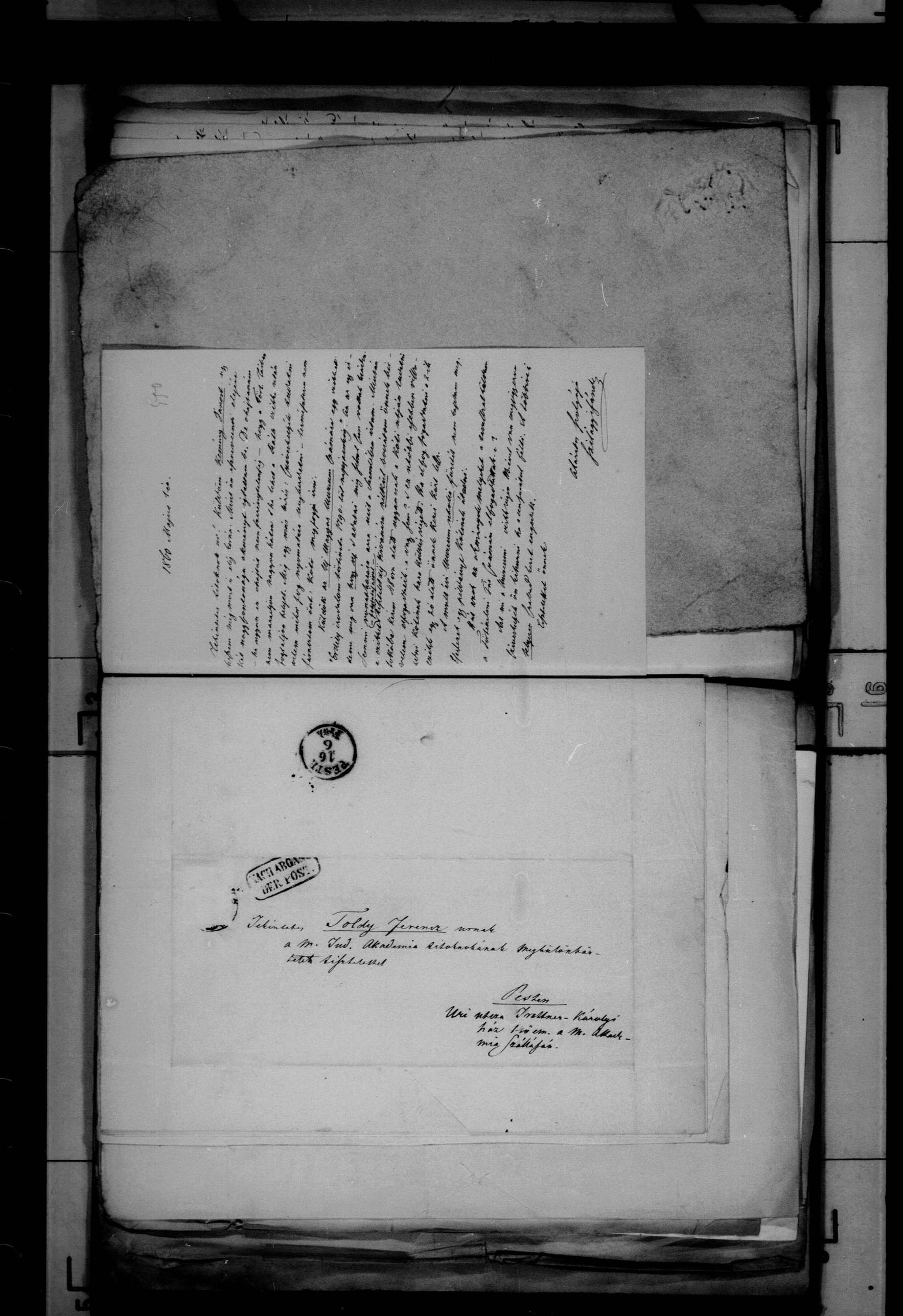

1860 sept. 20-án.

Tekintetes titoknok ur!

Az utolványt nagy köszönettel haptam s Kegyednek fiúves igéretét mint más ízben most is igénybe venném ha nehány nap mulva személyesen nem menném Pestre: s így az eligazítás akkor kényelmesebb lesz.

Ugyan akkor magammal viszem az Irodalom Történetét 3 ik czikket melyet az eddelyi magyar historiai irodalmat tárgyakra.

Ez uttal kérem az oct. 22-iki hírz vezdely üléshez bejegyezni Következő czikkemet mint olvasandót: Apáczai Cseri János és kortársai.

Cserinek nem csak biographiája van újadatokkal (levelei stb) illustrálva hanem Erdélyinek és felelett tavaly az akademiában ellenem ihetőleg ellenünk intézett támadásra mellyel ő magát kitűnő philosophnak de gyönge historiographnak mutatta.

Tisztelettel kegyednek

Készkötelés szolgája
barátja
Szelagyi Sz.

Ezen
Uri utcza Trattner-Károlyi
ház 1-ső em. a M. Akad-
mia szállásán.

1861 febr. 15.

Tekintetes titoknok ur! A correcturat tegnap kaptam meg – bocsánat hogy mánál hamarabb nem tehettem postára.

Sajnálom hogy anyi bajt és fáradságot okartam Kegyednek. Azt ére mind megmondtam Kegyednek hogy a K. Följegyzése nincs még csak pontoron sem: de az arigi-nál sem volt. Azt is megmondtam hogy kalárdinál alább való a stilusa: de azt is hogy ezeknek darám legfontosabb naptók egyike. Burzó cath. ember tirál egy protest. államot – s hogyan? Erre ön és ha-nincs lessz a revisiót keresztül alvasni, meg fog magá-nak felelni.

A Kegyedhez felküldött másolat megegyezett az arigináltal. Sajnálom hogy átadás előtt nem volt időm pontorni stb – mintán Kegyed azt mondó hogy dec. elejéig a keresztnak ben-ell lenni. Most nem marad egyéb hátra mint hogy Ke-gyedtől bocsánatot kérjek. De a Muzeum e haplóval nem fog veszteni.

Hát többi vikkeimmel mi történt?

Szedik-e már Apáirát? ugy hiszem igen mert eged praelt. terminusom jan. 20-ikát türte ki: Hát portai följegyzés? pénzügyi adalik? stb kiadatnak-e? mind ezekről értesülni a kapokban kotil Kegyedhez utasi-ndom. Még egyszer bocsánat! Kegyednek

Tekintetes titoknok ur

alázatos szolgja Vanyi
[illegible]

553

Tekintetes titoknak ur!

Tisztelt Barátom uram!

Kimondhatlan gyönyörrel olvastam önnek elsőszer forriktáját a Magyar alaptörvényekről: De ne vegye ön szemtelenségnek ha fig elmarhatom: hogy a leopoldi hitlevél azon pontja melyet ön fordítatlan hagyott lefordittatott 1791-ben az akkor magyarul kiadott leop. hitlevélben. Ezen fordítás előtt pontosabb földrajz alatt mint a szásé: mintán a fordítás nakunyan jó. Nem tettem volna ez eszrevételt ha nem ohagyanán hogy a pont a 2-ik kiadásban kiegészítések. Ha az 1791-iki l. d. nincs meg önnek: ha pontot másolatban megküldöm.

Körösön halmazára akadtam a XVII-ik szá-zadi török és magyar-török okmágoknak s más magyar dolgoknak. Az elsőt tulády Áron fordítja az utóbbit magam másolom. Ilyen gyűjtemény még nem létezik nálunk senki:

Hát Apáczait örök feledékenség borítja?

Tisztelettel önnek

Mszeg jul. 6-án 861

Kis kötelés szolgája

Szilagyi

Tekintetes Toldy Ferenc urnak.
Magyar Akademia tetkáránt.

Nagykőrös 8bz apr. 8-án.
Vet — 9

554

Mélyen tisztelt tanácsos ur!

Küldöm az M. V. Füzetettet. Becses sorait megkaptam és őszintén sajnálom hogy "mikest" irtam. Kegyed zokon vette sőt nehezteltt érte és az egészet "puszta Kötelődzésnek" irja. Ha Toldy 12 éven át anyiszor kimutatott tiszteletem és ragaszkodásom daczára egy kis ellenvélemény Kötelődzésnek tart: bizony jobb volna nem is irnom.

A "haráját megtagadta" ügyben igaza van Kegyednek. De sajnálom hogy indulata itt is tulzásba vitte. Kész akarva nem falsificáltam: rojjon meg Kegyed erést a milly erősen csak tud: de kérem önt arán muljon el arral az a keserűség mely levelén végig vonul.

Mély tisztelettel Kegyed

Kész szolgája
Szilágyi Sándor

555

Tekintetes tisztelt barátom!

Jölötte sajnálom hogy a Történelmi Vár számára megigért "Bethlen Gábor" mai napig felküldésére adott szavamat nem válthatám be. A bevezetéssel nem vagyok kézen. Inkább semmi mint elhamarkodott silányság. De már csak a kidolgozás hiánzik s ezzel is remélem sept. 10-ig kézen lehetni. Ha addig nem kérő, kérem tudatni velem, s ez esetben bizonyosan felfogom küldeni. Önnek becses válaszát elvárva maradok

Alázatos szolgája
Szilágyi Sándor

u: i: Kinczyhoz mikor utazandön? Kéréseinek a Collectaneak iránt ujolag becses figyelmébe a jánlom.

Tekintetes Totoly Ferencz urnak a Magyar Akademia titoknokának

Pesten
d. 1. 1.

556

Tekintetes ur!

Uj magyar Muzeum mult évi folyamának it-ik, apz-i füzetét Ballagi mor – ki olvasás végett elvitte tőlem – elvesztvén, mivel fölötte sajnálnám ha e becses gyüjteményt nem birhatnám teljesen, egész bizalommal kérem kegyedet vziverhedjék nekem nevezett füzetet megküldeni.

Kazinczyljábor ur ugy értesitett hogy némely nála levő kéziratainat kegyednek fogja kézbevzolgáltatni. Végetlenül lekötelezne kegyed ha e kéziratokat deligenc e-i uton kezemhez juttakná.

Még egy kéréssel terhelem kegyedet. Sziverhedjék az akad. duplumai nak catalogusából egy példányat megajánd éhorni. Én többeket szeretnék vásárolni. Igy pétd. jelenleg vzükségem volna az 1695 sz. a. Adels-Archiv 2–4 köteteire. Ha árát

tudnám felkültetném. Skegged havznátal
végett addig a leküldhetné nekem nagy
meghozönném.

Borisson meg kegged sok rendb
alkalmatlanságaimért.

Tisztelet

kegged

alázatos szolg
Szilágy

557

Tekintetes ur!

Bizalommal kérem kegyedet a Muzeum ez évi 2-ik füzetét Losonczy barátomtol átküldeni.

Ugy hiszem hogy a juniusi füzetre Bethlen Gábor bécsi havjáratát eredeti oklevelekből elkészítve el fogom kegyednek küldhetni. Tiszteletet

kegyed

Alázatos szolgája
Szilágyi Sándor

558

Tekintetes titoknok ur!
Tisztelt Barátom!

Bizalommal kérem önt hogy jelen soraim átadása Prof. Weiss barátom által következőkről értesítni sziveskedjék:

a) Tetszett-e kapni a Bethlen féle kürleményt a Történelmi Tár számára melyet prof. Balogin'ál van letéve, s ha igen nem kérett-e el a közelebbi kötetekből?

b) Tetszett-e Karinczy Gábortol számomra valamit hozni? Ha igen – mi-ben nem kéthedem – sziveskedjék ön Weissnek átadni!

Továbbá kérem önt sziveskedjék Marmontel-Báróczy erköltsi mezéit néhány napi használatra ugyanczak Weiss barátom által leküldeni.

Tisztelettel

Önnek

Alázatos szolgája
Szilágyi Sándor

Tek. Tolly Jeremiás ur.
Kézomhoroma utca Zum Wilden Mann.

559

Tekintetes ur!

Az ide mellékelt vizhez a Muzeum számára küldöm. Ha ön adni nem akarná bizalommal kérem még ez alkalomtoli vinza küldését.

Kegyed vizes igérete által fölbátorítva, bizalommal kérem, hogy Hammer Osman történetének 1-ső és 2-ik köteteit, továbbá egy alkalmas pena grammatical vizverhegyék átküldeni. Legfenebb pár havi használat után, személyesen vinza viszem. E kérésem teljesítése által ön végetlenül lekötelezne.

Kegyed

~~Szinte~~ szerelői
Szilágyi

Tekintetes
Toldy Ferencz
urnak

Pestez

Tisztelt barátom!

[illegible] köszönöm az ujévi megemlékezést.
[illegible]ja is igen kedvesen vette a' gyönyörü
[illegible]velet ujévre; csakugyan magyarul is
[illegible]het csinos udvariassággal irni. Aldja
[illegible]g barátom uramat is szeretett és tisz-
[illegible]t családjával együtt az egyek Ura.
[illegible] kitüntetését örömteljes szivvel olvas-
[illegible]m a' Religióban; még a' váradi tisztelen-
[illegible] Orsolya-szüzeket is figyelmez tettem
[illegible]. Igen örülök: ha fiacskái szinte kitün-
[illegible]tik magokat. Faludi' 3 példányát magam,
[illegible]példányát más fizeti; igy tehát Reseta
[illegible]telt barátunk ez uttal 5 példány,
[illegible]ában 20 forintot adandát; még 8
[illegible]dány fizetetlen. Ollyan csekélységét
[illegible]int a' vitelbér hogyan számitgathat?
[illegible]a sem tapasztalt Halmár-természetü fu-
[illegible]rnak. Hanem én figyelmeztetem bará-
[illegible]m uramat valamire. Fel van-e irva, hogy
[illegible]zám Ő Excja' számára egy ajándék-fel-

dányt, az én számamra is egyet küld
és hogy keresst-kötés alatt egy példány
detik? ezen keresst-kötéses küldemény
zavartan jött, hogy a' Szent emberből
árkus 3-szor, a' Bölcsember pedig
szer jött kezemre; én ezen csonka ár
sokat az apáczáknak adram. Hát
fel van-e irva, hogy eladás végett 3
példány van hozzám küldve, és
először 17 példány' árát, most öt
küldöm, hogy következőleg még 8
dány fizetendő marad? Én mindenb
a' rendet szeretem. Eszterházy' küldése
ne aggódjék. Én tisztelt barátom' tehet
ugy ismerem, hogy épen nincs szükségem
Eszterházy-féle életrajzot olvasni. Ö
pedig ugyis alig érne reá azt olvas
roppant sok teendője van. A' 8rétü Eszter
nem örömest hozatom le: higye el, ez
is csak az én gondom szaporodnék; pe
már feledékeny kezdek lenni, és e' mellet
nagyon is scrupulosus vagyok. Csász
uz nekem is küldött Dante-féle alá
si ivet, Ney uz Garay-félét, Pater Pelcz

nakönyv-irántit; 2 Dantéra, 4 Garay-
, 1 vagy 2 Pelczmanra fizettem elé;
m tudom, ide ér-e ezen vagy azon mun-
? Itt, mondhatom, minden nemétől az
ő fizetésnek ixtóznak. Igy tehát a'
nte-féle ivecskét üresen, vagyis in-
bb ugy küldöm vissza, mint ide ért.
indezt igen hamar irtam; mert még
a sok a' teendő.
Vagyvárad, jan. 2. 1853

tisztelő barátja
Szilasy s.k.

Tekintetes Toldy Ferencz urnak.

462

Kttenn febr. 6 853

Édes barátom! Vevén levelét, én tüstént kö-
öltem mindent a' jó püspökkel. Ő nekem nehéz
rnyülállásai miatt akkor semmi választ nem
ott. Tegnap a' másik lapokon levő levelet
tam, és a' jó ur előtt felolvastam. Várjunk,
ymond, holnapig. Ma reggeli után igy szól: bi-
ony csak megküldöm én a' jó Toldy urnak
kivánt 200 pforintot; hiszen Faludi' mun-
inak olvasása az embereket javitja. Én mon-
m: tehát én is valamicskével segitem az
yet. Ez, ugymond, szükségtelen. Azonban
k ugyan én is a' jó ügyet akarván pár-
lni ide teszek 20 pforintot; összesen te-
t 220 pforint van ide mellékelve. Külö-
s! Révait az első szombathelyi püspök Szi-
segitette Faludi' munkáinak kiadásában.
abb időben én szombathelyi pap hozám
ludi' emlékezetét a' m. t. társaság előtt
önyegre. Értekezésemet felolvastam a'
ilosophiai szakosztály' ülésében 1850. ju-
us' 6-kán. Ezen értekezés nyomatva
vasható a' „Religio" 1850. második fél-
vének 8- és 9-dik számában. És ime most
lamint már előbb is a' legjobb-lekkületü

güsyök, ki Szombathelyen született, ne
kedett sáv.; adja a' szükséges költségeke
Ezek így lévén lehetetlen a' kiadásban
le nem szólni. Különben is csak dicsére
xe és dicsőségére szolgálhat az ember
Faludi körül valamit tenni; Ki sem ér
tal Isten' dicsőségét és embertársain
javát mozdítjuk elé. Rajta tehát
ves barátom! adja ki Faludit minél el
hagyjon sajnálatra, hogy a' 29 kinyom
ív olly sokáig elrejtve lappang. Én e
mind elolvastam, 's meg is van. Össze
zíja is olvasott és látott valamit
lőle; de hozzászokódás közben a' megkü
egy két füzet elkésedett: tehát jó les
a' kész 29 ívet mielébb nekiküldeni
a' többit pedig minél gyorsabban kia
és részenkint hozzánk küldeni. Én bi
nyosnak tartom: tisztelt barátomna
annál több kapna lesz, ohajtom, pedig
ta szivvel óhajtom, hogy igen sok legyen
igen, annál több kapna lesz, minél gyo
sabban kiadju. Faludit így, reménylem,
dóság nélkül adjuk ki: ez a' mi bajó, soká
ix Dalmi érdemeinek csekély ugyan, de
mélő jutalma. Nagyváradt, jan. 29. 185[illegible]

52.

Tekintetes ur,

tisztelt barátom

en becsü levele annyiban nagy örömömre
lgált, hogy maga felől szinte mint álta-
n tiszta szivvel szeretett és tisztelt
ladja a' iránya[illegible] bizton tudó: irást ko-
t. Siala isteneknek, hogy mindnyájan meg-
ugtató, jó állapotban vannak. Izabella' so-
találá legjobb: én ohajtanám, hogy örökre
stani helyén maradjon. Jelen körülmé-
nim sz. tsolga' rendéra lenő szüzekhez
el hozzak. Mondhatom: mind erősb mind
ivők helyén van; annyiban pedig a' közjó-
k sokat használnak, hogy ezekből erre va-
' és nemzet' különösbérzete nélkül három
z leánykát tanitanak és nevelnek.
i tovább tisztelt barátom. levelének ama'
nyes pontját illeti: excellentiája kegyes pü-
köw' igazán rosszul gatasz állapotját jól
nevén, nem látom tanácsosnak Faludi'
dalára sürgetni. Megvallom: a' hiányt
gam özönével pótolnám; de ki kell mondanom:
ébbi állásomon maradván és így a' kanonok-
ra semmit nem költvén több penz' biztosá-
a volnék, mint jelenleg vagyok. Reménylem

azonban sőt minden akkra mutat: ha i.
életünknek kedvez; későbben, talán
sokára az irodalmat is nagyobbszerüen
hatjuk.
De még azt is kívánja tudni: mit teszek,
vagyok és élek, s hogyan szolgál egészség
Barátom! egészen új pályára jöttem: az
lakás, viz, bor, tenyér, kosz, társalgás,
zend, foglalatosság, ez mind de mind uj előtt
uj antipira, hogy még most sem tudom maga
föl tájékozni. Olyan állapotban vagyok
ről a magyar azt mondja: majd megszokik,
megszokik. Ennek egészségesre is van
Fekvő beteg nyugan nem voltam, de a mult
gustus- és septemberben sokat intődtem
ha lábaim gyengeségét nem említem, csak
vagyok. Azonban vagy két héttől fogva
tha győzök; ez okra nézve ma hazmad napja,
templomba nem megyek, holott hivatásom
int napjában háromszor kellett me
nem. Reményem szerint: egy két nap
jonként elégedhetek kötelességemmel
Enyim válaszképen; egyébiránt azoknak,
felőlem emlékezni szívesek, illő tiszteletet
bensőn szeretettel maradok

Tekintetes uramnak

Nagyváradon, jan. 28. 1853.

tisztelő barát
Szilasy Sándor

Pest. apr. 21. 1853

Tekintetes ur,
tisztelt barátom!

563

aggyúlt a' baj! az én kis keselemet csak elot-
kodja. Gondolom, 3, 4 rendből áll[illegible]; de
ellenzékja a' különben igen kegyes ur ez
val kétkedésben: ennek jeléül ismét
ar pengőpozsonyt küld, ín pedig ismet
ar pengőpozsonyt teszek hozzá. Tulajdon-
ist a' pénzt kéretjük, az ide kapcsolt rend-
ny mellette pedig nyugtaert szépen kérnek.
tehát Faludi nem sokára meg fog jelenni.
ánságára ezt irom ide: Excell. Illustriss. ac
vetend. ss. D. Franc. Szaniszló, Episcopus
agno-Varad. latini ritus, S. Cath. Rt. Majo-
atus Hct. Int. Consiliarius, SS. Theol. Doctor
I. Fac. Theol. jenei Univ. Defs. membrum
legiatum. Ismét azt mondom: Isabella
ét választott, bizonyosan egész élte-
boldog lesz. A' jó mamák és dragajó nejek
ékeny szivvel tisztelem; a' kis, vagy talán
gy Divák csókolom. E' levelet Retourecsé-
mellett küldöm, hogy egy ne járjak, mint
em régen.

Nagyváradon, apr. 16. 1853.

tisztelő barátja
Szilasy m.k.

Vetettem aug 6 1883

564

Szeretve tisztelt barátom!

...lt hó 22-kén örömmel vettem levelét.
...t sajnálok: általam hű emlékezetben tar-
...a családjáról csak átmenve emlékezik;
...y én szeretném tudni: hogyan van a' jó
...ma, drága neje, Izabella, Dista, Mári?
...Öcseja igen el van foglalva: az egész nya-
...t nehéz utakban tölti, itthon is sok
...endő. Faludi 'ügyét közlöttem vele.
...n örül a' csinos kiadásnak. Barátom!
...ré, hogy nem sokára ix neki és a' mun-
...kijött részét megküldi. Nálam megvan
...régebben kiadott 29 iv, és a' most meg-
...lent ajánló-levél az életrajzzal. Ne
...elkedjék: a' kiállitás mindenkinek tet-
...ni fog, tetszik az a' jó püspöknek is;
...edül a' tintát találá halaványnak.
...ba az egészet mielébb biznók: én pél-
...nyokat akarnék venni és elajándékozni.
...ludi hasznos sőt üdvös olvasmány.
...ludi 'tetjedése barátom' egyéb szándé-
...t is segitendi. A' kegyes püspök hallván
...katalin legendája' állapotját számit-
...ni kezdett; azonban rögtön megáll
...igy szól: Toldy barátunk végezze Fa-

ludi iránti vállalatát; a' többi ko
kerni fog. Kár volna egyszerre sokba
ni!
Fejér irányában ~~ten~~ le vagyok barát
nak kötelezve: először is a' kegyes, e
ző itéletet a' munka iránt köszönöm
szönöm azután a' helyes és olcsó kiál
tást. Csak egy két sajtó-hiba csuszott
Stolz im Maul e' helyett Holz; azut
clemens Werthes Clemens helyett.
ennek, hogy én tisztázni nem szoktam
dig máskint is kézirásom jobb lehet
Egy kis munka készitésére szólit
engem kedves barátom! Én azonban
el vagyok foglalva. Vegye: szokott so
le foglalatosságomon felül most 15 o
tályban voltam vagy leszek próbatéte
kezdtem a' 8 dik oskolásokon, folytattam
elemi és katonai tanodákon, befejez
az apáczák' 3 osztályán. Nérszerint
ját bolnap 1 feldmarschal-lieutenan
1 Lovaag-generalmajor és 1 gyalog-ge
ralmajor között fogom képviselni; min
a' burgó főpásztor ma ismét Erdély' sz

utarott: innen mindaráltal már aug.
kán megjö. De még más okra nérve sem
hatom azt, mire felszólitani szivesk
ett. Megpyőződésem szerint sok roszat
ült tanáraink ismeretes egyenetlen
edése. Gondolja el: a' jó lelkületü fia
alba minő bengomást tehet tanárai
llenkező véleménye. Mondhatom: ne
m sok fáradságba került a' tájékozás.
ondhatom: némelly dolgokra nérve még
aig sem jöbettem tisztába. No de elég:
ég más öt levelet kell irnom.
ten velünk!
egyvárad, aug. 3. 1853.

Sz.

Tekintetes Toldy Ferencz
urnak.

Szeretve tisztelt barátom! 565

gen kedves levelét aug. 30-kán vettem.
gülök, hogy tandem aliquando egészsé-
ére figyelni kezd. Fiatal korunkban
gy dolgozunk, mintha testünk vas-
ól volna gyurva: ennek következmé-
yét későbben fájlalva tapasztaljuk
s ezerzük. Ujulva hara ezkezvén
em kétlem: egyéb munkái között Fa-
udi nyomatását is elzendelendi. Jó
zen a' kész iveket öexcjának megkül-
ni; valamint a' netalán folytatva
m zégen kijött iveket magamnak is
egküldetni kérem. Ezen felül sem
sem öexcja ajándék-példányokat
l nem fogadunk; hanem azon leszünk,
ogy Faludinak minél több olvasója
yen. Küldjön barátom! vagy bar-
incz példányt hozzám: az én gondom
z, hogy a' beszedendő pénzt barátom
nam minélelőbb megkapja. Egyet nem

ajánlbatok eléggé. Itt in partibus
publicum annyira idegenkedik akárm
nő előfizetéstől, hogy csak kész m
káért akar pénzt adni. Gondolom:
féle csalódás szolgált ezze okot.
nek folytán szeretettel kérem bar
tom uramat: legyen rajta, hogy a
egész Faludit adhassuk minélelőb
az olvasó kezébe. Én reménylem
mincz példánynál többet fogunk
rad' vidékén eladni és elosztani. H
tisztelt és szeretett családja kivánt
állapotban van; nagy örömömre
gál. Ajánljon jó mamája és drága jó
je' szives hajlamába, valamint jóreme
gyermekei' szeretetébe; a' ki szeret
és tisztelettel maradok
a' tekintetes ur barátomnak
Nagyvárad, sept. 6. 1853.

igaz barátja
Szilasy s.k.

Szeretve tisztelt barátom!

…ét igen becses levele van előttem:
…a egyiket sept. 29. irta, én pedig oct.
…vettem; a' másikat datum nélkül
…üldötte, de hozzám oct. 27. érkezett.
…két levél valamint legtisztább szi-
…l van irva, ugy általam legnagyobb ö-
…mmel fogadtatott. A' másodikat csak
…nál fogva is különös gonddal fogom
…izgetni, hogy Izabella, Irma, Ida, István,
…szló, Guszti és Ilka vén kaponyámból
…érzékenyen szerető szivemből ki ne
…enjenek. Következik a' nyolczadik: le-
…n ezen is Isten' áldása, ez talán Iza-
…llát akarja pótolni jeléül, hogy annak
…jobb lesz ott maradni örökre, hol most
…n. Higye el barátom! nem henyélünk:
…i egyháziak és szerzetesek reggeltől estig
…lgozunk; pedig, mint reménylem, hasz-
…san és üdvösen: ámbár a' világnak sej-
…lme sincs azon befolyásról, mellyel azen-
…i nemre bizunk. Legyen tovább Isten' ál-
…sa drága jó nején és a' fini tiszteletre leg-
…ltóbb 82 éves tisztes öregen.

Hogy

30–35 kicke elhatte – Szeg.

Tekintetes Toldy Ferencz
urnak.

Hogy díja nagyobbodik; szives részvétt
értettem. Különös: napról napra d
gább minden; valami jövedelemhez j
mégis olly nehéz. Hatmincz példány
Faludi érkezett hozzám: ebből 10 pé
dányt a' kegyeslelkü püspök vett m
és általam osztatott ki; hat példá
mások fizettek ki; 14 példány vé
még eladandó. A' bejött 64 pforintot
ustal küldöm fel. Máz jelentém: menn
idegenek itt minden nemétől az előfi
tesnek.
Ide irom: hogy az rvenkint érkező Fa
diból máz 37 iv, vagyis 592 column
van kezemén. Egy mivelt és jámbor pr
montrei a' „Szent embert" kérve kér
tőlem, hogy minél előbb használhas
oda adtam, pedig magam is örömest olva
volna. Még különös ebb: esetileg a'
iv máz megvolt, ugyanez még egyszer
megküldetett; nem akartam tisszak
deni, hanem egy apáczának adtam:
nagy lelkiépülés sel olvasgatja azt. S
ves volt, barátom! Öcsennak szinte m
nekem csomóban Faludi' munkái

lső feléből egyegy példányt küldeni. Ezt
ért irom, hogy második feléből 32
példányt méltóztassék ösztén küldeni. Azt külön-
n is bizalommal reménylem és ké-
m, hogy az előbb emlitettem példány
reszt-kötés alatt fog folytattatni
folytattassék.
ég egy: Eszterháry nádor' munkái-
k első ~~felet~~ füzetét adá barátom; ez igy
onkán áll maig is nálam. E' miatt
ost harmadszor irok Destre. Követ-
znék a' 9-dik iv, vagyis a' 129-dik
lumna. Látja: milly nehéz valamit
in partibus incassalni. Tisztelt ba-
tomon nem alkalmatlankodnám e' mi-
t; ha más valaki vagy ingyen vagy
nzért e' csonka munkát kipótolta
lna.
talán máz elég is a' szó-beszédből
ten velünk!
egyvárad, nov. 1. 1853.

tisztelő barátja s.k.

vélirás közben a' 17-dik Faludi kelt el, tehát = 68 pfor.

Tekintetes Toldy Ferencz urnak.

14 –
4

Tisztelt barátom.

...rt. 13- és 27-kén vettem igen becses le-
...leit. Csakugyan Esterházy ~~[illegible]~~ is Jezzsák ur
...litatta elé, a másik ifjunak mint bal-
...m, atyja balála miatt sok foglalatossága-
...vén. Feludi folytatása postán jött: ez,
...ménylem, nem sokára egészen kezünk-
...n lesz. Esterházy nagy gonddal irt éle-
...t olvasni kezdvén nem hagyhattam abban-
...kat igen sokat tanultam belőle: ámbár-
...y két dolog fanyaron hatott reám. Azon-
...n amicus Plato, amicus Aristoteles;
...d magis amica veritas. Elfoglaltságom
...att nem mehettem Pestre. Öcsija a kegyes
...ófunkvál levél által mentettem ma-
...mat. Szándokom az idén felmenni. Lesz e
...lomi belőle? nem tudom. Barátom
...am igérkezik hozzánk. Isten hozza!
... Öcsija itthon nem lesz, helyt állok én.
...gforditva ha én távol lennék: Öcsija
...ndent megtesz kedves vendégeért. A'
...áradi terhes hivatalos életnek is van-
...k kellemes oldalai. Rajta leszünk: hogy
...dves barátunk örömest legyen nálunk
...köztünk. Édes barátom! egyre kérem:

vegye szivesen olly szivesen, mint én
szem, ha valami tőlem jő. Naponkint k
nézek: körömhez képest hol tehetnék
lamit. Igy igen természetes, hogy bará
uram felé is legtisztább szivvel fordu
Istennek ezer hála, hogy umélt. elnökü
ismét köztünk müködhetik. A' napokb
egyik ujság adta: hogy szokott Bajza b
tunk az utczán sétálni. Sirt szivem el
zékenyültében! Illyen az ember. Isten
dása legyen barátom uramon, édesan
drága nején, jóreményü gyermekein, m
nyájunkon!

Wárad, apr. 12. 1854.

tisztelő barát

T. Toldy Ferencz urnak.

569

Édes barátom!

…ssu de igen becses, szép levelét nagy…
…ommel vettem és olvastam. Isten áld…
…meg irántami bizalma- és szivesbajla-
…ért. Egész családja, jó édes anyja, dicsa-
…je, szép gyermekei mind- de mindannyi-
…n emlékeznek rám és felőlem. Izabel…
…ajácza! Jól van. Megvallom: magam-
…k is tulajdonitok e' részben valamit.
…ezt igen óhajtottam; sőt, ha jól em-
…kezem, buzditás- és bátoritással is
…ultam a' dolaghoz. Legyen minden
…ten' dicsőségére és mindnyájunk' ud-
…ne! Hát a' magyar egyház, régi éne-
…iről mit mondjak? mit azon fel-
…gásról, hogy az ujabb énekek egélyesség-
… és kenetre (unctio) épen nem ha-
…nlitanak a' régiekhez? Igy van édes
…ratom! ima és énekkönyvet mi
…m tudunk irni. Hitbideg, erényfeledte
…xban élünk: atyáink isten' emberei
…lának. Tegye édesem! e' tárgyban, a'
…t legjobbnak, legüdvösbnek lát. Gondo-
…n: az egész dolgot ugy kell intéznünk,

hogy a' kik most egyházi énekek
akarnak kiadni, ama' régieket leg
szerü ebben használhassák. Igy
mindent nem annyira philologia
egélyes és használható szempont
kell kezelnünk. A' nyomandó példány
~~nak~~ számának azokhoz kellene alkalmazta
kik illy munkának hasznát ve
mindent fényüzés nélkül, csinos
de mégis legnagyobb gazdálkodás
interbetni. Ezti barátom! mit
rok. Irjon meg mindent, a' tervet
költséget: azt akarnám, hogy a'
most munka fáradságán kivül eg
czárjába se kerüljön, és igy a' kész
ka' egész jövedelme fáradságát dija
Reménylem: az ide tartozó pénzt m
is kiállithatom; legalább igy akar
Más esetre kész a' praesidium és d
decus nostrum. Ugy-e tudja, kit é
Ha tovább visszáról vége felől fel
(igy folyta válasz) megyek a' leve
igazán mondva, egy kis ingerkedés
lálok. Barátom! én napjában száz

'mutatvány-irek megérkeztek.

l foglalkodom; esténkint csak azt
szem észre, hogy az idő és nap el-
orzsolódott. Tuzsa ez a' hivatalos és,
gy szólva, udvari élet. Azután ha
egyedet szeretett kedves barátom!
az ötvenedik év, engemet már
hatvanodik nyom. No de semmi!
ndolom: egyikünk sem töltötte hiva-
dva életét. Dll. még most is teljes
övel dolgozik, és, adja isten, hogy
g igen sokáig dolgozhassék. Nekem
ba nyugodnom kell; e' perczben is,
néhány nap óta gyengélkedő álla-
tom ugy, hogy szobában kell tar-
zkodnom. Azonban magam is azt tar-
m, hogy vannak emberek, kik, hale-
tne, idejeket áruba bocsáthatnák.
egyébiránt annyira megterhelimá-
t, hogy igy, jövendőlem, sokáig nem
rthat. Különös állat a' hypochondria:
mere, én etc. etc. eleven példák va-
nuk. Többire Isten tartsa Dll-mat álta-
m tiszta szivvel szeretett és tisztelt
ládjával együtt. Faludit várjuk! +
árad, aug. 30. 1854.

Sz. s.k.

T. Toldy urnak.

Szeretve tisztelt barátom!

Dec. 10-kén vettem utósó igen becses levelét; az igen megörvendeztetett, hogy általam szivből tisztelt családjával együtt egészségben van. Tartsa Isten mindmáskat a' folyó uj és sok más évben frisen egészségesen.

Az uj M.M. ügye változik, de nem ugy mint barátom uram nekem irá. Örülök, hogy nem saját risicojára kell ez ügyet vezetnie. Az a' könyvárus ~~[illegible]~~ sereg mind nagy ur akar lenni a' szegény irók' rovására. Azért csekély nyereséggel nem elégedén föl sem vesz olly ügyletet, mellynél nagyszerü rabatra nem számolhat. Szegény Horvát István egy bázra mutatott mondván: ezt a' magyar irók izdták.

Sikor' irányában semmit sem tettünk; mintbogy nem tudtuk, ~~hogy~~ hol lehetne dolgon segiteni. Nem tudom, észre vette barátom, hogy a' régi Dibur két könökség alá van rendelve. Gondolom: a' [illegible]tehetségü fiatal orvos hátra nem marad.

A' MM. szokás szerint nekem ingyen
fog járni. A' lengyel philosophia' ismer-
tetése és Homer' sikerült fordítása r
nézve való élvezet volt. Azért én a
emlitettem folyóiratot nagybecsü a
doknak tartom. Mindent el nem olv
hatok; de nincs füzet, mellyben vala
örvendeztetőre nem találnék.
Isten éltesse és tartsa egészségben
kedves barátom uramat.

Nvárad, jan. 9. 1855.

Szilasy s.

Tekintetes Toldy Ferencz u
nak.

570

Tisztelt barátom!

A napokban vevén az általam mindig tiszta lélekkel szere-
tett és tisztelt mélt. báró elnök és barátom uram' kör-
levelét, azonnal a' dologhoz fogtam. A' czimet, életrajzet
s munkasort, mint parancsolák, összeirtam. E' cse-
kély irományból láthatja tisztelt barátom: 61 éves,
hát már nem fiatal barátja miken ment által; ü-
res óráiban mit dolgozott; sőt mivel foglalkodik
most. Ezen kifejezés az életrajzban: „az emberi é-
let' sokalaku teendői" emphasisnak mondathatik;
mintha rám nézve igen sokat foglalmagában.
Nap nap után mulik, tarka veggülete a' teendőknek egy-
hást váltogatja. Es én kiemelve előbbi körömből min-
dig foglalkodom a' nélkül, hogy az irodalomra nézve
valamit mutathatnék. Vannak kész munkáim, u. m.:
Makó Pál' és Horváth ker. János' életrajza, Az ember
tensőbb müveltsége, Voltaire és Rousseau a' phi-
losophia' irányában, A' józan philosophia' érdeme
sat. Most olvasgatom e' munkát: „Voltaire parmi les
ombres et Voltaire de retour des ombres!" Reménylem:
e' munkából több érdekes tárgyat fogok kiszemelhetni.
Nem más ez, mint elmés czáfolata Voltairenek. Vajha
Rousseaura nézve is hasonló könyvhez juthatnék.
Egynek czime ez: „J. J. Rousseau considéré comme l'un
des premiers auteurs de la revolution. Par L. S. Merci-
er. Paris, 1791. 2. t. 8°."; de fájdalom! foglalatját nem
ismerem. Talán barátom uram fog majd valamit tanácsolni.

Kérem: fussa át az ide kapcsolt munkát, és, ha vala
észrevétele lesz, tudassa velem. Van nekem illy czim
kéziratom: „Életem rajza és kiadott munkáim" so
Ebből vontam ki az ide mellékelt csekélységet. Am
nagyobb kéziratnak hasznát veheti ma holnap
ki csekély személyemet kis figyelemre méltata
ja.
Hogy vannak a' hozzá tartozó kedvesek? a' jó mama
drága neje, a' kis apácza, a' többi: kicsinytől fo
va nagyig?
Ez uttal ide kapcsolok negyven pengőforintró
szóló postautalványt: méltóztassék ezen kis
összeget Pesten a' posta-hivatalnál felvenni, és
ugy hasznára fordítani, mint legjobbnak lát
Tartsanak meg, kérem, szeretetökben; a' ki mindnyá
kat legtisztabb szivvel szeretem és tisztelem.
Nagyvárad, oct. 2-kán 1855.

Szilasy s.

Tekintetes Toldy Ferencz urnak.

571

Édes barátom!

...n szép két levele van kezemen. Isten
...ldja nemes szivéért: így tehát közbenjá-
...sa által csak ugyan sikerül a' kis
...unkácska' megjelenése. Megvallom: czen
...ögtönzött és egyszerü de csinos kiálli-
...s nekem inkább tetszik, mint talán
...lami nagyobb készülettel eszköz-
...ött. Csekély a' munka, tehát feltüné-
...nek is szerénynek kell lenni. Én
...indent helybenhagyok: a' mit barátom
...nam jónak látand. Igazithat, változ-
...that; mint tetszik. Engem egyedül
...dolog' lényege érdekel; a' mellékessé-
...ek' elintézése pedig helyes elintézése
...ant barátom uram jó szive kezeske-
...k. Én minden költséget még a' legcseké-
...ebbet is kész vagyok megtenni; csak an-
...ak idejében és módja szerint tudtomra
...jön. Több tárgyról irtam tek. Reseta
...barátunknak ez uttal: méltóz-
...ssanak mindent megfontolni, hatá-
...ozni 's engem értesiteni. Gondolom:
...0 példány nyomatik, ebből 10 jöhet Nyá-
...dra, 20 marad Pesten, 10 megyen Pécsbe

Horváth agens öcsémhez, 10 Szomba
helyre Pitnicz kanonok urhoz. Ez
ötven példány ~~nyomtatási~~ kiszabott és kötési á
én fizetendem: 450 példány ára más
ton szerzendő. Nem szeretném ez ügy
a' könyvárusok' speculatiójára b
ni. Mondhatom: igen meguntam ve
veszödni. Csaknem készebb vagyok a
egészet simpliciter elajándékozni, m
az ő kezekbe kerülni. Az általam
zetendő 50 példányt jó leszen egysze
csinossággal és mind egy formán kött
Megvallom: nincs szándékom a' prim
ő eminentiájának vagy más valak
nek az igen vagyok közöl ~~valakin~~
példányt küldeni. Hadd maradjon a
egész kisded baráti körben: a' kik jól
jük egymást; a' többit bizzuk a' jó Ist
Van énnekem még vagy 12 egybázi be
dem (szeretnék az Immaculatáról é
a' husvéti feltámadásról még egyet eg
készíteni), 6 halotti beszédem, 6 é
rajzom, vagy 3 hittani latin ért
zésem, vagy 12 vegyes kisebb nagy
magyar és latin munkám. Ezek v

...om szor annyit tehetnek mint
philosophiai tanulmányok. Ha
...en életemnek kedvez, és egészségben
...rt: majd egyszer ezeket is rende-
...endem. Látja édes barátom! millyen
literator ember: soha nem nyugha-
...k, szüntelen tervez. No de talán
...ég is!

Várad, nov. 7. 1855.
helyesben dec.

tisztelő barátja

Szilasy s. k.

...xcja kegyes püspökön a' küldött
...ándékot nagyra becsüli: az utal-
...ányozott kis összeget méltóztas-
...k kedvesen fogadni. Én mind a' két
könyvet már végig olvastam: csókolom
...rátom uramat érettök. Többet ir-
...m e' dologról tek. Reseta urnak.

Tek. Toldy Ferencz urnak

Édes barátom!

572

Ön nekem nem ír, mert nincs oka írni; én ismét írok, mert
okocskám van. Holnap lesz 25 esztendeje, hogy academicusok-
nak neveztettünk. En ennek emlékére illy alakú munkát ké-
szítettem. Első helyre jöne arczképem, mellyet 1830-ban Thew-
rewk ur rajzoltatott, de későbben nekem adott. 2-dik helyre
jő a' czím: Philosophiai értekezések. 3-dik helyre jő stylo
lapidari egy kis ajánlat a' m. t. társaságnak. 4-dik hely-
re jő rövid életrajz a' beküldött nyomán. 5-dik helyre jő
tartalom vagyis foglalat. 6-dik helyen következnek
az értekezések: I. Irány, melly az Évkönyvek' első kötetén
van; II. Ohajtások, melly az Ér. 3. kör. áll; III. Hibás
miveltség, vagyis Rousseau. 1. Rousseau' miveltsége. 2. Rous-
seau' hibái. IV. Helyes miveltség. V. Álbölcsészet, vagyis
Voltaire. 1. Voltaire' ~~[illegible]~~ bölcsészete. 2. Voltaire' czáfolása.
VI. Józan bölcsészet. VII. Keresztény miveltség és bölcsé-
szet, vagyis Faludi Ferencz. 1. Faludi Ferencz' miveltsége.
2. Faludi Fencz' bölcsészete. VIII. Tájékozás, melly az
Évk. 7. köt. olvasható. Édes barátom! én ebben szép kis har-
moniát találok: 11 értekezés, tehát minden második évre egy.
Voltaire, Rousseau, Faludi egy időben éltek; a' két első rosz
hányt vett, Faludi jót. Magam átmegyek az ó és uj philoso-
phián (mert így van a' 11 értekezés szerkeztve), és végre
következik a' tájékozás, mint illik keresztény bölcselőhez.
Neveléstudományom keresztény szellemben írt philosophia
adplicata. Selkipásztorság-tudományom philosophice
írt theologia adplicata. Tehát nagyobb munkáim teljes
Üszbangzásban állanak. Csinos de gazdaságos kiállítást
szeretnék. Talán 15 ivre terjed az egész. Minden költséget ma-
gam adok. Ha 200 példányban nyomatik: mind elajándéko-

zom: ha 500 pól dány lesz, egyet sem adok ingyen; még azon p
dányok árát is leteszem, mellyeket el akarok ajándéko
Az egész jövedelmet az Academia' köz vagy külön cze
ra ajánlom. A' hymnarium iránt tett igéretemet meg
tom. Itt most 20 darab 1855-ki aranyat in natura aja
lok: ha barátom uram stylo lapidari az Academiának
ajánlatot, compendialt életrajzot készit; és az egész k
dást szokott ügyességgel intézi. Boldogult Horvát Istv
barátunk monda: irónál toll a' kasza, kapa; tehát k
vánhatna valamit tőle ingyen? Kérem: irjon minél
Irjon arról: is mibe kerülhet a' tervezett egész kiáll
Ha talán, mit nem gondolnék, valami nehezség adná
gát elé: irja meg ezt is őszintén. Ebből áll édes barát
az egész. Isten velünk.

Nyárad, nov. 16. 1855.

tisztelő barátja
Szilasy s.k.

Kérem: minden maradjon titokban. Az ujságirók minden a
ságot előre hirdetnek ugy, hogy az egész dolog érdekés ves
Még ne is szóljon senkinek. Egyébiránt tegyen jó szive és m
velt belátása szerint mindent.

Tek. Toldy Ferencz urnak.

Tek. Toldy Ferencz urnak.

Édes barátom!

573

Tek. Reseta ur barátunk is irta, a' tegnap vett könyvek' boritékán is az áll: hogy kegyed nekem a' postán küld levelet; és a' levél még most sincs kezemen. Azonban ab amicis justa sunt pretenda. Tudomén: Vörösmarty betegsége és halála mennyi aggodalmat szerze barátom uramnak. Ezért Isten' áldását reménylheti. Én a' philosophiai értekezéseket elkészitettem; és ezuttal fel is küldöttem. Tisztelt Reseta barátunk és a' minapi levelem azután az A alatt levő. Előszó mindent felvilágosit. Ugy rendeztem mindent, hogy a' composition elmenni nem nehéz. Olly alakban mint Lelkipásztorságunk mányom, vagy talán, barátom' izlése szerint, másban is kiadható ezen ujmunkácska. Nefukarkodjunk: csak a' kiállitás csinos és hibátlan legyen. Barátom uram egyenlőséget hoz és hozat az orthographiába is. Többen irtuk az egészet, azután 25 év alatt keszült a' gyüjtemény; lehetlen, hogy minden összevágjon. Már most minden barátom uram' kezén van; én csak a' költséget adom még; a' többi tek. Reseta ur' és barátom uram' gondja. Nekem ezen értekezések többévi

horis succisivis

tanulmányba kerültek. Reménylem: barátom is talá-
bennök ollyakat, miknek örülni fog. Ha itott változta-
a mi talán nem eléggé loyalis, kitörli; vagy itto
csillagot tesz: nem bánom. Faludi minden mun-
káinak kiadásáról nincs szó: ezt is illően prótol-
hatni. A' VIII. értekezésben vagyis a' tájékozás-
ban azt mondom: most vagyok 50-dik évben,
holott ez 11 évvel előbb volt. Illyeket nem hagy-
hatni jegyzés vagy törlés nélkül. Édes barátom
E' munkámnak legyen édes atyja: bánjék vele
ugy, hogy mindkettőnknek sőt academiánknak
is becsületére valljék. A propos uj évre elké-
szülhetsz? Jó lenne uj évi munusculumnak
Irjon, kérem, minélelőbb. Vegyen tőlem példát,
mikor nem irhatok becsületesen, firkálok, mint
most. Gondolom: mégis megirtam mindent. Isten
velünk!

Nyárad, nov. 28. este 7 órakon 855

tisztelő barátja
Szilasy s. k.

Az értekezéseknek uj czimet adtam;
azután minden értekezés elé czimla-
pot tettem: ennél fogva az értekezés
elején vörös cerussával kitöröltem
a' czimet. Szeretném kiadásután
a' kéziratot visszakaphatni.

Édes barátom! 574

z ujévi sok tisztelgés alig enged kis
dőt, hogy néhány sort irjak. A' jó ma-
át (ezen kell kezdenem) ezerszer tisz-
lem, hogy még imáiban is megemlé-
ezik rólam. Higye el: több esztendő
ta naponkint imádkozom barátom
ramért és egész családjáért. Igy te-
át lelkileg már régen rokonok va-
unk. Ez az igaz kereszténység
zelleme. Czerik (jól beszél magyarul)
nácsos urral István iránt ugy vé-
ztem: mihelyt itt befejeztetik az ösz-
ndöji ügy, engem tüstént értesitend,
ogy barátom uram Dudán is meg-
lesse a' szükséges lépéseket. Itt is hi-
ven: ugy szivemen bordom az ügyet,
intha test véremet illetné. Igen re-
énglem: czélt érünk. Barátom! a'
s munka kiállitása müvészi. Minden
l szépen van. A' dicséretet baráti
ivének nem érdemimnek tulajdoni-
om. Res servit pro mei humiliatione.
várad, jan. 4. 1856.

tisztelő barátja
Szilasy s.k.

xcellentiája köszöni a'
zép levelet.

G. Dellmotty
Kötvös
Szontagh

Tek. Toldy Ferencz urnak.

575

Éder barátom!

…méttem: nekem kis munkám' csinos
…iadásával érzékeny örömöt szerzett.
…sten áldja meg faradsága- és gondoskodá-
…ért.
Megvallom tovább: mikint többször meg-
…llant fejemben, hogy én a Tudós Tár-
…ságnak irok, és igy adatom át munkács-
…mat. Méltóztassék az ide mellékelt
…velet és a cessióval ellátott köte-
…zvényt kézhez venni és a maga he-
…gén mély tiszteletem jelentése mel-
…ett benyujtani.
Hallom: az ösztöndijért sokan folyamod-
…ak. Az azadi folyamodványok okmányok
…élkül szükölködnek; azért visszakül-
…ettek. Reménylem: nem sokára vissza-
…kerznek. Vértesy fogalmazó és Czezik
…anácsos urak legközelebb állnak az
…ügyhez; és mindenjót igérnek. Mint i-
…ám: mindent szemmel tartok és, mi-
…helyt lehet, értesitendem barátom ura-
…mat.

Isten

Isten áldását kivánom a sokféle mu-
kálkodásra. Egészségére, kérem, vigy-
zon. Arcus nimium tensus rumpit.
Moderata durant. Egyébiránt magam
igen örvendek: ha az elsorolt kilencz-
le munkálatok minél előbb napfény-
jönnek. Nefeledje édesbarátom: hogy a
haza szolgálata mellett családjáról is
gondoskodnia kell. Mind a haza mind csa-
ládja érdekében igyekezzék ép egészség-
ben lenni – pedig sok, igen sok időig. Vi-
rág élni sietett; mégis sok szor sétált.
Ennek köszönhette hosszu életét; sőt
az utczának is, mellyen a szabadba
szokott menni, nevétől köbsönözött
elnevezteté sét.
Tisztelem egész uri családját és mara-
dok
Igen tisztelt barátom uramnak
Nagyváradon, jan. 18. 1856.

Hive és igaz barát
ja Szilasy s. k.

5-76

Szeretve tisztelt barátom!

...gen szép levelét elérzékenyült szivvel olvastam; ...olvastam azt Öexcellentiája előtt is: és mivel sza... ...m rezgő volt, mindketten könyezni kezdtünk. Édej ...nyja jobb életre, Isabellája a' zárdába költözött. Az ...lsőt mint jó gyermek, a' másodikat mint jó atya sirat... ...a. De vigasztalni is tudja magát mint keresztény ...öles. Mindkettő igen jó helyen van. Én barátom ...saládjaért nafonkint imádkozom. Isten adjon ...rök nyugalmat a' megholtaknak; malasztot az ...lőknek.

...ányszor mondtam szeretett barátom! ne dol... ...ozzék annyit. A' test töredékeny és azért kimél... ...i kell. Gondolja meg, hogy szép gyermekeinek atya ...ükséges; hogy a' hazának is többet szolgálhat, hosz... ...abb időt töltvén élet- s egészségben.

...z Arczképek a' Passióval együtt szivességéből ...zemen vannak. Az 1856-diki Museumból ...z utolsó vagyis XII. füzet hiányzik, valamint ...z 1857-kiből sincs semmi nálam.

...jha ismét találkozhatnánk! sok mondani va... ...m, de kérdésem is sok lenne. Az academia! mi... ...z fog ismét virágozni? Kozunk édes barátom! ...alad, egészségünk ha... ...yatlik. Egyébiránt legyen ...tin akaratja.

Nagyvárad, maj. 30. 1...7. tisztelő barátja Sz. ...jd elfeledem: a' küldött ...et ereklye gyonánt ör... ...m; diszszobámban t...om. Nyugodjék békével az ál... dott anya.

Tekintetes Toldy Ferencz urnak.

577

Szeretve tisztelt barátom!

Gyönyörü levelet nagyörömmel olvastam. Istennek hála, hogy mind maga mind tisztelt családja jó egészségben van. Kérem: czután kimélje magát; családjának szinte mint az irodalomnak minél hosszabb élete nem csak hasznos hanem szükséges is. Ugy-e nem hagyja figyelem nélkül kéréseimet? Én már többszer szóltam illy értelemben. Igen kérem: figyeljen rám. Nálam lévő csonka munkáit nemde kiegészitendi? Reseta barátunknak barátozottan megirtam: mi hiányzik. A' folyó-évi academiai Értesitőt Vincze (a' 8-dik füzetig inclusive) kipótolta. Tisztelt barátam' munkái az uj magyar Muzeum még csonkák; legalább nekem még nem adatnak kezemre a' pótlékok. Ugy-e bár

quod differtur, non aufertur? Iste
velünk!
Tisztelt barátom uramnak
Nvárad, dec. 31. 1857

hű barátja és igaz
tisztelője Szilasy

Tekintetes
rencz ur

gy
gy
zenteltem.

Tekintetes Tolly Ferencz ur
urnak teljes tiszteletel

Pesten.

578

Pettem april 27. 1888

Tisztelt barátom.

Ön nekem ismét igen szép levelet irt. Izmá-
ra és jegyesére szálljon Isten legboldogi-
ább szent malasztja. Én barátom! a
yermekeket, ha sokan vannak is, Isten
áldásának tekintem. Csak azon kell
ennünk, hogy jó keresztény elvek sze-
int neveltessenek. Igen sajnálom,
ogy Pista felől semmit sem olvashat-
am; még arra sem emlékezem: há-
yadik iskolába jár; holott ő előttem
indig kedves fincska volt. Barátom
tyai gondjain kissé könnyitni akar-
án, e levélkém átadója tisztelt Reseta
arátunk által hatvan forintot bank-
egyben kézbesittetek. Vegye éder ba-
átom ezt olly jó szivvel, millyennel
n adom.
z Academiát érdeklő tudositás elér-
ékenyitett; sirtam örömömben. Ked-
es sorai minden körülállást olly szép
inben tüntettek elömbe. Hála Isten-
ek! a magyar tudományosság még
l. El, a mire én olly sok erőt, nagy
ondot és életem jobb részét szenteltem.

Igen kérem: irjon nekem máskor i
hasonlókat.
A' nem régen küldött könyvek kere
re adattak, valamint a putnoki l
vél is, azaz: a mely putnok felé jött
igy tehát az uj magyar Museum, a
academiai Értesitő, a magyar nyel
és irodalom kézikönyve, de még a m
gyar költészet története és a mag
nemzeti Irodalom története is két két köte
ben megvan; ellenben az újkori m
gyar nemzeti Irodalom történetéb
Pesten, 1853. Emichnél — csak az e
ső füzet, vagyis: 104 lap textus
XXX lap példatár van meg.
Tekintetes Önt édes barátom! és egész családj
rencz ur Isten ótalmába ajánlván szerete
tel és tisztelettel maradok
Nvárad, apr. 25. 1858.

Holtig Aive
Szilasy s.k.

Ő Excellentiája kegyes püspökömkedv
sen vette a' megemlékezést; ő isti
zeletét jelenteti.

579

Ige

Tekintetes Toldy Ferencz magyar academiai tiszkár urnak teljes tisztelettel.

Tekintetes
rencz ur

Exce

Vett. jul. 19

579

Édes barátom!

rokott örömmel vettem becses leve-
t. István szorgalmának különösen
rvendek; de meg kell neki szokni az
ngedelmességet is. Hatvannégy éves
aggyok; és mégis naponkint tapasz-
lom: mennyire szükséges az alá-
atosság és engedelmesség. Legyen
sten áldása mindnyájakon, különö-
en pedig az általam mindig szeretett
most ismét jó örvényen járó István-
on.

z ismeretes csonka munkák igy
llanak: 1) Uj magyar Muzeum.
2, 3 füzet. 1858. 2) Magyar akademiai
rtesitő. 1, 2, 3 füzet 1858. 3) A magyar
rodalom története. 1 köt. 1851. 2 köt.
854. 4) Az ujkori magyar nemzeti
rodalom története. 1 füz. 1853. I-
en, ezek megvannak; a folytatás
edig hiányzik. Reménylem: az 1)
2) szám pótolható; a 3) és 4) szám
ésöbbre halad.

Akademiánk

Akademiánk ügye, tudja, mennyi
szivemen fekszik; ennél fogva a
szélynek még árnyékától is ta
rok. Országunk védszentei leszn
Isten előtt pártolóink, ha megér
meljük. Sok viszályon ment e ne
zet át; mindemellett Isten jóságábó
még most is élünk, mozgunk és v
gyunk.
Ennyit rövid válaszul igen becse
sorairа. Azonban még jelentene
kell, hogy kegyes főpásztorom k
vesen vette a megemlékezést, és
is viszont tiszteletét jelenti. Ist
velünk!
Nagyvárad, jul. 16. 1858.

tisztelő barátja
Szilasy s. k.

Tekintetes
rencz ur

Tekintetes
rencz ur

580

Szeretve tisztelt barátom!

Már most ialán hatodszor kérem:
a magyar Muzeum negyedik és
ötödik füzetét küldje meg. Ezért
rok ily röviden, és csupán ezért.
Örökre maradok

Nuárad, aug 18. 1858.

igaz barátja
Szilasy s.k.

Tekintetes Toldy Ferenz urnak.

t.c. Toldy Ferenczhez

Tekintetes
Ferencz ur

581

Tekintetes titkár ur,
tisztelt jó uram!

Hivatalos levén a levél a szokott modortól különbözik. Véleményemet ide mellékelve küldöm; ez röviden kifejezi: miben állapodtam meg. Reminiscentiaim 10–12 esztendőre visszamennek, de igazságon alapulnak. Isten megengedi, hogy ezután rövidebb határidő szabassék ki. Majer István Képezdei reformja a velem közlött philosophiai munkák közöl kimaradt, pedig ez is figyelmet érdemel. Hogy Vandrák, Greguss és Warga iránt véleményt nem adhatok; helyezetem teszi. Ist sokszor, ha kézi könyvtárunk nem segít, nincs hova folyamodnunk.

Tisztelettel
J.

Tisztelettel maradok a Tekintetes
titkár úrnak
Nagyváradon, octobr 20. 1838

alázatos szolgája
Szilassy János s.k.

Vitt. nov. 1858

582

Tekintetes titoknok ur,
tisztelt jó uram!

[illegible] megjutalmazandó philosophi-
[illegible]i munkák iránt általam adott
[illegible]élemény a hozzá kapcsolt le-
[illegible]éllel együtt, nem késlem, ke-
[illegible]ére adatott. Mindemellett, ké-
[illegible]em, irandó levelében erről ér-
[illegible]sitsen. Ez uttal ismét meg-
[illegible]üldöm mindart, mit a körle-
[illegible]él kiván. E levél tegnap, tehát
[illegible]lég későn jöve kezemre; és ime
[illegible]a már felelek. Ugy e dicséretre
[illegible]éltó szorgalom ez? Pedig igaz
[illegible]lekkel mondhatom, hogy elég
[illegible]oszu czimemben semmi üres-
[illegible]g nincs, azaz: minden, a mi va-
[illegible]ok, dologgal, ~~[illegible]~~ többel vagy
[illegible]eresebbel de dologgal jár. Irjon,
[illegible]érem; ha sokat nem lehet, irjon
[illegible]veset. Nvárad, oct. 30. 1858.

igaz tisztelője
Szilasy s. k.

Vett nov. 18. 88.

Tisztelt barátom!

ok szépet és jót magában foglalt
levelét örömmel olvastam. Külö-
nösen szép gyermekeinek helyes
nevelése örvendeztet. E czélra
közös barátunk tek. Reseta ur
z ussal ugolczvan pengőforin-
ot kézbesítend. Vegye szokása sze-
int ezt oly nemes szivvel, mint
millyen tiszta lélekkel én adom.
dvözölje drága jó nejét nevemben
isztelettel jesen; legyen mind-
yájakon Isten áldása, s engem
rtsanak meg továbbra is barát
gukban.
ogy munkával halmozva van,
ól tudom; azért semmi kedvetlen-
égre sem szolgált alkalmat hosszu
allgatása: ámbár rám nézve
indig való élvezet szép levelei
lvasása.
z akademia-körüli mozgalmak
agy örömömre vannak: azon ze-

philos. rendes tag.

ménynyel azonban nem táplál
~~tam~~ magamat, hogy a nagy gyi
lésben én is részt vehetek. Higy
meg, annyi itthon a teendőm
hogy alig távoztam csak kissé i
lakásomtól. Talán ügyeink ren
behozása után több időm lesz
csakhogy a kaszás frater sem sz
nik kasáját körzörülni. Azonb
legyen Isten akaratja!

Vnáradon, nov. 15. 1858.

igaz tisztelője
barátja Szilasy

philos. rendes tag.

Tekintetes
Toldy Ferenc urnak
teljes tisztelettel
Pesten

584

Tekintetes titkár ur,
igen tisztelt jó uram!

Mindenek előtt alázatosan kérem: méltóztassék az
ide mellékelt levelet a mélt. gróf elnök, vagy báró alel-
nök urnak mély tiszteletem jelentése mellett kézbesi-
teni. Én tisztán érzem és látom, hogy azt kell tennem,
mit tettem. Foglalja el helyemet oly egyén, ki képes le-
szen nem csak a hazai hanem a külföldi irodalmat
is szemmel tartani; és igy időről időre a Társaságot
osztálya és a philosophia állásáról értesiteni. Én
szellemileg szinte mint anyagilag kész vagyok a Társaság
javát előmozditani; csakhogy mindkét tekintetben annyi-
ra igénybe vétetik csekély tehetségem, miszerint nem te-
hetek annyit, mennyit tenni szeretnék. Tegyünk tehát
annyit, mennyit tehetünk; de a helyet, melyen mástöb-
bet tehet mint én, jó lélekkel meg nem tarthatom.

Ipolyi Arnold mythologiáját átforgattam. E munka nagy
szorgalommal készült. Örömest azokhoz állok, kik azt
jutalomra méltónak itélik. Kreszneriesben is egy-
kor a vas szorgalom jutalmaztatott. Mit használ a láng-
ész; ha haszonra nem fordittatik? Korunk, ugy látszik,
ele lángészszel: mégis gyéren jelennek a nagyobbszerü
tudományos munkák.

A Tekintetes Urnak

Nagyváradon, dec. 4. 1858.

alázatos szolgája
Szilasy János s. k.
philos. rendes tag.

Vetj. mart. 21. 49.

585

Tisztelt barátom!

legye szeretettel az igen tisztelt
éseta barátunk által, jóreményü
yermekei számára, átadandó aján-
dékot. Azután legyen szives érte-
ezésemmel azt tenni, mit legjobb-
ak lát. Akademiai pályámat sőt egész
letem folyását alkalmasint ismeri. A-
annak talán fénypontja, hogy, mikor
z Akademia felélesztéséről vala szó,
ét más-másrendbeli ember épen engem
kérdezett: mire érdemes ezen testület?
egvallom: Istenhez folyamodtam magam-
an; és ugy adtam a feleletet, hogy
hány nap mulva néhányan
szehivattunk és felsőbb parancs
övetkeztében arról tanácskoztunk:
z akkori körülmények között hogyan
zdheti meg az Akademia, működését.
zóta ismét élünk és mozgunk. Emlé-
zik tisztelt barátom, hogy ezelőtt
ár évvel 1,000 forintnyi alapit-
ányt tettem. Philosophiai ~~pály~~ ta-
lmányaimat kész vagyok kiválta-
i és bizonyos helyeken (tisztelt ba-

rátam adandó tanácsa szerint) ki
tani, hogy tandem aliquando az A
demia a neki szánt pénzhez ju
hasson. Csak igy lehet az előbbi a
pitványom 1,000 pfor., a mostan
seta ur által kézbesitendő 2,000 p
tehát összesen 3,000 pfor., a mix
régen óhajtottam. Tudja azt is t
telt barátom, hogy ama szerenc
len időkben díjom visszatartózt
tott; én kanonokká nevezteté
ezen néhány száz forintra me
összeget az Akademiának ajándék
tam. Igy tehát lelkiismeretem t
ta, hogy e szép nemzeti Intézetne
jövedelmét én egy krajczárban se
fogyaztottam: mellette mint kez
től rendestag mindig, mennyire t
lem telett, dolgoztam. Ennél fog
könnyen veszem: midőn azt adják
tomra, hogy, egykét Napi-lap szeri
néhány mással érdemetlen vagy
az akademiai tagságra. Azonban
valakinek utjában állanék: mélt

ssanak érdemesebbet helyembe
nni. Talán mégis jó lett volna le-
ondó levelemet annak idejében
elolvasni; ezután engem kihagyni
azon sok közöl, kiket én igaz lé-
kkel érdemeseknek itélek a tagság-
a, helyettem nálamnál (dunán-tu-
kifejezés) tevékenyebbet válasz-
ani. Ez órában akarok öthat sort
ni az Akademiához. Nem tudom: e
velem nem fog-e örök sötétségre
árhoztatni. Egyébiránt szere-
ettel maradok

Tisztelt barátomnak

Nváradon, mart. 15. 1859.

igazszivü
~~tisztelő~~ barátja

Szilasy s. k.

általam küldött 100 pforinthoz Ő
cellentiája kegyes püspököm 50 pfo-
ntot kapcsol; igy tehát tek. Reseta
r 150 pforintot kézbesitend. Vegye ezt
arátom oly tiszta szivvel, mint a mily-
yel mi adjuk.

Tekintetes Toldy Ferencz urnak.

Szeretve tisztelt barátom!

589

[illegible]okott bizodalommal jelentem, [illegible]ogy az ujkori magyar nemzeti [illegible]adalomból történetéből csak [illegible] I. füzet, mely Pesten 1853-ban [illegible]ött ki, van meg. A magyar [illegible]kademiai Értesitőnek 10-dik [illegible]üzete. Pest, 1858. nálam az [illegible]tólsó. Az uj magyar Muse[illegible]um II. vagyis februariusi fü[illegible]ete. Pest, 1859. szinte utólsó. [illegible]át a philosophiai tanulmá[illegible]yok hogyan osztattak ki? [illegible]egvallom: nem örömest alkal[illegible]atlankodom ilyesekkel, tud[illegible]an, hogy igen sok dolga van: [illegible]ronban szeretvén minden dol[illegible]omat rendben tartani, bá[illegible]rkodtam ezeket ide irni. [illegible]várad, jun. 22. 1859.

tisztelő barátja
Szilarys k.

Tek. Toldy Ferencz ur
nale teljes tisztelett

Vitt. julius 6. 1859

590

Édes barátom!

Egyszerre három igen kedves levele érkezett hoz-
ám. A nagy-vázsongi gyönyörüséges olvasmány. Nem
llhattam meg, hogy a szépérzésü drágajó püspökkel
lvasás végett ne közölném. Visszaadáskor ugy
mond: mindenütt a jó édes atyával éreztem. Fi-
at is örömest fölveszem: jöjön egy kis ágyi és
ehér ruhával; a többiről mi gondoskodunk.
szegény-sorsuakat ezekkel is mi szoktuk ellát-
i. Én a dolgot igy gondolnám intézendőnek:
ide mellékelt körlevél tartalma szerint sze-
ssenek össze a szükséges irományok. A jövő au-
ustus 10-kén legyen itt az ifju papájával e-
gött (hiszen mindkettőnek ekkor szünideje lesszen).
tánavaló nap leszen a fölvétel, mely ámbár
izonyos; de mégis jó leszen a szabályhoz alkal-
azkodni. Ennyiszerről. A nem sokára nagymamá-
ak testi lelki áldást kivánok, hogy kisebb gyerme-
eit" Isten dicsőségére nevelhesse. Az én kedves Iza-
llám mindig jó gyerek volt; ilyen marad ő végig.
gye édes barátom! a sok gyermek Isten áldása,
a gyermekek jók.
philosophiai tanulmányok tervezett kiosz-
sával teljesen megelégszem. Ennél fogva a ter-
t valamint a gymnasiumok sorát is ide kap-
olva visszaküldöm. Egyen talán változtatha-
nk: gondolatom szerint jó leszen a szétkül-

dést porta-rekésen eszközölni, és a példányo-
kat máx deésen nem drágán bekötteteni. E végen
épen ma küldök tek. Rerka ur barátunkho-
pénzt. Ha King uraak a bepakolta táspale-
feladatával bajja lenne: tisztelt Rerka ur ő
is konszálni fogja. Fekete kákzahaggyottaia-
is ma küldök valamicskét. Ugy vettem észre, hog
a minapi küldemény jól esett szegényeknek.
A téri-könyv két kötete szive szegéből tisztel
barátom! végen kerekea vak. Az akademiai
teritőből, vagy hat napja, a 3-dik füzet poste
érkezett. A két első füzet pedig sem postán s
másként korrám nem jött. Unoka-öcsém p
cét alatt kapta a korrám intézetek házaga
de ezek között az Értesitő kérdés alatti füze
nem voltak. Most máz az Értesitőből hiáno
füzet, a muzeumból ~~négy~~ szinte hiányom de n
hónapka szolgáló füzet érkezett meg. Igen ke
szem: méltóztassék a folytatást csukán sza
sen megküldeni. A példányokat pol
tatására előt, egészséget és Isten áldását kiv
nam. Sine tuo numine nihil est in homine.
Emmije homakjában. Gondolom: a legnükteges ebbek
ide irtam; a többiről iszok máskor.

Nyitrán, jul. 2. 1859.

tisztelő barát
Szilasy l.k.

Még
még egyet nem szabad mellőznöm: ez kegyed
lnőkünk szép levele; érzés nélkül kellene len-
nem, ha oly érzékeny vigiatkozások hideg szi-
vel képes volnék fogadni. Higye el barátom!
napjaink imádkozom, hogy Isten áldása legyen
rajtaak és Intézetükön.
Iskolai ne lagikáját, mihelyt érkezem, gon-
dosan átforgatom. Ennek megküldéséért is si-
ker köszönettel tartozom.
P.S. Talán jó lesz a philosophiai tanul-
mányok prenggyola bekötését két kázam könyv-
kötőre bizni, hogy igy a kötés egy két nap
alatt történjék; azután a pakolás és
elküldés miellébb eszközöltessék. Ily formát
gondam tek. Rerka uraak is.
Saeri édes atyjával visranchet, é csak octo-
ber első napjaiban kell az iskolákat kezdeni,
más években szüretnapokra ide is maradhat, ha-
sa is mehet, mint a szülők kedelkesnek.
Megyei schematismusunk az Akademiának sinte
küldtek tek. Rerka uraak megküldettek: kis semina-
riumunak állapotját a 100–102 lapokon olvas-
hatni.

591

Nro. 809.
ddto 19-ae Junii 1859.

Ludirectores castra sequi possunt.

Tenore Intimati Excelsi Caesareo Regii Lttlis Consilii Sectionis Magno-Varadinensis ddto. 29-ae Maji a. c. Nr. 1592 emanati, Ludirectoribus pro tempore belli cum retentione Stationis suae, Castra sequendi facultas sub illa conditione conceditur, si pro tempore absentiae pro supplenda eorundem vice congrua perprius dispositio facta fuerit.

Tenor hujus Intimati in versione hungarica est sequens: „Nagyváradi cs. kir. helytartósági osztály elnöksége ^{1592}/praes. Excellentiád! Ő cs. kir. apostoli Felsége méltóztatott több oldalról beérkezett kérelmek folytán legkegyelmesebben megengedni, hogy azon polgári hivatalban álló egyének, kik a háboru idejére a cs. kir. hadseregbe avagy pedig az alakulandó önkénytes hadcsapatokba polgári hivatali állásuk fenntartásával belépni kivánnak, ezen szándékuk végrehajtásában hatályosan gyámolitassanak s erre nézve nekiek a hatósági engedély megadassék.

Ebből a tanszakban alkalmazott egyeniségek sem zárathatnak ki. Mindazáltal magától értetik, hogy ezek hivatali állomásukat addig el nem hagyhatják, mig az intézet szükségletéről, melynél működnek, megfelelő helyettesités által kellő gondoskodás nem történt.

Mi is Excellentiáddal a magas cs. kir. cultus és közoktatásügyi miniszteriumnak 1859. Május 15-ről 653. sz. a. kelt kibocsátványa folytán, ahoz alkalmazkodás s az alattálló iskolafőnökségek hasonszerü értesitése végett tudatik.

N.Várad Május 29. 1859. G. Zichy."

V.-Olaszini die 19-a Junii 1859.

Nro. 810.
ddto 19-ae Junii 1859.

Ordines quoad conservationem pagellarum Regnicolarium.

Ordines Excelsi Caes. Reg. Cultus et publ. Inst. Ministerii, quoad exemplaria pagellarum Regnicolarium et Imperialium pro usu officioso Institutis literariis aliisque Cultus et publicae Institutionis organis subministrari solita qualiter colligenda et custodienda editos, per Exc. Caes. Reg. Lttlis Consilii Sectionem M.-Varadinensem die 22-a Maji 1859 No. 5845 ad me transpositos et in linquam hungaricam versos pro directione et observantia eo addito communicamus: quod pagellae Regnicolares, sic dictae „***Kormánylap***" usque annum 1854-um pro usu officiorum V. A. Diaconalium ad nos transpositae ac expensis nostris compactae e Cancellaria Dioecesana quandocunque, dummodo secura occasione, transportari possint.

Tenor praecitati Intimati est sequens.

„Nagyváradi cs. kir. helytartósági osztály 5845. sz. a. Excellentiád! A cultus és közoktatásügy-minister ur a mult hó 12-ről 343. sz. a. kelt magas kibocsátványa folytán, indittatva érezte magát a birodalmi és országos törvénylapok összeszedése s megörzése körüli szoros rend és gondosság eszközlése, valamint ezen törvénylapok egyes darabjainak reclamatioját illető eljárás szabályozása végett, az ezen törvénylapokban hivatalból részeltetett tanintézetek, institutumok, cultus és közoktatásügyi organumok által megtartandó alábbi rendeleteket közzé tenni.

A szétosztás alá eső példányai a birodalmi és országos törvény- és kormánylapnak, mindenkor az ezekben részeltetett tanintézet institutum s a t. hivatali tulajdonát képezik, s leltárba veendők, és soha azoknak, kiknek használat végett átadattak, magántulajdonául nem tekinthetők. Az év lefolytával pedig a példányok beköttetendők.

A tanintézetek, institutumok s más organumok előljárói fogják elhatározni, hogy az alattálló személyzetből, az ezen törvénylapok összeszedése s megőrzése körüli rendet illetőleg ki legyen felelős, ha pedig ilynemü rendelkezés nem tétetett, ez esetben az ily előljárókat terheli a hiányzó darabok megtérítésének kötelessége. A reclamatióknak

legkésőbben a darab kiadatási napjától számitott *egy hét alatt* azon organum által vagy annak utján, melyhez az udv. államnyomda által az elszállitás történik, ugyan ezen államnyomdához kell intéztetniök, mely is ez esetben a pótküldeményt ingyen teljesitendi.

Ezen határidő eltelte után a hiányzó darab kipótlása csak az eladási ár beküldése mellett, melyet a reclamatio elkésésének okozója tartozik teljesiteni, történhetik meg.

Ha valamely tanintézet institutum vagy cultus és közoktatásügyi organumhoz tartozó egyénnek, a nevezett törvénylapok valamelyik példánya átadatott, szolgálatbóli kilépése vagy áttétele esetében gondoskodni kell arról, hogy még elmente előtt a példány teljesen visszaadassék, halála esetére pedig a hivatali példány teljes voltáról meggyőződést kell szerezni, és szükség esetében intézkedni, hogy az örökösök a hagyatékban találtató törvénylapokat azon organumhoz, melyhez az elhalt tartozott, beadják, avagy pedig a netalání hiányért megfelelő kárpótlást adjanak.

Ugyan ezen alapelvek szerént kell a többi törvény- és rendeleti lapokat illetőleg is az azok természetéből eredő változtatásokkal eljárni.

Miről Excellentiád az 1859-ik Január 28-ról 19096 ex 1858. szám alatt innen kelt kibocsátványra vonatkozólag alkalmazkodási tudomásul, s az alattvaló alesperesek további utasitása végett értesittetik.

N.Várad Május 22-én 1859, Zichy.
V.-Olaszini die 19-a Junii 1859.

Nro. 811.
ddto 19-ae Junii 1859.

Tabellae Statum Scholarum elementarium repraesentantes submittuntur.

Excelsi Caes. Regii Lttlis Consilii Sectio M.Varadinensis sub 6-a Junii a. c. No. 8143 ad Nos submittere dignata est Tabellas, juxta quas DD. Districtuales V. A. Diaconi Statum Scholarum popularium in Districtibus suis existentium repraesentare solent, eas igitur fine completionis pro Anno 185⅞ singulis DD. Districtualibus Vice-Archi-Diaconis, hisce submittimus.

Várad-Olaszini die 19-a Junii 1859.

Nro. 812.
ddto 19-ae Junii 1859.

Filamenta carpta (Charpie) pro obligandis sauciatorum militum vulneribus petuntur.

In Sensu Ordinum Excelsi Caes. Reg. Lttlis Consilii Sectionis M.Varadinensis ddo 7-ae Junii a. c. No. 8137 emanatorum cunctos D. D. Scholarum puellarum Directores provocamus, ut pro obligandis sauciatorum militum vulneribus filamenta carpta (Charpie) procurare, eademque aut medio Magistratus Civici, aut via Judicis Nobilium ad Caes. Reg. Regni Gubernium Budam submittere ac desuper Nos quoque informare velint.

Várad-Olaszini die 19-a Junii 1859.

Nro. 813.
ddto 19-ae Junii 1859.

Andream Lesnyánszky, Dioecesis Nostrae Presbyterum, pie susceptis moribundorum Sacramentis die 29-a Maji a. c. animam Deo reddidisse cum eo annunciamus: ut juxta piam in hac Dioecesi vigentem consvetudinem singulus Presbyter tria Missae Sacrificia pro refrigerio animae illius offerre meminerit.

Várad-Olaszini die 19. Junii 1859.

Nro. 814.
ddto 19-ae Junii 1859.

Skala Ernestus Subdocens testimonium suum perdidit.

Ernestum Skala Subdocentem in Stezer in Bohemia, Testimonium suae habilitatis ad docendum per Venerabile Consistorium Episcopale Regino-Gradeciense — Königgraecz — Anno 1856 extradatum perdidisse, in sequelam Excelsi Caes. Reg. Lttlis Consilii Sectionis M. Varadinensis Intimati ddo. 12-ae Junii a. c. No. 6038 editi ad tollendum omnem cum originali Testimonio abusum pro congruo notitiae Statu publicatur.

Várad-Olasziui die 19-a Junii 1859.

Nro. 815.
ddto. 19-ae Junii 1859.

Statutio tyronum militarium nova in sensu priorum dispositionum rursum adurgetur.

Caes. Reg. Lctiae Sectio M. Varadinensis pro nova tyronum militarium Statutione, in obsequium Altissimi Suae Majestatis Sacratissimae Mandati anno currente secunda vice asservanda illas dispositiones, quae occasione primae Statutionis factae sunt, (cfer. Circ. 1858 pag. 85. 86. 87. 88. 89.) denno fieri urget, eo tamen observato: quod pro hac statutione juvenes annis 1839, 1838, 1837, 1836, 1835 nati sint evocandi.

Tenor Intimati in versione hungarica est sequens:

N.Váradi cs. kir. helytartósági osztály 8583. Excellentiád! Ő cs. k. apostoli fölségének a folyó évi Majus 16. és 28-ról kelt legfennsőbb határozatai folytán a cs. k. hadsereg kiegészitése s megerősitése végett az idén még egy második ujonczozás leszen tartandó, melynek is legkésőbben September 15-ig be kell végeztetnie.

Erről Excellentiád a magas belügyministeriumnak a folyó évi Junius 6-ról 14297 sz. a. kelt kibocsátványa folytán oly megkereséssel értesittetik, hogy ezen második idei hadsereg-kiegészités gyors keresztülvitelének czéljából, mind azon intézkedéseket ujolag és a leggyorsabban megtenni méltóztassék, melyek iránt Excellentiád az idei első hadsereg-kiegészités alkalmából 1858. December 7-ről 18764 sz. a. megkeresztetett, itt még csak az jegyeztetvén meg, hogy ezen második kiegészitésre az 5 első korosztály, vagy is az 1839, 1838, 1837, 1836 és 1835-ik években szülöttek, vannak beszólitva.

N.Várad Junius 10-én 1859. Andreánszky m. p.
V.-Olaszini die 19-a Junii 1859.

Nro. 816.
ddto. 19-ae Junii 1859.

Norma quoad prolium ad Institutum puerorum Seminarium minus appellatum susceptionem et respectivarum fundationum Stipendiatos observanda.

In Schematismo nostrae Dioecesis currente hoc anno typis procuso et prae manibus vestris existente adnotavimus: quod succrescentiae et meliori educationi Cleri pro tenore virium nostrarum et optima voluntate consulturi, adhibito etiam Ven. Capituli Cathedralis Ecclesiae nostrae consilio, e Fundatione Salamoniana, Némethyana, Laicsákiana, Szaniszlóiana et Szilasyana, salvis piorum Fundatorum specialibus intentionibus et retenta fundationum singularium distincta administratione, Institutum puerorum, Seminarium minus ad S. Josephum nuncupatum, e quo subin statum Clericalem amplecti volentes praeferenter deligi possent, provisoria dispositione usque ulteriorem definitivam coordinationem erexerimus. Ut autem praefixus scopus et citius et melius obtineretur, et diversis quoad puerorum etiam minus qualificatorum susceptionem usitatis importunis adursionibus finis poneretur, certam normam in puerorum susceptione pro futuro observandam in sequentibus constitui censuimus:

a) Omnis vacantia in Instituto emergens per Concursum prius semper publicandum complebitur.

b) Concursus hujus anni pro 11-a Mensis Augusti defigitur.

c) Pro Concursu competentes, excepto nefors peculiari casu, semper in persona se sistent.

d) Literas baptismales, item Testimoniales Scholasticas super moribus et Studiis, nec non Attestatum Medicum de sanitate adferent, et si Fundatorum cognati sint, etiam literas cognationem fidedigne edocentes, et extra omne dubium ponentes Recursui adjicient.

e) Ante inchoatum nonum annum, et superatam cum Eminentiae calculo primam normalem Classem nullus suscipietur.

f) Ad Fundationem Laicsákianam nonnisi proles e mixtis matrimoniis ortae aspirare possunt; ad reliquas Fundationes — excepta Szaniszlóiana et Szilasyana — nonnisi proles orphanae, parentibus vel minimum patre destitutae, suscipientur.

g) Nisi speciales rationes contrarium svadeant, in eodem cursu scholastico duo germani fratres non admittentur.

h) Terminato Concursus tempore, demto casu prorsus extraordinario, nullus recursus et nulla commendatio habebit locum.

i) Hae eaedem conditiones valebunt etiam quoad illos, qui respectivarum Fundationum stipendia consequi cuperent.

k) Animarum Curatores et omnes alii, qui pueros commendandos habebunt, reflectuntur ad has Conditiones, et ad id, ne quemquam requisitis qualitatibus destitutum sive ad Concursum mittant, sive porrecto recursu ad Institutum vel pro stipendiis commendent aliunde scopum non assecuturi.

Várad-Olaszini die 19-a Junii 1859.

Franciscus Eppus.

Édes barátom!

Istennek hála, hogy kissa néz
e czélt érnünk. Szegajónejére
érve a kitolabiség rem ő Excellen-
ája rem előttem nem vala
ismeretlen; de bizonyosnakhit-
ottuk, hogy nincs oka rem aka-
rata a miként fijai a nála szok-
alga ról viszatartóztatnia.
fölfedezett hibára rejtheti
gunk; az ozvari bizonyí-
ónyban el kell hallgatni,
kitöltben rem kell felőle
szélni. Így marad a dolog,
int előbbi levelemben ir-
em.
ánulmányim kötére példát
ad első, 7 kr. pp. egy példány.
a munkát az Akademiának
ánlottam; ez kegyesvoltaz
ánlást elfogadni: tehát jogom

a munkához megszünt. Mél
tóztassék a kis étiquette-r
mindent az Akademiarészé
ről nyomatni. Rám né-v
elég jutalom, hogy az Aká
mia érdemesnek találta
munkát elfogadni, és álta
az ifjuságra jóltévőleg h
ni akarni. Isten áldása
gyen mindnyájunkon!

Nvárad, jul. 10. 1859.

tisztelő barátja
Szilasy s.k.

Tek. Toldy Ferencz
urnak teljes tiszte
lettel.

590

Tekintetes Tudos Orvos és Professor Ur!
Különössen tisztelt Uram!

Igen betses levelének következésében, az által küldött és az Orvosi Tár nevezetű folyó Irásra leendő Elő Fizetőknek meg Szerzését tárgyazó Jelentőnek közlésével az itt Sopronban lakó Orvos és Seborvos urakkal, minden képen igen Szivessen igyekeztem Tekintetes Uraságodnak igen ditséretes és nagyhasznot ígérő hazafiui Szándékát és Kivánságát elémozditani. Azomban mindedelig csak a Posta által küldendő három Példányra való előfizetőkre tehettem szert; akik között harmadik magam vagyok.

Ezekre nézve ide mellékelve Tekintetes Uraságodnak meg küldöm a ki Szabott előfizetést egy exemplára 6 frot 24 kr C. P. Öszvessen tehát 19 ftokat 12 kr C. P. Ide csatolván egyszersmind az Előfizetőknek tzimjeit.

Ha még utóbb Előfizetők jelentének magokat, azoknak is kivánságát az elő fizetésbeli pénzel együtt azonnal meg fogom küldeni.

Vagyok egyébbáraat meg külömbözte=tett tisztelettel

Tekintetes Uraságodnak.

Sopronban
December 31 dikén 1830

Alázatos Szolgája
Sziller Ferencz
Orvos Dr és Szabad Kir. Sopron
Várossának rendes Orvosa.

545

Spectabilis, et Clarissime Domine!
Domine mihi singulariter colendissime!

Pretium praenumerationis pro Opere Orvosi Tár, pro anno hoc ineunte, pro Spectabili, et Clarissimo Domino Medicinae Doctore, et Inclyti Comitatus hujus Tabulae judiciariae Assessore Andrea Benedek, et pro me, pro uno quippe in 6/24 xr. C:M: in simul in 32 f. V:V: Consistens, Spectabili Dominationi vestrae transmittendi honorem habeo, me pretiosis favoribus commendando, omnicum veneratione perseverans,

Spectabilis ac Clarissimae
Dominationis vestrae

Sopronii die 4ta
Januarii 1833.

humillimus servus
Dr. Franciscus Xav. Szillery
Liberae Regiaeque Civitatis
Sopronensis Physicus primarius.

7 Xr Cm.

596

6.

lezésé,

lo. Igaz.

ml tör,

szólóxé

inályu,

etisztáz

yal az

ó 1845 il

ml, ma

ssel

597

Tekintetes és Tudós Szerkesztő Úr,
nekem Jóakaró Uram!

Ambár Jentiszteli Uraságod drága Személyéhez mind e korig nem vala szerencsém, de irodalmi fényes érdemeit, és nagy lelküségét ismervén, bátor vagyok jelennen, egy fökép mostani idők körülményei miátt, tán nem egészlen érdemtelen közleményemet T. Uraságod elébe fölterjeszteni, miért is előre engedelemért esedezem: szabad legyen nekem egy általam, már több évek előtt megszerzett, eredeti kéziratnak mellyből én ezen ide mellékelt másolatot közleni jónak határozám, történetet rövideden abrázolni. Ugyan is midőn még 1836ban Esztergam városában tanodai Oktató volnék, Leffter Alai-avagy is Jaksics családdal közelébbi ismeretségbe jövén, többszöri találkozásom, és barátságos látogatásomnak az vala gyümölcse, hogy azon már Odessában elhalt Jaksics Gergelynek, ki Kaukazusba többizben teve utazását, egy kézi könyvét megkaptam, mellynek czéme ez: „A Kaukazus hegyi Rab Orosz versben csinalta, és azután Orosz nyelvbül fordiratta, és tulajdon oda tett utazásabul kiszedett sok jegyzeteivel bővitette Jaksics Gergely, a Jeruzsalemi St. János rendjének körösztös viteze, és több tanult Társaságoknak tagja. Orosz St. Péterváraban 1824. Magyar Hazámba lakozó Atyámfiainak" Itt meg jegyzem: hogy melly szavak alahuzvák, más idegen kéznek közbeiktatott irása legyen. Miből köverkezik, hogy talán csupán csak fordiratt műezen Kaukazusi hegyi rab. Gyanusagom jogosultnak lenni látszik onnan, hogy a Tudomány Tár első köteteinek valamellyikében egy Kaukazusi rab czémű munká Szerzőjének a Literaturai közlésekben neve is felvan jegyezve, de most rögtöniben nincsen időm azt ujra kukratni. Ez által csak azt akarom jelenteni, hogy valódilag nem tudom; valljon az emlitett munká szerzője Jaksics Gergely legyene vagy pedig más? Arra csak ugy lehetne veleményem szerint teljes hitelésseggel jönni, ha az eredeti Oroszt ezen Magyarral valaki egybe verné. A magyar ugy hiszem, nem bevégzett mű, mivel az első Ének 147 réltozo négy soros rémes versekből áll, a második pedig csak 43tól.

mellyek a fölvett tárgyas megpakasszják. Amit én itt folyó ira-
ban körlök, az említett könyben illy rendben jön elö. t.i. az ob
§ som Kaukazusban &c. a kerirat elsö levelének 5te lapjás töl
be, a másik tiszrán hagyott oldal után következik a verses
Kaukazusi Rab czimmel — Elsö és Második énekben; és aztán
versben mint fölebb említetem, 11 Versek után 31 üres leve
áll, a 32ikén ismet folyóirat következik, melly az én közlés
ben teszi a 2 4tz czen havakkal: Sokkal mélyebben s.a.
3 folyamik ott 3 levelen keresztül, végre a 4ikén csak a kis 11
van irva. Ezek után egész végig 48 üres avagy tiszta levél ta
talasik a könyvben.

Ili fránciákkal loherete a Szerö czen könyvnek illy felosz
fésan azt én nem tudhattam meg, testvére sem volt képes m
kem ezröl fölvilagositást nyujtani. De én úgy velekedem: hogy
több kéz irasaibol lehetséges lenne valamit kitanulni. Leffler
ki neutatott nekem egy fiokban, hová be vereseu, több ládat, mon
van, itt vannak Bányámnak sok irásai elève, más azokat a
M. tud. Társaság is keire, de én nem adtam ki. Vannak még Sa
-sibau Moldva országban a görög püspöknél is irásai, kinél a
kor tette le, midön ott lázradás üzöaki, Bányam pedig fuaspa
szenté meg magát, s egész Erdély ország határaig meg nem szünt
furni, hova midön eleis volna, aromnal esmeretlenül le xogyo
lábairol. Bányám halala óta már többször üzentem, és ezen
azon ott marada irasok kiszolgáltatása végett, de eddig nem ka
lattam meg 11 Orokes beszélse nekem Leffler Alexá da. Ö ma
annyira megnyerettem bizodalmat, hogy ezen könyvön kivül, bá
többeket is kiszolgáltatna volna, de Erdélyembol közregre jö
Oskolája körbe jöte elömozditasom által minden fejö egyenkedesem
megszakadt. Ez által tehát bátor vagyok figyelmeztetni Te
Urasagodat, sőt az egész Tud. Társaságot, melynek azon
Leffler Alexi úrral, vagy ha nem élne, annak családjával evén
zésbe jönni, kérem: hogy annostani körülményei könnyebben ré
nák öcsém, bizonyos jutalom fejében, a mondott irasok kiszolgálta
Ami illeti a Verseket, már azokat is le másolrem minden je
zetekkel együtt, és első alkalommal a könyves Urra adhatom
mái tulajdonosának. Ha tetszenének T. Urasagodnak azon

zes is elküldenem, mellyekkel most nem bántakodom T. Urasagodnat
alkalmatlankodni. Ezeket vélem feljegyzendöknek azon alazatos
kérelemmel: quászolaromas, ha érdemesnek találnának, vele türes-
nek az Athenaeumba iktatni. Ezen szerénységemet vélig mind
bizalmat bírok, magamat uri kegyébe ajanlvan, maradtam
való tisztelettel vagyok

Tisztiszeretö Urasagodnak

Alázatos Szolgája Székelka Candidus
Ebéli Monostor Elöljárója, és Versének
papság Társa.

Zahonyban
29ikén Julius 1841.

Ut. A kérirasnak irasmódjat hiven meg tartottam, csak a feleslegesb betüket, és a sok lagyitó ly ly et, és ha be a ban és ben helyett, változtattam. p.o. lellett-telsebore, mellyebb mélyebbre

Ut. Folyó hó 5tén Greill János Ur által küldötten T. I. Scheidt Tex. Uthez egynehány versszereimet a végböl ha a T. Szerkesztö
legnek tetszenének az Athenaeumba felvenni. De ha különben
üres ki a dolog, tessék meg semmisiteni. A Scheither irott utol-
só strophajat, ha ki jönne is, tessék elsöröl, vagy a többivel
kiegészitni.

898

599

Tekintetes Professor s Orvosdoctor Úr!

E folyó hónap 8kán költ becses levetéből örömmel értettem, hogy békül-
dött értekezésemet Athenaeumába befogadni érdemesnek
tartja. — A mi Kegyednek új felszólítását illeti: hogy új
tanúságát adhassam, melly kész légyek dicséretes czéljait
elősegéllemi, jelenleg összehalmozott foglalatosságaim
mellett is Grüss Compendiuma fordításának ismértetését
magamra vállalom. Az úrbéri törvény átdolgozásainak
vizsgálatait mindazáltal fel nem vállalhatom, részint mi-
vel Octóber előtt arra időm nem volna, részint mivel az
úrbéri dolgokban olly jártasságom nincsen, mellyel véleke-
désem szerint a vizsgálónak bírnia kell. — Grüss compen-
diumának 1818dki deák kiadásával bírok, ha tehát a fordi-
tó ezen kiadást követte, csupán a fordítást lészen szük-
ség nekem átküldeni.

Fogadja igaz tiszteletemnek jelentését, mellyel nagyra
becsült kegyeibe ajánlva maradok

A Tettes Úr

Pozson Július 14kén 1837

igaz szolgája
Szlemenics

Pozsen Julius 14ben 1837

Tekintetes
Schedel Ferencz ozvosdoctor's kir. egyetemi Professor Úrnak, mint az Athenaeum' érdemes kiadójának

Kegyó cíteza 403 sz.

PRESBURG

Pesten

Pozsen Febr 18ban 1838.

600

Drága Tekintetes Úr!

Acsády munkájának bírálatát ide zárva be
ldöm. Szekrényesyével közbejött, halasztást nem
nvedő, dolgaim végett még el nem készülhettem.
noss czáfolatát olvastam, az nem egyébb, mint
vízbe fulónak ide s tova kapkodása. Én felelni
m fogok reá, kivévén ha Kegyetek kivánná. A'
könyveket e folyó hónap 13ban, társaságtagi pretá
nes és eddig kijött munkálataim díját pedig 14ben
tem, s ezeknek átküldéséert hálás köszönetemet
lentem. Kérem jelentse Kegyed nagy érdemű
nka és szerkesztő társainak igaz tisztelatemet,
llyel magamat további szivességökbe ajánl
m maradok

Kegyednek

Rész alázatos polgája
Szlemenics

Pozsony October 15ben 1838

601

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Újfalusy munkájának bírálatát, mel-
[illegible] közben jött terhesb foglalatosságok végett
[illegible]bször abban hagyni kénytelen valék, vég-
[illegible]ide zárom. – Alkalmas kerestem ezen bírá-
[illegible]ban arrais, hogy a hirnök szerkesztőségét
[illegible] ünnem azon könnyelmüségért, mellyel min-
[illegible] alaptalan megtamadásokat 's rágalmakat,
[illegible]llyen minapt a magyar jog commentatorai szel-
[illegible] caracteristicája is volt, lapjaiba felveszen.
Egyszersmind az Athenaeum engemet érdel-
[illegible] számainak megküldése végett Pesten tett ké-
[illegible]emet ezennel oda változtatom: hogy méltóz-
[illegible]sék nekem az Athenaeumnak és Figyelmezőnek
[illegible]nden számait kijöttöknek kezdetétől fogva e-
[illegible]zen mostanig első alkalommal egyszerre,
[illegible]övő számokat pedig, ha lehetséges, mint
[illegible] előfizetőknek, hetenként megküldeni, és

a munkának árát dolgozatimnak tiszteleti d[illegible]
bol levonni.

Ki egyébbaránt tisztes üdvözletemet nagy[illegible]
mü szerkesztő társainak jelentvén igaz tisz[illegible]
tel vagyok

Tekintetes ur

alázatos szolgáj
Bos. Szlemenics

Tekintetes Úr!

602

Hinthogy nem szeretek valaki ellen többet mondani, mintsem a mi világosan helyet áll; esedezem méltóztassék mult hétfőn beküldött birálatomban az Asterieusnak végén ezen kiejtésben: "más részről tanitóinak tekintetés kisebbitem törekszik" a "törekszik" szó helyett tenni: "segíti". Egyébbaránt szokott különös tisztelettel maradván

Tekintetes Úrnak

Pozsonban Octóber 21ben 1838.

alázatos kisz szolgája
Szlemenics

Pozson October 21ki 1838

Tekintetes

Schedel Ferencz orvos doctor, magyar kir. egyetemi rendkívüli professor, és magyar tudós társasági titoknok urnak

Kiggyó utcza 403 szám.

Pesten

PRÉSENTÉ
21 OCT.

162 p. V. K.

Pozsonban Aprilis 22dikén 1839

Vett apr. 28. 839

603

Tekintetes Titoknok Úr!

Ide mellékelve beküldöm:

1.) A' magyar zsebszótárból, 263dik lapjától kezdve 393dik lapjáig, általam kiírt törvénytudomány osztályi szavakat.

2.) A' pozsoni és nagyszombati könyvnyomtató intézetekben múlt év September 1sö napjától fogva kijött munkáknak jegyzékét, néhányaknak, nevezetszerint az 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 14 és 20dik szám alatt iaknak, egyes példányaikkal egyetemben, mellyek a' társaság könyvtárának vagynak szánva. Az adatoknak legnagyobb részét a' könyvnyomtatók felfedezni idegenkedvén, azokat csak az iskolai igazgatóság útján tudhatam meg, melly a' jelentéseket negyedévenkint és mindenkor egy 's néha két hónappal későbben kapja. És ez az oka a' késö beküldésnek. A' bolti ár pedig azért nincsen mindenütt kitéve, mert a' munkák legnagyobb része a pozsoni könyvárosoknál nem árultatik.

3.) Egy értekezésemet az örökségi jószágokról, de bonis haereditariis; mellyet, ha helyben hagyást nyerni találna, a' tek. társaságnak böles belátása szerint vagy az évkönyvekbe vagy a tudománytárba felvétetni kérek.

Egyszer 's mind esedezem, méltóztassék, nagy érdemü Titoknok Úr! Sztrokay táblabiró 's rendes tag urat nevemben megkérni: hogy azon, nekie minden bizonnyal meglévö, törvénytudomá-

nyi könyveket, mellyek múlt 1838dik évben kijöttek, véleményadhat végett velem közleni kegyeskedjék. A' pozsom könyvárosoknál noss Endre polgári magyarjogánál egyébb illyen tartalmu könyv nem találtatik.

Egyébbaránt magamat nagyra becsült szives indulatai b ajánlva igaz tisztelettel vagyok

Tekintetes Titoknok Úrnak

alázatos szolgája
Szlemenics Pál
rendes tag.

197 sz VI.

Pozson. Május 13kén 1839

Kt máj. 16. 839

604

Tekintetes Titoknok Úr!

Ezen most vevém a titoknoki hivatalnak levelét, mellyben a törvény-
tudományi osztályba számitató tudományok lajstromá-
ban hozzáadással közöltetik velem, hogy a beküldés-
nek határnapja jövö Junius 1ön légyen. Ezen költe
napját ki nem jelelő levél engem neminemű aggoda-
lomba ejtett azon okbul: mert, minekutána én, Kegyed
f. é. Februárius 19kén költ levelének utasitása szerint
a zsebszótárunkból általam kijelelt törvénytudomá-
nyi szavakat, a törvénytudományt legtágasb értelem-
ben, vagy is a statusgazdaságot és politicai tudomá-
nyokat is oda értve véven, Arjád gőzösön múlt
Aprilis végén már beküldöttem, és másféle beküldés-
nek szükségéről semmit sem tudok; ha a levél e folyó
hónapban költ, azt kell gyanitanom: hogy érdeklett
küldeményem, melly a nálunk ujabban megjelent mun-
káknak lajstromát nehányaknak egyes példányaival
együtt, és egy törvénytudományi uj értekezésemet is
magában foglalá, Kegyed kezéhez meg nem érkezett.

Ezen aggodalmam kényszerit Kegyedet alázatos
megkérni: hogy azon esetre, ha küldeményem valój
ban eltévelyedett volna, engem a dolognak miben
téről mennél előbb tudosítani kegyeskedjék; hog
annak felkerettetése iránt a gőzhajó hivatalnál jo
rán lépéseket tehessek, és ha vissza nem kerülne, azt
mennyire lehetséges, a kitüzött határnapig kiso
hassam

Ki midőn a megküldött névkönyvért köszönetem
jelenteném, őszinte tisztelettel vagyok

Nagy érdemű Titeknok Úr

alázatos szolgája
Szlemenics Pál

Pozson Május 13ban 1839.

Tekintetes

Schedel Ferencz orvosdoctor, s királyi egyete-
mi rendk. Professor urnak, mint a magyar
tudós tarsaság titoknokának

A' társaság szállásán
ural' utczája 612 szám.

Pesten

köszönetes

PRF
15. MAI

605

Tekintetes kir Professor s Titoknok Úr!

Hagy köszönettel vettem a tudosítást, mellyel küldémenyem sorsa i-
zánti aggodalmamat szét oszlatni kegyeskedett. Ha a törvény-
tudomány osztályi szavak kijelelésében vétettem, bizonnyá-
ra nem kihagyás, hanem határátlépés által vétettem, a
mennyirs tudnüllik a hübérjagi szavakra is kiterjeszkedtem,
mellyek a közlött lajstrom szerint a törvénytudományi osztály
körébe nem számítatnak.

A' Magyar Kövy bírálatára Stettner ur eschélységem-
nél sokkal alkalmasabb; mert ő Kövynek most fordítás a-
latt lévő munkáját jobban ismeri, mintsem én, ki Kövynek
utolsó kiadásával nem is bírok. De czentül én Kövyvel toll-
harczban is állottam, és így ha valamit benne megrónék,
azt könnyen valaki bosszúvágy kitörésének magyarázhatná.
E' munkának bírálatától tehát esedezem magamat felmen-
tetni.

A' mi végre a Marczibányi intézetbeli jutalomkérdésekre adott
feleletekes illeti, az én ismerősöm is megunta már a felelete
sorsának megdöntését várni, és így szivesen felhatalmazza
kegyedet, hogy az érdeklett kérést az ő nevében is tehesse.

Ki egyébbaránt a Figyelmezőre nézve mis alkalommal
kész szolgálatomat jelentvén igaz tisztelettel vagyok

Tettes Titoknok Úrnak

Pozsón Május 24ban 1839

alázatos szolgája
Szlemenics Pál

Pozsony Május 24ti 1839

Tekintetes

Schedel Ferencz orvosdoctor, kir. egyetemi rendkívüli professor, és magyar tudós társasági titoknok Úr-nak

Kegyéuteza 403 szám.

Pesten

PRESBURG
24 MAI

606

Tekintetes,

Szeretve tisztelt Uram Barátom!

Nekem, egy szivemhez igen közel álló
ynek jövendőjéröli határozhatás végett, igen szük
es volna Matics Imre urnak, ki 1837dik év
tudós társaságunknak nyomtatási javítnoka
t, tudományosságát, ügyességét, de főképen erköl
caracterát, és tulajdonait, békés vagy béketlen
természetét, lepletlenül is merni; minthogy
t ezekről biztosabb tudósitást senki Kegyed
kinek kormánya alatt álla, nem adhat, bá
odom ezennel teljes bizodalommal megkér
Kegyeskedjék ezekről engem becses levele ál
mellyet biztosb kézhezjutás végett postára
isse mellett adatni esedezem, nyiltszivüen
ósitani; előre szentül megigérvén, hogy Ke
dnek hozzám mutatandó barátságát illően be
ni tudván levelével visszaélni semmiképen sem
k.

Ki midőn a Tek. Asszonyságot hitvemel és leányommal együtt különös tisztelettel vözlenem, boldog új esztendőt kívánva, igaz telettel vagyok

Tek. Uraságodnak

Pozsonyban 26kán 1840

alázatos szolga

Szlemenics Pál

Tek. k. Pr. Ur,

26. írt becses soraiz vettem, és azon bizodalom
l, mellynek azokat köszönöm, igen gyiszelve érzem ma-
t. ~~Sietek is arra~~ ~~szolgálok~~ válasszal, ~~ambar a dolog fe-~~
~~lényes, akár ajánló, akár ellenkező legyen ez.~~ M. igen
szolgált nálunk több idéig, ~~és mindig szorgalmatosnak,~~
~~lességeiben szerzen és hiven eljárónak, s valódi~~ ta-
~~tam. Ezen kívül őt mint talpig becsületes, jó erkölcsi~~
~~és vallásos embernek ismerem.~~ Talentuma, ~~a~~ sudy ké-
ltsége, ~~s~~ igen közepszerűek, ugy hogy ezekkel ~~kitanin~~ alig ha valami
neséjére ~~alig ha~~ tehetsi; ezen kívül bizonyos elnejtett gőgs
ának tulbecslése van benne, mi ~~nem~~ ~~azon~~ engedi, hogy ~~alig~~ valami
~~kivatal~~ kenyér után látna; ~~ő soha sem jár a földön~~
~~fellengős~~ ~~to~~ és hevességgel, indulatossággal
ítve, ~~s~~ gyakran felfortyanóvá, sértővé teszi azok
is, kik ~~jóakarói, kik néha jót is tettek tettel is~~
nek alárendelve, sőt ~~erkölcsileg~~ lekötelezve is
Ehhez ~~valami kis~~ ~~phantasticusság~~ ~~is járul~~ ~~valami~~ ~~kis~~ ~~szerkőrig~~ ~~érzékenyig~~ ~~szálán~~ ~~is járul~~, mellynél
a vele közelebbről érintkezőknek sokszor türelme,
, engedékenyekte kell irántok lenni. Egyébiránt por
atos, fáradhatatlanságig, kötelességeiben szeviren és hiven
ó; talpig becsületes, jó erkölcsü, vallásos ember.
Tartózkodva közlöm ezeket a Illtral, mert akár ajánl
k ezek őt, akár nem, a dolog egyiránt kétes, és következ
ben kedvetlen lehet. De a J. Ur tudni fogja, miképp használ
Sértések ~~iránt~~ ~~ha~~ képzeltek volnának is, jobb emlékezete
, mint sarasztalt jóakaratra. ~~és~~ és tekintetlenség (Rücksichtslosigk

607

kaja arokat.

Ekk még ezen alkalom[mal] [tisz]telt[el] [Fe]rencz
kívánni az uj évhez Fek. Urnak és igen tisz[telt] asz
jának, s magamat igen becses kegyelmes ágokba
tam. Ki ezek után őszinte igaz tisztelettel mar

A Fek. Urnak
Pesth dec. 21. 1846.

alázatos szolg

Tekintetes Főispán úr!

Tekintetes Urasságod ezen alkalmam adtában, de mellőzhetlen szükségem is arra kíván, hogy Tekintetes Főispán úr előtt, mint Nagyságos Urasságod előtt is, hivatalos tisztelettel hódolatomat kifejezzem, és Tekintetes Főispán úr előtt is

608

Tekintetes Titoknok Úr!

Tek. Tésűs királyi directorális Jiskális úr néhány napra Pestre utazván, ide zárva átküldöm a folyó év első negyedében nálunk és Nagyszombatban megjelent munkáknak jegyzékét. Egyébbaránt pedig azon kegyességéért, mellyel múlt félévi fizetésemet, és az idei névkönyvünket a magyar szólótás főbb szabályaival és az academiai 1849ik évi értesítőnek egy füzetével együtt megküldeni, és a műfordítás elveiről közre bocsátott velős értekezésének egy példányával megajándékozni méltóztatott, hálás köszönetemet jelentem, és magamat minden enyimekkel együtt nagyra becsült barátságába, és a tekintetes Asszonyságnak kegyeibe ajánlván igaz tisztelettel maradok

Kegyednek

Pozsonban Aprilis 20dikán 1844

alázatos kész szolgája
Szlemenics Pál

609

Tekintetes Titoknok Úr!

Kegyeskedett Tekintetes Úr folyó hó 10dikén költ, és 20ikán vett igen becses levelében az Igazgatóság rendeletéből felszólítani, hogy a Jenyitő Törvényemet átnézvén és a jelen állapothoz időmítván minél előbb beküldjem. Ezen felszólításra mindjárt tegnap előtt munkához is fogtam. Azonban igen nyugtalanít ezen kifejezésnek „a jelen állapothoz időmítván" átalánossága; hogy tehát azt, mi tőlem kiván tatik, kellőleg teljesíthessem, kegyeskedjék Tek. Úr részletesebben kijelenteni, mit értsen a mélt. Igazgatóság a jelen állapoton és az ahhozi időmításon, szóval miben álljon körülményesen annak azon kivánata, mellyért nekem fél tiszteletdíjt ajánlani kegyeskedik.

Ki midőn az Évkönyvek VIik kötetének, Sárváry Jakab munkájának, Verbőczy István hármas könyvének, és a névkönyvünknek átküldéséért hálás köszönetem nyilvánítanám, magamat kegyességébe ajánlva különös tisztelettel vagyok

A' Tekintetes Úrnak

Jozson Mártius 26ikán 1846.

alázatos készszolgája
Szlemenics Pál mk

Pozsonbál Mai 26ikén 1846

Tekintetes

Schedel Ferencz orvosdoctor, és magyar kir. egyetemi könyvtár-igazgató urnak, úgy mint a magyar tudós társaság nagy érdemű titoknokának 3:3.

Sebestyénpiacz 296/7.
2ik emelet.

Pesten

PRESZBURG
26. MAI.

Pozson Május 19ikén 1846.

610

Tekintetes Titoknok Ur!

Múlt Március 10ikén hozzám intézett becses felszólításának következésében ide mellékelve beküldöm:

1.) Az újonan átdolgozott Jenyitő Törvényemet a n. mélt. Igazgatóság által kivánt második kiadhatása végett.

2.) A dicső Ausztria ház országlása alatt hozott törvényeink történetiratának kezdetét, s jelesül annak 1ső Ferdinánd korából szóló részét az Évkönyvek számára. Már Maximilián és Rudolf királyaink törvényeinek történetirata is készen van; egyedül csak letisztázva nincs még egy része. A jövő gyülésre minden bizonnyal azt is beküldendem.

Ki midőn egyszersmind a magyar akademiai Értesitő 1845ik évi számainak kegyes megküldéséért esedezni bátorkodnám, magamat úri kegyeibe ajánlva megkülönböztetett tisztelettel vagyok

Tekintetes Titoknok Urnak

Kész alázatos szolgája
Szlemenics Pál mk

42 sz. 1 b.

Vett. febr. 18 1847

611

Tekintetes Titoknok Úr!

Minthogy tudós Csalányi Úr, nálunk jelenleg statistikai helyettes tanító, leutazván a fenyítő törvényem ely átdolgozásáért járó tiszteletdíjamnak, valamint szinte az évkönyvek VII.ik kötetéből, s fenyítő törvényem második kiadásából, és az 1847.ik évi névkönyvünkből engem illető példányoknak, vagy bármelly hozzám küldendő könyveknek vagy irományoknak felhozására szivesen ajánlkozott; bátorkodom ezennel esedezni, kegyeskedjék Tekintetes Úr kieszközleni: hogy a fermérdeklett tiszteletdíjamat ugyan Stelmeczy ur, az említett munkák példányait pedig Eggenberger könyváros nekie kézbeszítsék.

Ki midőn egyszersmind a' tek. társaságnak múlt nagygyülésre leküldött törvénytörténetirati dolgozatom feletti határozatáról, és különösen arról, vajjon a' pesti egyetem könytárában nem találtatik-e fel azon 1606 évi béesi bekekötésnek első szerződése, mellynek ágazataira a' törvénykönyvünkben létező ezen béesi bekekötésnek bevezetése és több pontjai hivatkoznak, kegyesen értesítetni esedezném, magamat úri kegyeibe ajánlva, tökéletes tisztelettel vagyok

A' tekintetes Titoknok Urnak

Pozson Február 5.ikén 1847

alázatos kész szolgája

Szlemenics Pál mk

Rádor, II. 21.
feb. 19

Tekintetes

Schedel Ferencz orvostanár úrnak, a magyar kir. e-
gyetem könyvtára igazgatójának, is több tudós társasá-
gok és egyesületek tagjának, úgy mint a magyar tudós
társaság, nagy érdemű titoknokának

Sebestyénpiacz 296 fr. 2 ct. em.

Pesten.

Pozsony Jan 21ki 1850.

612

Tekintetes Titoknok úr!

Mivel törvényeinknek 1ti Ferdinánd, Rudolf, Leopold és Maria Terézsia korát érdekló történetiza-
hoz beküldésök után némelly toldalékokat keszítet-
, hogy azokat illő helyeiken beigtathassam, ese-
em, kegyeskedjék ezen királyok korát tárgyaló
irataimat társaságunk levéltárából kivenni,
Móricz fiamnak, ki ezen leveleme: Tettes Ura-
odnak átnyújtja, felhozás végett átadni.
Igen szivesen venném azt is, ha egyszersmind
saságunknak mostani állásáról, valamint az-
is, hogy miben szolgálhatnék most társaságunk-
k, rövidén tudósítani méltóztatnék.
Ki egyébiránt magamat nagyra becsült úri
geibe ajánlván igaz tisztelettel vagyon

Tettes Uraságodnak

alázatos kész szolgája
Szlemenics Pál
mp

613

Tekintetes Titoknok Úr!

Előre bocsátván az 1847dik évi Academiai Értesítőnek megküldéseért szives köszönetemet, szerencsém vagyon az e levelemhez mellékelt nyalábkában visszaküldem a múlt 1848dik ésben használat végett kegyesen kölcsönözött könyveket, ugymint

Kotona munkájának XXVIIIik kötetét,
Pray Specimen Hierarchiae egy kötetét
Pray Epistolae Procerum egy kötetét,
Keresztury Munkájának két kötetét

valamint szinte a folyó hónap 13kán költ becses levelének következésében az 1847dik évi Értesítőnek megküldött kilencz első számait is.

Törvényeink történetiratát már teljesen bevégeztem, és egybeszerkesztem azokat is, mik az eddiglen beküldött kéziratainban I-ső Jerdmánd alatt ugyan egy oklevélnek tartalmára nézve kimerítőbben előadandók, Rudolf. I Leopold, és M. Jerézsia korára nézve pedig kipótlandók volnának. Nagyon szeretném, ha ezeknek beszúrhatások végett a még ki nem nyomott kéziratainat rövid időre visszakaphatnám, és ezért,

ha kivánságom teljesítése lehetséges volna, ezennel esedez
bátorkodom is Ki magamat hitvesemmel együtt nagy
becsült úri kegyeibe ajánlva tökéletes tisztelettel maradt

Tekintetes Titoknok Úrnak

Jozsonban Márt. 24ikén 1850

alázatos szolgája
Szlemémes Pál
mk

Vettem sept. 17. 1851.

614

Tekintetes Titoknok Úr!

Folyó hónap 1sö napján kelt becses levelét, a német óvári fürdőből visszatértem-
kor, hat nappal későbben vévén, tüstént másnap meglátogatám
a ferenczieh zárdáját, hol midőn meghallanám főtisz. Goles-
sényi Pantaleo volt főnökünek két hét előtt Nagyszombatba
történt áthelyeztetését; annak volt titkárához, tiszt. Fran-
csics Zsigmond Atyához, ugy mint ki véleményem szerint
volt főnökének tetteit tudhatja, folyamodni czélirányosnak
véltem. Ez, magának a dologról tudomása nem lévén, tüstént
nagy készséggel ajánlkozott, annak mibenlétéről Golessényi
Atyát levél által megkeresni, és már harmadik napon an-
nak válaszoló levelét „velem" közlötte, mellynek a tárgyat érdeklő
sorai szórul szóra ezek: „Antiquus hungaricus liber precum
„Dnae condam Kinizsy, gothicis caracteribus exaratus, erudi-
„tae Societati Hungaricae per me adpromissus aut destina-
„tus ille idem est, quem ad notitiam Praetae Paternitatis Vae
„Domino Reguli, dum nos Posonii visitasset, medio Dni Episco-
„pi Szaniszló, tradidi. Excellmo Dno fom Josepho Teleki resignan-
„dum, quod non dubito revera evenisse."

Ugyanaron levelében Golessényi Atya ezeket is irja: „Habeo
„unum antiquum Codicem, hunc que in folio Bartphae 1628."

Szlemenics Sál

„impressum: Fejedelmek serkentő órája, azaz Marcus Aurelius
„császárnak életéről 3 21, ante set circiter annos aere meo co
„paratum, eundem, etsi cum voluptate saepe ipsemet legam
„et relegam, tamen Eruditae Societati, si eo caret, libenti
„nimo cedam." És ezt Elnökünk Ő Excellájának általantu
tára adatni kivánja.

Mellyeknek szives közlése mellett, magamat nagyr
becsült kegyeibe ajánlván, különös tisztelettel marad

A' tekintetes Úrnak

Pozsonban Sept. 15kén 1851.

alázatos szolgája
Szlemenics Pál mk

Szlemenics Pál mk

Pozson April 24ikin 1852.

Vett. — 22. 852

615

Tekintetes titoknok úr!

Hunyady László két levelének hasonmását, és tizenhárom nak lemásolatát, valamint levett több pecséteit is, mellyeket sok sürgetéseim utánosak mai napon kaphatek meg, Elnök úr ő Exzellájának számára ezennel átküldöm. A' hasonmásokert és a pecsiteknek levételeért, a' mint azt az ide mellékelt számolás is illetőleg nyugtatvány tanusitja, 5 p. forintot fizettem. A' másolatokkal a levéltárnok Gürth Jakab úr, ő Exzellájának ingyen kedveskedik.

Egyébiránt ezen küldeménynek vételéről kegyes értesitését elvárván, szokott különös tisztelettel maradok

Tettes titoknok úrnak.

alázatos szolgája
Szlemenics Pál mk
rendes tag.

Esedezem kegyeskedjék az ide mellékelt levelket Szilasy János kanonok úrnak, ha még Pesten van, át adni, ha pedig már Váradra lekölzött volna, nekie póstán átküldeni.

Szlemenics Pál mk

Pozson Márc. 20ikán 1852.

616

Tekintetes Titoknok úr!

További útasításnak nyerhetése végett sietek ezennel bejelenteni: hogy Pozson
városának levéltárában Hunyady László pozsoni grófnak há-
rom rendbeli 1452ik évi ezedeti levelei, ugymint ddo Viennae die
proximo post festum Michaelis Arch., azután ddo Posonii in festo
S. Calixti, és végre ddo Posonii feria quarta proxima ante festum
B. Thomae léteznek; az Elnök úr Ő Excellája által kívánt Hagy-
szombatban Sz. Mihály napja előtti vasárnapon költ levelének a-
zonban semmi nyoma sincsen. Önmagam is jól átolvastam
az azon korbeli okleveleknek igen szorgalmasan készült lajstromát.
Az itt említett Bécsben költ levélnek pecsétje a többi kénél épebb
állapotban vagyon, s ez egyedül csak lerajzalható.
Egyébiránt léteznek az érdeklett levéltárban Hunyady János kor-
mányzónak számos levelein kívül Hunyady László nak részint
mint pozsoni részint mint bisztriczei örökös grófnak néhány
1453, 1454, és 1455ik évi levelei is, és azok közül egyik, nevszerint ddo
Tyrnaviae feria quinta proxima post dominicum Laetare 1455
200 arany forintnak Modrar András kezébe történt szolgáltatá-
sáról szól.
Valljon paranesoljate Ő Excellája ezen itt előadott levelek közül vala-
mellyiknek hasonmását vétetni, minélelőbbi utasítását elvárván,
szokott különös tisztelettel vagyok
Tekintetes Urasságodnak

alázatos szolgája
Szlemenics Pál mk

Szlemenics Pál mk

Pozsony 20/3 1852

Tekintetes

Tholdy Ferencz orvostudor, 3 kir egyetemi könyvtár-igazgató úrnak, mint a magyar academia nagyérdemű titoknokának.

Pesten

Tekintetes Titoknok úr!

617

Vevén becsecs levelét, tüstént elmentem Cherrier kanonok úrhoz, ki kérésünknek a káptalannal mindjárt jövő napon teendő közlését igéré, és tegnap estve engem meglátogatván kieszközlött az iránti felhatalmaztatását tudtomra adta, hogy azon Codexet, mellyben az úgy nevezett Chronicon Posoniense foglaltatik, a tudományos Akademiának téritvénye mellett, mellyben a kívánt Codexnek egy havi használata utáni, az akademiának költségén és biztos alkalommal teendő vissza küldése lekötelezteſsék, kikölcsönözhesse. Cherrier úr tehát ezen felhatalmazás következetében megigérte: hogy mihelyest a kívánt akademiai pecsétes téritvényt neki átviendem, a Codexet azonnal átadni fogja, hozzá tévén: hogy a téritvénynek minélelőbbi átküldetése szükséges; mivel ő e folyó hónapnak vége felé Esztergomba az ottan tartandó egyházi ünnepélyre, és onnan tovább születése földére leútazand.

Miknek szíves közlése után magamat úri kegyeibe ajánlván igaz tisztelettel maradok

Tekintetes Uraságodnak

Pozsony Aug. 14^{ben} 1856.

alázatos szolgája
Szlemenics Pál
mk

Pozson. Aug. 14ᵗᵉ 1856

Tekintetes
Toldy Ferencz magyar tudományos acade-
miai Titoknok úrnak

Pesten.

Szlemenics Pál Terézsiaváros 255 f.

ESTH 15 3

6B

Tekintetes titoknok úr!

Megkapván mai póstával a kívánt akademiai pecsétes téritvényt, átvettem Cherrier úrtól az ohajtott Codexet, és azt ide zárva átküldöm, különös tisztelettel maradván

A tekintetes úrnak

Pozson. Aug. 28ᵗᵉⁱᵐ 1856

alázatos szolgája
Szlemenics Pál

614

Tekintetes titoknok úr!

Cherrier kanonok úr engem tegnap megkért: hogy miután azon idő, mellyre a Chronicon Posoniensét magában foglaló Codex a tek. Academia által ideigleni használat végett kérve volt, kétszeresen is már lefolyott; annak minélelőbbi visszaküldetését, annyival is inkább, mivel, a mint hallá, arra az Akademiának többé már szüksége úgy sincsen, levél által sürgetném; mit midőn ezennel teljesítének, és egyszersmind esedezném: hogy tek. Pénztárnok uzunkat, kit különösen tiszteltetek, reám megemlékeztetni kegyeskedjék, magamat úri kegyeibe ujánlva maradok

A tekintetes titoknok úrnak

Pozsonban Oct. 29ikén 1856.

igaz tisztelője és alázatos szolgája

Szlemenics Pál mk

Pozson 29/10 1856

Tekintetes

Toldy Ferenc orvostudor úznak, mint a magyar tudo-
mányos Academia nagy érdemű titoknokának

Pesten

PESTH 30/10

Tekintetes Titoknok úr!

70
620

Véletlenül jelen alkalom akadván ide zárom a
mult év utolsó negyedében Pozsonban és Nagyszombatban
lijött munkák jegyzékét.

Ki egyébbaránt midőn új diszes hivatalának meg
nyerésén mind Tettes Uraságodnak mind pedig egyete-
münknek örvendenék, magamat tapasztalt barátságá-
n s kegyeibe ajánlván igaz tisztelettel maradok

A' Tekintetes Uznak

alázatos szolgája
Szlemenics Pál
mk

129

Jesten

Pest január 7e 1853

622

Tekintetes Tanár Úr!

Van szerencsém újabb művem: Perrendtartás magyarázatának egy példányát kézbesítetni. Méltoztatnék ezt egyedül azon hő tisztelet jeléül tekinteni, mellyel a' t. Tanár úr irodalmi, kitünő érdemei iránt viseltetem; és távolról sem kivánatául annak, hogy becses folyóiratában dicséret, vagy csak emlités tárgyául is tüzetessékki. Sőt, ha szabad, igen igen kérném, méltoztatnék olly illoyalis bírálattól meghiméllem, a' millyen ott „Büntető Tör vény" féle művemről jelentmeg.

Én a' kritikától nemcsaknem félekcsekély műveim érzéke iránt legkissebb elbizakodottsággal sem viseltetvén; sőt azt igen becsülöm mint a' tudományok lényeges emeltyüjét. De a' Kritikának nem szabad a' sajtó polizkai bilincseit

felhasználni – mit érintett munkám rövidke bo-
latának ismeretlen írója tőn.

Az 1844-i magyar büntető codex tervnek na-
gyobb tiszteléje nálam nem lehet. Kimutattam ezt
1848-i kommentáromban – sőt az 52 kinek bevezés-
sében is. Használnom is könnyen lehete, mert has-
náltam már sokszor, – és bírom e művet – mely
fájdalom nem léphete élerbe mint valódi európai
nevezetesség – két példányban is.

De hogyan kéjzelheti azon úr azt, hogy
ennek czikkjeit jelen időkben az 1852-i osztrák
dex rendeleteivel sajtó utján párvonalba állítni
lehessen? Két illy művet, mellynek egyike szabad-
elvüsége és tudományos haladása folytán a leg-
sö helyre lehete érdemes; mig a másik tökéletes
retrograd és absolutisticus irányt követ – a tö-
mány kifejlődésének csak igen csekély – a tengel-
ben buborékként eltünő – nyomaival.

És ezt én jelenleg nem felelhetem –
nem fejthetem ki, s így magamat igazolatlanul
kell hagynom.

Talán nem mondtam tehát sokat –
azon jegyzékeszkét érintett munkámról illony-
tisnak nevezvén.

Különben ismételve őszinte kérésemet
mélyszaszék az ide zárt példányt hő tiszteletem
jeléül elfogadni – maradok

Tetes Tanár úr

alázatos szolgá
Szokolay Istvá
Lisót u. 10 sz.

2

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM

LEVELEZÉS

4°

96.

TOLDY FERENC LEVÉLTÁRCÁJA

XLI. „SZ"

1

2

VÉGE